

Säkerhetssituationen i östra Demokratiska republiken Kongo

MIGRATIONSVERKETS NYA FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärlds-
analys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets
Nationella samordningsavdelning. Migrationsverkets system för landinformation,
Lifos, fortsätter att vara den plats där rapporter publiceras.

LANDINFORMATION FÖR HANDLÄGGNING AV MIGRATIONSÄRENDEN

Denna rapport är framtagen av Migrationsverket i enlighet med [EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation](#) (2008). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden.

Informationen i rapporten återspeglar inte Migrationsverkets ståndpunkt i en viss fråga och Migrationsverket har inte för avsikt att genom rapporten göra politiska eller rättsliga ställningstaganden.

Landinformation: Säkerhetssituationen i östra Demokratiska republiken Kongo

2020-06-15, version 1.0

Rapporten är utgiven av Nationella samordningsavdelningen, Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys. Rapporten har publicerats i Migrationsverkets databas för landinformation, Lifos, © Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2020.

Publikationen kan laddas ner från <http://lifos.migrationsverket.se>

Innehåll

Förkortningar.....	5
1 Inledning.....	6
1.1 Avgränsning.....	6
1.2 Informationstillgång gällande östra DRK	6
1.2.1 Angående statistik över våld och människorättsbrott	7
2 Bakgrund	9
2.1 Demokratiska republiken Kongo (DRK).....	9
2.1.1 Allmänt	9
2.1.2 Resor i landet.....	10
3 Östra DRK.....	11
3.1 Övergripande om säkerhetssituationen och civilbefolkningen.....	11
3.1.1 Drivkrafter och bakomliggande faktorer till konflikt	11
3.1.2 Oroligheternas karaktär och aktörer	12
3.2 Provinsen Nordkivu.....	15
3.2.1 Säkerhetssituationen i Nordkivu	16
3.2.2 Statistik om våldsincidenter.....	19
3.2.3 Civilbefolkningens situation	21
3.3 Provinsen Sydkivu.....	21
3.3.1 Säkerhetssituationen i Sydkivu.....	22
3.3.2 Statistik om våldsincidenter.....	25
3.3.3 Civilbefolkningens situation	26
3.4 Provinsen Ituri.....	27
3.4.1 Säkerhetssituationen i Ituri.....	27
3.4.2 Statistik om våldsincidenter.....	31
3.4.3 Civilbefolkningens situation	32
3.5 Provinserna Bas-Uélé och Haut-Uélé.....	32
3.5.1 Säkerhetssituationen i Bas-Uélé och Haut-Uélé.....	33
3.5.2 Statistik om våldsincidenter.....	34
3.5.3 Civilbefolkningens situation	36
3.6 Provinsen Tshopo	36
3.6.1 Säkerhetssituationen i Tshopo	37
3.6.2 Statistik om våldsincidenter.....	37
3.6.3 Civilbefolkningens situation	38
3.7 Provinsen Tanganyika.....	38

3.7.1 Säkerhetssituationen i Tanganyika	38
3.7.2 Statistik om våldsincidenter	40
3.7.3 Civilbefolkningens situation	41
3.8 Provinserna Haut-Katanga, Haut-Lomami och Lualaba	41
3.8.1 Säkerhetssituationen i provinserna Haut-Katanga, Haut-Lomami och Lualaba	42
3.9 Kvinnor och flickor	46
3.9.1 Allmänt	46
3.9.2 Konfliktrelaterat sexuellt och könsrelaterat våld	46
3.9.3 Familjens och samhällets reaktion vid våldtäkt	47
3.9.4 Stöd efter sexuellt och könsbaserat våld	48
3.9.5 Övriga aspekter om utsatthet	50
3.10 Barn	51
3.10.1 Allmänt	51
3.10.2 Barnsoldater	52
3.11 Flyktingar och internflyktingar	54
4 Sammanfattande analys	56
4.1 Övergripande nivå	56
4.1.1 Provinsnivå	57
4.2 Varaktighet	58
5 Summary	59
Källförteckning	60
Elektroniska källor	60
Tryckta källor	69
Muntliga källor	69

Förkortningar

ACLED	Armed Conflict Location & Event Data Project
ADF	Allied Democratic Forces
ALPC	Alliance for the Liberation of Congolese People
CAR	Centralafrikanska republiken
CMC	Collectif des mouvements pour le changement
CODECO	Cooperative for the Development of Congo
CRG	Congo Research Group
DRK	Demokratiska Republiken Kongo
EASO	European Asylum Support Office
FARDC	Forces Armées de la République Démocratique du Congo
FDLR	Forces démocratiques de libération du Rwanda,
FGM	Female genital mutilation
FRPI	Force de Résistance Patriotique de l'Ituri
HRW	Human Rights Watch
IS	Islamiska staten
KST	Kivu Security Tracker
LRA	Lord's Resistance Army
MONUSCO	United Nations Organization Stabilization Mission in the DR Congo
NDC-R	Nduma défense du Congo-Rénové
OCHA	United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
OHCHR	Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights
SPLM	Sudan Peoples Liberation Movement
UNHCR	United Nations High Commissioer for Refugees
UNICEF	United Nations Children's Fund
UNJHRO	United Nations Joint Human Rights Office

1 Inledning

Denna rapport är framtagen på beställning av Migrationsverkets rättsavdelning. Syftet är att ge en aktuell bild av säkerhetssituationen i delar av östra Demokratiska republiken Kongo (DRK), närmare bestämt i provinserna Nordkivu, Sydkivu, Ituri, Bas-Uélé, Haut-Uélé, Tshopo, Tanganyika, Haut-Katanga, Haut-Lomami och Lualaba.

1.1 Avgränsning

Utvecklingen i de berörda provinserna beskrivs i huvudsak från 2019 och framåt. För att tydliggöra kontexten omnämns även våldsincidenter från tidigare år – inte minst i de statistiska delarna. Rapporten ger initialt en kort bakgrund om bland annat landets befolkning, språk, administrativa indelning och politiska situation. Därefter följer ett underavsnitt om resor i landet. Avsnitt 3 behandlar situationen i östra DRK. Efter underavsnitt om säkerhetssituationen och civilbefolkningen generellt, syftande till att ge en ökad förståelse för komponenter, drivkrafter, förhållanden och relevanta aktörer som förekommer i den kongolesiska säkerhetskontexten, följer separata avsnitt om de tio provinser som rapporten behandlar. Dessa avsnitt inleds med kort övergripande information om respektive provins följt av underavsnitt om säkerhetssituationen, våldsstatistik samt civilbefolkningens situation. Avsnitt 3 har även underavsnitt angående kvinnors, barns, och internflyktingars situation. Därefter följer en sammanfattande analys och en sammanfattning på engelska.

Rapporten är i huvudsak baserad på öppna elektroniska källor. Viss kompletterande information är inhämtad under utredningsresa i Kinshasa och i provinsen Nordkivu. Anonymisering av somliga av källor har vidtagits med hänsyn till källskydd och önskemål från uppgiftslämnare. Migrationsanalys har strävat efter att använda ett brett spektrum av aktuella källor för att ge en så nyanserad bild som möjligt.

1.2 Informationstillgång gällande östra DRK

FN-styrkan *United Nations Organization Stabilization Mission in the DR Congo* (MONUSCO) och flertalet andra FN-organ finns på plats i östra DRK och då även som informationsresurser. En särskilt viktig roll spelar *United Nations Joint Human Rights Office* (UNJHRO), det integrerade kontoret för mänskliga rättigheter, som bland annat dokumenterar människorättsbrott. MONUSCO:s neddragningar har dock försvårat kontorets möjligheter att fortsatt övervaka utvecklingen i alla områden.¹ Det finns även många andra organisationer närvarande, inte minst inom den humanitära sektorn.² FN har lokala partners och observatörer ute i provinserna som bland annat inhämtar information.³ Extremt dålig infrastruktur, svårforcerad terräng, avlägsna områden och, framför allt, säkerhetssituationen, försvårar dock tillträdet till lokalbefolkningen och information om händelseutvecklingen. Regeringen har också av politiska skäl obstruerat rörelsefriheten för humanitära organisationer. Våld mot humanitära aktörer förekommer.⁴ Lokala media uppges endast ge en fragmenterad insikt i lokala incidenter i konfliktdrabbade provinser.⁵ Sammanfattningsvis bidrar detta till att detaljerad och uppdaterad information är en bristvara i stora områden.⁶

¹ Utrikesdepartementet (UD), *Demokratiska republiken Kongo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2019*, 2019-12-18, s. 17, [url](#) (hämtad 2020-03-16)

² Sida, *Democratic Republic of Congo, Humanitarian crisis Analysis*, 2019, 2018-11-23, s. 3, [url](#) (hämtad 2020-03-13)

³ International organisation i Kinshasa, möte i Kinshasa, 2015-09-28; Medarbetare på FN-organ i Goma, Nordkivu, möte i Goma, 2015-10-07

⁴ Sida, *Democratic Republic of Congo, Humanitarian crisis Analysis*, 2019, 2018-11-23, s. 4

⁵ ACAPS, *DRC: Conflict and displacement in Nord Kivu and Ituri*, 2019-05-14, [url](#) (hämtad 2020-02-20)

⁶ Ibid.

Migrationsanalys erfar samtidigt att omfattningen av tillgänglig rapportering om säkerhetsläget varierar beträffande de olika provinserna. Nordkivu, Sydkivu och Ituri framstår som mer välbevakade. Forskningsprojektet *Kivu Security Tracker* (KST), vars information utgör del av rapporten, är ett exempel på detta. Omfattningen av relevant information gällande de provinser som UNJHRO inte betraktar som konfliktdrabbade framstår som mer begränsad. Generellt är Migrationsanalys intryck att tillgången till öppen information om säkerhetssituationen i östra DRK förbättrats under de senaste fem åren. Ett sådant förbättrat informationsläge kan samtidigt försvåra jämförelser bakåt i tiden. Exempelvis skulle minskade mörkertal i närtid te sig som ökad våldsintensitet i jämförelse med 2016 och därmed leda till överskattning av våldets utveckling.

1.2.1 Angående statistik över våld och människorättsbrott

För att fördjupa genomlysningen av säkerhetssituationen i de aktuella provinserna i östra DRK använder Migrationsanalys flera källor som med regelbundenhet tillhandahåller statistik om våld och människorättsbrott. Framför allt används uppgifter från forskningsprojekten *Armed Conflict Location & Event Data Project* (ACLED) och KST samt från FN-organen *United Nations High Commissioner for Refugees* (UNHCR) och UNJHRO.

ACLED kartlägger och analyserar konflikter och krissituationer i Afrika och andra världsdelar.⁷ Forskningsprojektet redovisar information om uppmärksammade våldsincidenter i samtliga aktuella provinser. Incidenterna delar projektet in i kategorier (underkategorier inom parantes):⁸

- Battles (inkl. Armed clash, Regain territory)
- Violence against civilians (inkl. Attack, Sexual violence, Abduction/Forced disappearance)
- Strategic developments (inkl. Looting/Property destruction, Non-violent transfer of territory & Arrests)
- Explosions/Remote violence (inkl. remote explosive/landmine/IED)
- Protests (inkl. Excessive force against protesters, Peaceful protests, Protest with intervention)
- Riots (inkl. Violent demonstrations, Mob violence).⁹

ACLED uppger att deras statistik möjligen kan ge en underskattad bild vad gäller antalet dödsfall. De signalerar att denna form av statistik är särskilt sårbar för partisk och inkorrekt rapportering och därför får beaktas med stor försiktighet. ACLED betonar även att dödstal, utan ytterligare indikatorer, ger en svag grund för bedömning av konflikters karaktär och verkan.¹⁰

Provinserna Nordkivu och Sydkivu täcks även av KST – ett annat forskningsprojekt som drivs av *Congo Research Group* (CRG) vid *New York University*¹¹ – och *Human Rights Watch* (HRW).¹² KST:s bevakning går tillbaka till april 2017, varför det inte går att få ut en helt jämförbar i förhållande till ACLED gällande 2017. KST rapporterar systematiskt både det totala antalet offer vid respektive incident (vilket ACLED inte gör) samt antalet dödsoffer. Projektet uppger

⁷ Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *About ACLED*, odaterat, [url](#) (hämtad 2020-03-17)

⁸ I rapporten har Migrationsanalys översatt namnen på våldsincidentkategorierna till svenska

⁹ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excelfil, odaterad, [url](#) (hämtad 2020-03-17)

¹¹ Congo Research Group (CRG), *Who are we?*, odaterat, [url](#) (hämtad 2020-02-21)

¹² FN, UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Position on Returns to North Kivu, South Kivu, Ituri and Adjacent Areas [...]*, september 2019, s. 3 f., [url](#) (hämtad 2020-02-05)

vidare att man i incidenterna inkluderar uppgifter om våldsamma dödsfall, sammandrabbningar mellan väpnade grupper, bortföranden, kidnappningar, massvåldtäkter, förstörelse av egendom samt repression av fredliga demonstrationer.¹³

Migrationsanalys noterar att omfattningen av en enskild våldsincident kan variera kraftigt både i ACLED:s och KST:s rapportering. En incident kan exempelvis utgöra en väpnad sammandrabbning mellan olika aktörer som resulterar i stor skada, men även en mindre händelse som resulterar i liten eller ingen skada. Såsom framgår av avsnitt 1.2 gör det begränsade informationsläget i östra DRK att de registrerade våldsincidenterna inte kan tas för uttömmande uppräknings av våldsamheter som inträffat, mörkertal är sannolika.

Vidare använder Migrationsanalys UNJHRO:s dokumenterade människorättsbrott, vilka rör rätten till egendom, mötesfrihet, föreningsfrihet, yttrandefrihet, rätten till fysisk integritet, rätten till frihet och personlig säkerhet och rätten till liv.¹⁴ UNJHRO betonar att deras statistik inte speglar en komplett bild av människorättsbrott i berörda områden, utan relaterar endast till fall som dokumenterats och verifierats av organisationen i enlighet med *Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights* (OHCHR) metoder och standard.¹⁵ Statistiken kan skilja sig från andra källors på grund av att olika metoder används. UNJHRO uppger vidare att det är svårare för deras personal att övervaka människorättsbrott begångna av väpnade grupper, särskilt i avlägsna områden, och i huvudsak på grund av säkerhetsbegränsningar. Samarbetet mellan MONUSCO:s militära del och DRK:s armé underlättar övervakningen av arméns överträdelser och även täckningen av konfliktzoner.¹⁶

En annan indikator för säkerhetssituationen är UNHCR:s s.k. *skyddsincidenter* som indelas i fem kategorier: brott mot rätten till egendom, brott mot rätten till frihet, brott mot rätten till fysisk integritet, sexuellt våld samt landkonflikt (för förtydligande, se fotnot).¹⁷ Offer för skyddsincidenter grupperar UNHCR i kategorierna: internflyktingar, internflyktingar som återvänt, bofasta, repatrierade samt utdrivna.¹⁸

Slutligen, vad beträffar jämförelser av statistik generellt gällande det första kvartalet 2020 och de tidigare helåren 2018 och 2019, finner Migrationsanalys anledning att vara försiktig med långtgående slutsatser. Det är mycket svårt att veta i vilken grad kvartalet är representativt för den återstående delen av året. Migrationsanalys har inom ramen för denna rapport exempelvis inte kartlagt vidden av säsongsmässiga variationer i våldsfrekvens gällande DRK:s mångfald av konflikter och regioner. Regnperiod skulle exempelvis kunna vara en faktor som påverkar väpnade aktörers möjligheter och benägenhet till våld. FN har vidare illustrerat säsongsvariation i konflikten mellan lendu och hema i Ituri, där de flesta attacker uppges ha inträffat vid skördeperioden i juni samt vid sådden i december.¹⁹

¹³ Human Rights Watch (HRW)/New York University, *Kivu Security Tracker (KST)*, 2017-12-07, [url](#) (hämtad 2020-02-21)

¹⁴ Ibid.

¹⁵ FN, United Nations Joint Human Rights Office (UNJHRO), *Violations des droits de l'homme dans les provinces affectées par les conflits en 2019*, 2020-01-30

¹⁶ FN, UNJHRO, *Accountability for Human Rights Violations and Abuses in the DRC: Achievements, Challenges and Way forward (1 January 2014 - 31 March 2016)*, oktober 2016, paragraf 15, 16, [url](#) (hämtad 2020-03-16)

¹⁷ UNHCR förtydligar kategorierna enligt följande: Brott mot rätten till egendom = utpressning, eldsvåda, illegal beskattning, plundring och vräkning; Brott mot rätten till frihet = godtyckligt gripande, bortförande, tvångsrekrytering, tvångsarbete; Brott mot rätten till fysisk integritet = mord, slag/skador, skador/dödsfall relaterat till gruvarbete, stympning, tortyr/inhuman behandling; Sexuellt våld = våldtäkt, sexuell aggression, fysisk aggression (sexuellt och könsbaserat våld – SGBV), tvångsäktenskap, förvägran av resurser, psykologiskt våld; Landkonflikt = gränskonflikt, skogsexploateringskonflikt, konflikt relaterad till utnyttjande av betesmark, konflikt relaterad till övergivna åkrar

¹⁸ FN, UNHCR, *RDC: Tendances des incidents de protection rapportés de Janvier à Décembre 2019 – UNHCR*, 2020-01-30, [url](#) (hämtad 2020-02-26)

¹⁹ FN, UN News, *Killings and violence targeting ethnic group in DR Congo 'may amount to crimes against humanity'*, 2020-01-10, [url](#) (hämtad 2020-04-03)

2 Bakgrund

2.1 Demokratiska republiken Kongo (DRK)

Karta A: Demokratiska republiken Kongo.²⁰

2.1.1 Allmänt

Befolkningen i DRK uppskattades 2017 till cirka 81 miljoner invånare och brukar delas in i minst 200 etniska grupper. Befolkningen är ojämnt fördelad över en enorm landyta och stora områden i landets inre är obebodda. Över 200 språk talas; varav franska utgör det officiella språket. Swahili, tshiluba, lingala och kikongo är klassificerade som nationella språk.²¹ Efter en ny administrativ indelning 2015, då flera före detta provinser delades upp (bland annat Orientale och Katanga i östra DRK), finns numera 26 provinser i landet. Provinserna indelas i territorier och därtill ytterligare underliggande enheter.²² DRK:s naturtillgångar hör till världens rikaste, men per capita-inkomst och utvecklingsindikatorer ligger bland världens lägsta nivåer. Det råder svår fattigdom i landet.²³

Statlig infrastruktur är bräcklig i de flesta större städer och nästan icke-existerande i avlägsna områden. Landets enorma yta, avsaknad av basstrukturer, såsom fungerande vägar,

²⁰ FN, Karta över Demokratiska Republiken Kongo, oktober 2019, [url](#) (hämtad 2020-03-26)

²¹ Utrikespolitiska institutet (UI), Landguiden, Kongo-Kinshasa, Befolkning och språk, 2019-01-25, [url](#) (hämtad 2020-03-26)

²² FN, UNHCR, République Démocratique du Congo Nouveau Découpage Administratif des Provinces: Les changements majeurs, 2015-07-01, [url](#); FN, UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), RD Congo - Nouvelle Carte Administrative, 2015-04-21, [url](#) (båda hämtade 2020-03-26)

²³ USA, Congressional Research Service (CRS), Democratic Republic of Congo: Background and U.S. Relations, s. 22, 2019-04-30, [url](#) (hämtad 2020-03-26)

samt bristfälliga administration har bidragit till statlig frånvaro i de flesta lantliga och glesbefolkade områden.²⁴

DRK har en lång historia av kolonialstyre, diktatur och inbördeskrig och den demokratiska kulturen beskrivs som svag. *Bertelsmann Stiftung* rapporterar att den styrande eliten kontrollerar ekonomiska resurser, statliga institutioner samt administrativa och militära positioner.²⁵

Det senaste valet till presidentämbetet genomfördes den 30 december 2018, varpå oppositionskandidaten Félix Tshisekedi utsågs till den tidigare presidenten Joseph Kabilas efterträdare.²⁶ I samband med valet rapporterades omfattande oegentligheter och resultatet blev omstritt.²⁷ Observatörer har spekulerat i en maktuppgörelse mellan Tshisekedi och Kabila.²⁸ Kabilasidan har sedermera fått majoritetsposition i flertalet politiska institutioner (senaten, nationalförsamlingen, provinsförsamlingar med flera).²⁹ UNHCR rapporterade 2020 att trots förändringarna i statsapparaten efter valen förblir säkerhetssituationen labil i flertalet områden, särskilt i provinserna med omfattande naturtillgångar.³⁰

2.1.2 Resor i landet

Fri rörlighet inom landet garanteras i lag, men begränsas ibland av statliga aktörer. Säkerhetsstyrkor upprättar spärrar och kontroller på vägar, flygplatser och marknader, bland annat av säkerhetsskäl. Samma aktörer rapporteras trakassera och pressa civilbefolkningen rutinemässigt på pengar för påstådda förseelser. Ibland frihetsberövas personer tills betalning skett. Regeringen kräver att resenärer genomgår kontroll vid inrikes resande med flyg/båt och vid inresa i och utresa ur städer. Väpnade grupper utsätter rutinemässigt civila för utpressning vid kontrollposter i områden de kontrollerar samt frihetsberövar individer mot lösensumma. Det finns omfattande rapportering om att soldater och väpnade grupper tvångsbeskattar personer som transporterar varor till marknader eller reser mellan städer. Säkerhetsstyrkor avkräver ibland resande resehandlingar (*travel orders*) från arbetsgivare eller myndigheter, trots att lagen inte kräver sådan dokumentation. Säkerhetsstyrkor griper ofta resande utan dessa dokument och avkräver ibland mutor.³¹ UNHCR uppger att personer som önskar bosätta sig på annan ort och där kunna röra sig fritt måste skaffa nödvändig dokumentation för att inte riskera godtyckliga gripanden.³²

²⁴ Bertelsmann Stiftung's Transformation Index (BTI), *BTI 2018 Congo DR Country Report*, 2018, s. 7 ff., [url](#) (hämtad 2020-03-26)

²⁵ BTI, *BTI 2018 Congo DR Country Report*, 2018, s. 10; BTI, *BTI 2020 Congo DR Country Report*, 2020, s. 11, [url](#) (hämtad 2020-04-20)

²⁶ ACAPS, *Overview, Complex Crisis, Overview*, 2019-12-20, [url](#) (hämtad 2020-03-26); USA, CRS, *Democratic Republic of Congo: Background and U.S. Relations*, s. 1 ff., 2019-04-30, [url](#) (hämtad 2020-03-26)

²⁷ UD, *Demokratiska republiken Kongo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2019*, 2019-12-18, s. 15; USA, US Department of State, *2019 Country Reports on Human Rights Practices: Democratic Republic of the Congo*, 2020-03-11, s. 1, [url](#) (hämtad 2020-03-26)

²⁸ ACAPS, *Overview, Complex Crisis, Overview*, 2019-12-20; USA, CRS, *Democratic Republic of Congo: Background and U.S. Relations*, s. 1 ff., 2019-04-30

²⁹ Belgien, Commissariat Général aux Réfugiés et aux Apatrides, Centre de documentation et de recherches (Cedoca), *Republique Democratique du Congo. Situation politique*, 2019-10-03, [url](#) (hämtad 2020-01-20)

³⁰ FN, UNHCR, *RDC: Tendances des incidents de protection rapportés de Janvier à Décembre 2019 – UNHCR*, 2020-01-30

³¹ USA, US Department of State, *2019 Country Reports on Human Rights Practices: Democratic Republic of the Congo*, 2020-03-11, s. 23 f., [url](#) (hämtad 2020-03-26)

³² FN, UNHCR, *Position on Returns to North Kivu, South Kivu, Ituri and Adjacent Areas [...]*, september 2019, s. 10

Resor och transporter i landet försvåras även av besvärlig terräng samt av bristfällig och begränsad infrastruktur. Vagnätet är begränsat till några urbana områden som inte är sammankopplade med varandra.³³ Resor och transporter på floder och sjöar är vanligt.³⁴ I konflikt-drabbade områden begränsar säkerhetssituationen framkomst. Därtill är kidnappningar mot lösensumma förekommande i många delar av DRK.³⁵ De flesta av dessa rapporteras inträffa vid resor över land mellan städer och byar i provinserna Nordkivu och Sydkivu. De flesta av offren är kongoleser.³⁶ Se även [avsnitt 3.1.2](#) angående väpnade aktörers närvaro i stad och landsbygd.

3 Östra DRK

3.1 Övergripande om säkerhetssituationen och civilbefolkningen

Stora delar av östra DRK har varit ansatta av olika etniska och regionala konflikter sedan 1990-talet.³⁷ Generellt har säkerhetssituationen kännetecknats av återkommande konfliktcykler med uppblossande våldsamheter av allvarlig art. Antalet konflikter, deras geografiska läge och utbrottens intensitet har tenderat att förhålla sig till perioder av ökad instabilitet och osäkerhet på övergripande nivå.³⁸ Även i dagsläget fortsätter sammandrabbningar mellan olika väpnade aktörer och annat våld att beröra befolkningen i vad som rapporteras vara en av världens svåraste krissituationer.³⁹ Utöver människorättsbrott resulterar det fortsatta våldet i storskaliga och upprepade internflyktingrörelser.⁴⁰ USA:s utrikesdepartement beskriver säkerhetssituationen i många delar av landet som labil och oförutsägbart.⁴¹

3.1.1 Drivkrafter och bakomliggande faktorer till konflikt

Den svaga statsmakten, med brister både avseende integritet och kapacitet, brukar framhållas som en central förklarande faktor bakom de väpnade våldsamheterna i östra DRK.⁴² I sammanhanget betonas frånvaron av effektiv statlig kontroll över vidsträckta områden, avsaknad av både politisk vilja/ansvarstagande och ett oberoende rättsväsende samt en utbredd straffrihet.⁴³ Situationen beskrivs som ett säkerhetsvakuum.⁴⁴

³³ BTI, *BTI 2018 Congo DR Country Report*, 2018, s.10; ACAPS, *See the Crisis. Change the Outcome, Humanitarian Access*, 2019-11-04, [url](#) (hämtad 2020-03-26)

³⁴ USA, US Department of State, Overseas Security Advisory Council (OSAC), *Democratic Republic of the Congo 2019 Crime & Safety Report*, 2019-04-04, s. 3, [url](#) (hämtad 2020-01-20)

³⁵ USA, OSAC, *Democratic Republic of the Congo 2019 Crime & Safety Report*, 2019-04-04, s. 4

³⁶ USA, OSAC, *Democratic Republic of the Congo 2019 Crime & Safety Report*, 2019-04-04, s. 4; Sida, *Democratic Republic of Congo, Humanitarian Crisis Analysis, 2019*, 2018-11-23, s. 4

³⁷ Stearns, Jason K., *Dancing in the Glory of Monsters*, Public Affaris 2012, s. 8; UI, *Landguiden, Kongo-Kinshasa, Oro efter kriget*, 2018-08-28, [url](#) (hämtad 2020-03-26)

³⁸ USA, OSAC, *Democratic Republic of the Congo 2019 Crime & Safety Report*, 2019-04-04, s. 1 ff.

³⁹ Sida, *Democratic Republic of Congo, Humanitarian Crisis Analysis, 2019*, 2018-11-23, s. 1 f.

⁴⁰ Sida, *Democratic Republic of Congo, Humanitarian crisis Analysis, 2019*, 2018-11-23, s. 1 f.; UD, *Demokratiska republiken Kongo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2019*, 2019-12-18

⁴¹ USA, OSAC, *Democratic Republic of the Congo 2019 Crime & Safety Report*, 2019-04-04, s. 2

⁴² Sida, *Democratic Republic of Congo, Humanitarian Crisis Analysis, 2019*, 2018-11-23, s. 1 f.

⁴³ Sida, *Democratic Republic of Congo, Humanitarian Crisis Analysis, 2019*, 2018-11-23, s. 1 f.; Internationell icke-statlig organisation, möte i Goma, 2015-10-07

⁴⁴ USA, CRS, *Democratic Republic of Congo: Background and U.S. Relations*, s. 1, 2019-04-30

Utöver statsmaktens tillkortakommanden finns ett flertal bakomliggande mönster och drivkrafter till konflikt: exempel på detta är underutveckling, fattigdom,⁴⁵ underfinansiering av den sociala sektorn (inkl. hälsovård⁴⁶ och utbildning), konkurrens om naturresurser, utländska intressen och etniska spänningar.⁴⁷ Våldet baseras således på såväl ekonomiska som politiska, sociala och etniska grunder.⁴⁸

Rådande skiljelinjer i samhället motsvarar etnisk och regional tillhörighet, och tillgång till resurser, mark och medborgarskap är känsliga ämnen.⁴⁹ *Norwegian Refugee Council* underströk hösten 2015 att etnicitetens starka betydelse har att göra med statens svaghet. Folk vänder sig till den traditionella makten, eftersom den formella makten är långt borta och har ett lågt förtroendekapital på grund av korruption. På så sätt är etnicitet viktigt i och med att den traditionella makten, traditionella ledares position, baseras på sådan härkomst.⁵⁰

En annan internationell organisation uppgav att befolkningen måste organisera sig för att fylla det tomrum som finns när staten inte är närvarande och ger skydd. Man organiserar sig då efter etniska linjer. Väpnade s.k. *Mai Mai*-grupper är till exempel skapade för att försvara sitt eget samhälle mot inkräktare, även om de i praktiken även trakasserar sitt samhälle. Även inom den politiska arenan inkluderar man sitt eget folk och då inte nödvändigtvis de som har färdigheter.⁵¹

Politiker använder även etnicitet i politiska syften, vilket leder till att folkgruppers situation kan förvärras.⁵² En analytiker i Goma betonade att alla etniska grupper är sårbara och graden beror på situationen. De kan vara svaga på en plats där de är få, medan de är starka och inflytelserika på en annan. Det rapporteras dock finnas en generell diskriminering mot rwandofona grupper, däribland tutsier (inklusive banyamulenge).⁵³ Misstänksamhet mot tutsier härrör bland annat från deras relationer med Rwanda.⁵⁴ Rwandofona folk betraktas ofta som främlingar med för mycket makt, även om de levit i landet i generationer.⁵⁵ Därtill har immigrationen av rwandiska hutuer efter folkmordet av tutsier i Rwanda 1994 påverkat relationerna mellan olika folkgrupper och skapat spänningar.⁵⁶

Landets ursprungsbefolkning (batwa/twa, bambuti/mbuti, baka, aka med flera, traditionellt kallade pygméer) rapporteras utsättas för utbredd och svår diskriminering från samhället. I vissa områden kidnappas de och förslavas av andra folkgrupper.⁵⁷

En västerländsk ambassad i Kinshasa uppgav att de etniska konflikterna är småskaliga.⁵⁸

3.1.2 Oroligheternas karaktär och aktörer

⁴⁵ I DRK lever cirka 77 % av befolkningen under gränsen för absolut fattigdom. 12,8 miljoner människor rapporteras vara i behov av akut humanitär stöd.: UD, *Demokratiska republiken Kongo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2019*, 2019-12-18

⁴⁶ OSAC rapporterar att medicinsk vård är extremt begränsad i DRK.: USA, OSAC, *Democratic Republic of the Congo 2019 Crime & Safety Report*, 2019-04-04, s. 5

⁴⁷ Sida, *Democratic Republic of Congo, Humanitarian Crisis Analysis*, 2019, 2018-11-23, s. 1 f.

⁴⁸ USA, OSAC, *Democratic Republic of the Congo 2019 Crime & Safety Report*, 2019-04-04, s. 3

⁴⁹ BTI, *BTI 2018 Congo DR Country Report*, 2018, s. 31

⁵⁰ Norwegian Refugee Council, samtal i Goma, Nordkivu, oktober 2015

⁵¹ Internationell organisation, möte i Goma, Nordkivu 2015-10-05

⁵² Internationell icke-statlig organisation i Goma, möte i Goma, 2015-10-07

⁵³ Politisk analytiker i Goma, möte i Goma, 2015-10-05

⁵⁴ Chef för icke-statlig organisation i Goma, möte i Goma, 2015-10-08

⁵⁵ BTI, *BTI 2018 Congo DR Country Report*, 2018, s. 8

⁵⁶ ACAPS, *DRC: Conflict and displacement in Nord Kivu and Ituri*, 2019-05-14

⁵⁷ Minority Rights Group, *Democratic Republic of the Congo, Batwa and Bambuti*, juni 2018, [url](#) (hämtad 2020-03-27)

⁵⁸ Västerländsk ambassad B, möte i Kinshasa, 2015-09-29

Åren av konflikt har föranlett ett kollektivt trauma hos befolkningen i allmänhet och normaliserat våld och militarisering av samhället.⁵⁹ I berörda områden försvagas säkerhetssituationen av lokala konflikter, militäroperationer samt attacker och annan aktivitet från väpnade grupper. Det finns kongolesiska grupper, utländska grupper och de med stöd från utlandet.⁶⁰ Splittring och avknoppning av grupperna leder till ökad osäkerhet.⁶¹ Under 2018 rapporterades antalet ha växt till mellan 120 och 140 aktiva väpnade grupper i provinserna Ituri, Nordkivu och Sydkivu. Därtill får läggas ett flertal grupper som verkar i andra områden.⁶² De väpnade gruppernas motiv, interna organisation och finansiering rapporteras ofta vara oklar. Deras nätverk och förbindelser sinsemellan, samt med politiska och ekonomiska intressenter, karaktäriseras som komplexa och föränderliga.⁶³

De flesta väpnade grupper har utvecklats till semi-kriminella gäng som exploaterar naturresurser och utövar press på lokalbefolkningen genom illegal beskattning i områdena de kontrollerar. Generellt har det mycket liten legitimitet hos befolkningen.⁶⁴ Vissa väpnade grupper är välorganiserade med uttalade befälsordningar, roller och funktioner. Somliga befälhavare är avhoppade militärer från armén, dvs. *Forces Armées de la République Démocratique du Congo* (FARDC). De väpnade grupperna använder sig av traditionella vapen, såsom machete, pilbåge och yxa, men även av moderna skjutvapen, inte minst AK-47.⁶⁵ Mai Mai-grupperna opererar som självförsvarsmiliser och varierar i storlek och styrka. Det är vanligt att de har namn efter sin befälhavare och de rekryterar efter etniska grunder. Ofta består de av färre än 100 stridande. Utländska grupper, såsom *Forces démocratiques de libération du Rwanda* (FDLR), *Allied Democratic Forces* (ADF) och *Lord's Resistance Army* (LRA), söker i östra DRK fristad och olagliga inkomster.⁶⁶

I berörda områden rapporteras väpnade grupper frekvent attackera byar, bränna hus, plundra affärer, stjäla boskap och förnödenheter samt döda, skada och föra bort civilbefolkning. Sexuellt och könsrelaterat våld är regelbundet förekommande, liksom tvångsrekrytering av barn, tvångsarbete och illegal beskattning av befolkningen.⁶⁷ Väpnade grupper stod under 2019 för 46 % av de människorättsövergrepp som FN:s människorättskontor i DRK, UNJHRO, dokumenterat.⁶⁸

⁵⁹ BTI, *BTI 2018 Congo DR Country Report*, 2018, s. 31

⁶⁰ ACAPS, *DRC: Conflict and displacement in Nord Kivu and Ituri*, 2019-05-14; FN, UNHCR, *Position on Returns to North Kivu, South Kivu, Ituri and Adjacent Areas [...]*, september 2019, s. 3 f.; FN, UNJHRO, *Note du BCNUDH sur les principales tendances des violations des droits de l'homme au cours de l'année 2019*, 2020-01-30, [url](#) (hämtad 2020-01-31); Bertelsmann Stiftung's Transformation Index (BTI), *BTI 2018 Country Report, 2018, Congo DR*, s. 31, [url](#) (hämtad 2020-03-13)

⁶¹ FN, OCHA – Nordkivu, möte i Nordkivu, 2015-10-05

⁶² FN, UNHCR, *Position on Returns to North Kivu, South Kivu, Ituri and Adjacent Areas [...]*, september 2019, s. 3 f.; ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...]) 2020*, nedladdningsbar Excel-fil, odaterad; Asylum Research Centre (ARC), *DRC - The situation in North Kivu, South Kivu, and Ituri*, 2019-08-01, s. 44 f., [url](#) (hämtad 2020-03-27)

⁶³ ACAPS, *DRC: Conflict and displacement in Nord Kivu and Ituri*, 2019-05-14

⁶⁴ SIPRI, *Securing legitimate stability in the DRC: External Assumptions and local perspectives*, s. 7, september 2019, [url](#) (hämtad 2020-03-16); USA, CRS, *Democratic Republic of Congo: Background and U.S. Relations*, s. 8, 2019-04-30; ARC, *DRC - The situation in North Kivu, South Kivu, and Ituri*, 2019-08-01, s. 44 f.

⁶⁵ FN, United Nations Organization Stabilization Mission in the DR Congo (MONUSCO), *Détérioration de la situation des droits de l'homme dans le Masisi et le Lubero (NordKivu) [...]*, 2018-12-19, s. 5 ff., 15 ff., [url](#) (hämtad 2020-02-20); FN, United Nations Security Council (UNSC), *Midterm report of the Group of Experts on the Democratic Republic of the Congo, S/2019/974*, 2019-12-20, paragraf. 76, 79, 83, [url](#) (hämtad 2020-02-20)

⁶⁶ USA, CRS, *Democratic Republic of Congo: Background and U.S. Relations*, s. 8, 2019-04-30; ARC, *DRC - The situation in North Kivu, South Kivu, and Ituri*, 2019-08-01, s. 44 f.

⁶⁷ ACAPS, *DRC: Conflict and displacement in Nord Kivu and Ituri*, 2019-05-14

⁶⁸ FN, UNJHRO, *Note du BCNUDH sur les principales tendances des violations des droits de l'homme au cours de l'année 2019*, 2020-01-30

Stridigheter pågår mellan väpnade grupper och armén samt mellan olika väpnade grupper.⁶⁹ FN-styrkan MONUSCO är också aktiv i östra DRK. MONUSCO är världens största fredsbevarande operation och består av militär personal om cirka 17 000 man och en polisiär styrka om 1440. Dess mandat är att skydda civila i konfliktzoner och stödja stabilisering. Sedan 2013 har MONUSCO en insatsstyrka som bekämpar väpnade grupper.⁷⁰ MONUSCO:s resultat har varit blandat och vid upprepade tillfällen har man kritiserats för ineffektivitet.⁷¹

Det förekommer att armén allierar sig med väpnade grupper. Dessa koalitioner varierar frekvent.⁷² De statliga säkerhetsstyrkorna har också utfört attacker mot civilbefolkning, vari många civila dödats och skadats.⁷³ Bland annat har detta inträffat vid offensiver mot väpnade grupper och som en del av illegal inblandning i gruvdrift.⁷⁴ UNJHRO rapporterade att statliga aktörer var ansvariga för 54 % av dokumenterade människorättsövergrepp över hela DRK 2019.⁷⁵ De utdragna militära operationerna är en viktig källa för inkomst och makt hos befälsstrukturer inom armén.⁷⁶

KST uppger att alla kongolesiska grupper är baserade i rurala områden⁷⁷ och att tiotusentals kongoleser i östra DRK bor i territorier som är kontrollerade av väpnade grupper.⁷⁸ Våldsamheter sker dock inte enbart i avlägsna områden. Städer såsom Goma, Butembo och Bukavu rapporteras ha blivit allt farligare under senare år, då kriminella gäng, ofta kopplade till väpnade grupper, har intensifierat sina attacker.⁷⁹ I provinserna Nordkivu och Sydkivu inträffade 45 % av alla dödanden inom en kilometer från en större väg. De viktigaste vägarna i området, riksväg 2 och 5 som sammanbinder Beni-Butembo-Goma-Bukavu-Uvira-Baraka, har uppmärksammats av CRG för sin farlighet.⁸⁰

UNJHRO har i en kategorisering visat vilka provinser i DRK man anser vara *konflikttrabbade*. I landets östra delar inkluderas Ituri, Nordkivu, Sydkivu, Bas-Uélé, Haut-Uélé, Maniema och Tanganyika, dvs. inte de aktuella provinserna Haut-Katanga, Haut-Lomami eller Lualaba. Bedömningen baseras på väpnade gruppers aktiviteter och stridigheter mot kongolesiska myndigheter samt, i provinsen Tanganyika, på förekommande etnisk konflikt.⁸¹ I ett uttalande om provinserna Nordkivu, Sydkivu och Ituri uppgav UNHCR 2019 att valet av Félix Tshisekedi som landets nye president i viss mån förändrat dynamiken i konflikterna, men inte medfört någon markant förbättring vad gäller säkerhetssituationen och människorättsläget.⁸² Under 2019 noterades 37 000 skyddsincidenter i provinserna (här uppräknade efter antal incidenter): Sydkivu, Nordkivu, Ituri, Tanganyika och Haut-Katanga. Statistik visades inte för

⁶⁹ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excelfil, odaterad

⁷⁰ USA, CRS, *Democratic Republic of Congo: Background and U.S. Relations*, s. 10 f., 2019-04-30

⁷¹ BTI, *BTI 2018 Congo DR Country Report*, 2018, s. 7 ff.

⁷² *Ibid.*, s. 31

⁷³ HRW, *World Report 2020, Democratic Republic of Congo. Events of 2019*, 2020-01-14, s. 2, [url](#) (hämtad 2020-01-21)

⁷⁴ USA, CRS, *Democratic Republic of Congo: Background and U.S. Relations*, s. 8, 2019-04-30

⁷⁵ FN, UNJHRO, *Note du BCNUDH sur les principales tendances des violations des droits de l'homme au cours de l'année 2019*, 2020-01-30

⁷⁶ SIPRI, *Securing legitimate stability in the DRC: External Assumptions and local perspectives*, s. 12, september 2019

⁷⁷ CRG, *Congo, Forgotten. The Numbers Behind Africa's Longest Humanitarian Crisis*, augusti 2019, s. 5, [url](#) (hämtad 2020-01-30); USA, OSAC, *Democratic Republic of the Congo 2019 Crime & Safety Report*, 2019-04-04, s. 2

⁷⁸ Kivu Security Tracker (KST), *"Balkanization", Regional Tensions or State Weakness: the Real Threats to Stability in the Kivus*, 2020-02-03, [url](#) (hämtad 2020-02-03)

⁷⁹ CRG, *Congo, Forgotten. The Numbers Behind Africa's Longest Humanitarian Crisis*, augusti 2019, s. 5; USA, OSAC, *Democratic Republic of the Congo 2019 Crime & Safety Report*, 2019-04-04, s. 2

⁸⁰ CRG, *Congo, Forgotten. The Numbers Behind Africa's Longest Humanitarian Crisis*, augusti 2019, s. 6

⁸¹ FN, UNJHRO, *Analyse de la situation des droits de l'homme au mois de novembre 2019*, 2019-12-18, s. 3, fotnot 6 och 7, [url](#) (hämtad 2020-01-20)

⁸² FN, UNHCR, *Position on Returns to North Kivu, South Kivu, Ituri and Adjacent Areas [...]*, september 2019, s. 1

provinserna Bas-Uélé, Haut-Uélé, Tshopo, Haut-Lomami eller Lualaba. Av det totala antalet skyddsincidenter UNHCR dokumenterade var 68 % av offren män/pojkar, 32 % kvinnor/flickor. 83 % av offren var vuxna och 13 % barn. 4 % var äldre personer. Enligt UNHCR:s kategorisering var 61 % av offren internflyktingar som återvänt, 25 % internflyktingar och 9 % bofasta. Övriga 4 % var repatrierade och utdrivna. De presumtiva förövarna utgjordes av inhemska och utländska väpnade grupper (cirka 40 %), FARDC (21 %), civila och militära myndigheter (19 %), polis (8 %) samt civila.⁸³ För människorättsbrott dokumenterade av UNJHRO åren 2016–2019, se fotnot 83.⁸⁴

3.2 Provinsen Nordkivu

Nordkivu är till ytan ungefär dubbelt så stort som Belgien⁸⁵ och angränsar till Uganda och Rwanda. Vissa områden är i stort sett isolerade, bland annat på grund av tät skog och bergsområden.⁸⁶ 2017 beräknades befolkningen uppgå till cirka 6,5 miljoner invånare.⁸⁷ Administrativt är provinsen indelad i territorierna Beni, Lubero, Masisi, Nyiragongo, Rutshuru och Walikale. Provinshuvudstad är Goma som ligger intill Kivusjön vid gränsen till Rwanda.⁸⁸ Bland de större folkgrupperna i Nordkivu hör nande, hutu, hunde, nyanga och tutsi. Även ursprungsbefolkningen twa (batwa/mbuti/basumba) finns i området.⁸⁹

⁸³ FN, UNHCR, *RDC: Tendances des incidents de protection rapportés de Janvier à Décembre 2019* – UNHCR, 2020-01-30

⁸⁴ FN, UNJHRO, *Violations des droits de l'homme dans les provinces affectées par les conflits en 2019*, 2020-01-30; FN, UNJHRO, *Aperçu de la situation des droits de l'homme en RDC en 2018*, 2019-01-22, [url](#) (hämtad 2020-03-16); FN, UNJHRO, *Overall Human Rights Situation in 2017*, 2017-12-31, [url](#) (hämtad 2020-03-16); FN, UNJHRO, *Principales tendances des violations des Droits de l'homme pour l'année 2016*, 2017-01-24, [url](#) (hämtad 2020-03-16)

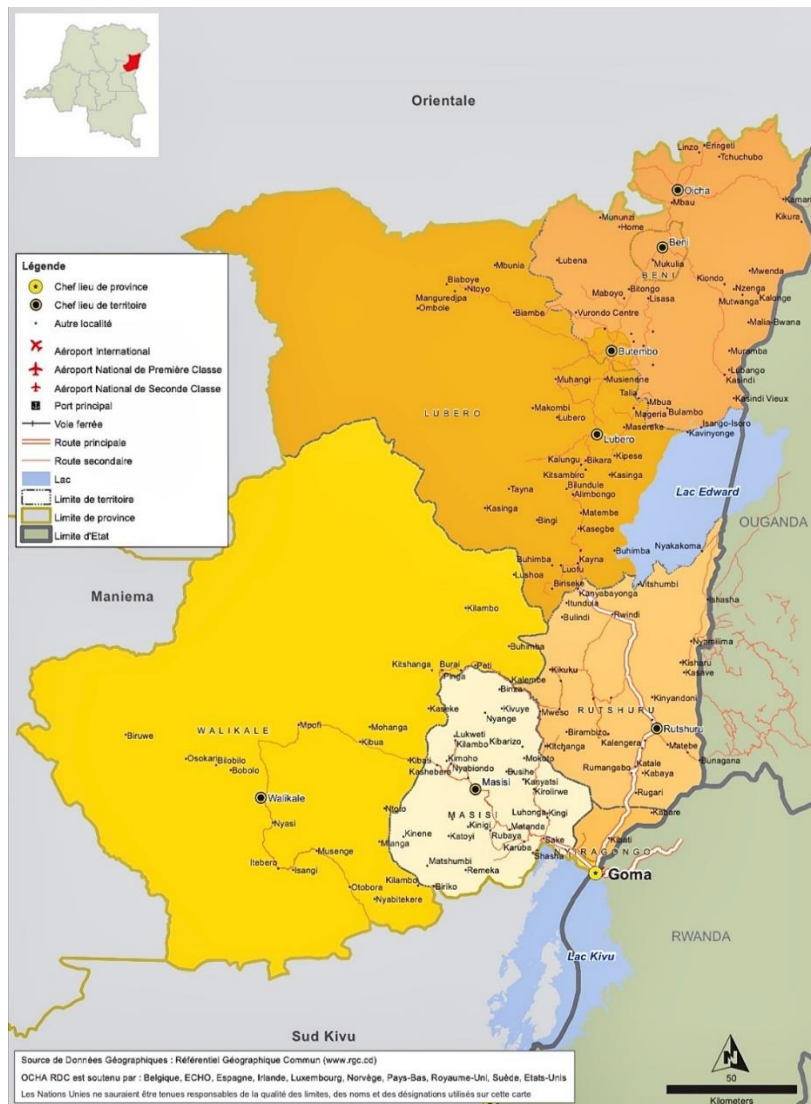
⁸⁵ FN, MONUSCO, *North Kivu, January 2015*, januari 2015, [url](#) (hämtad 2020-02-20)

⁸⁶ FN, MONUSCO, *Détérioration de la situation des droits de l'homme dans le Masisi et le Lubero (NordKivu) [...]*, 2018-12-19, s. 5 ff.

⁸⁷ ACAPS, *DRC (Nord Kivu). Ebola Virus Disease. Briefing Note – 3 August 2018*, 2018-08-03, s. 5, [url](#) (2020-02-20)

⁸⁸ DRK, Cellule d'analyses des indicateurs de Développement (CAID), *Province du Nord-Kivu*, 2018, [url](#) (hämtad 2020-02-20)

⁸⁹ DRK, CAID, *Province du Nord-Kivu* (se underavsnitt för respektive territorium), 2018

Karta B: Provinsen Nordkivu.⁹⁰ En mer detaljerad karta över både Nordkivu och Sydkivu återfinns här:⁹¹
[url](#)

3.2.1 Säkerhetssituationen i Nordkivu

Nordkivu har sedan 1990-talet varit drabbat av våldsamma konflikter av komplex och varierande karaktär.⁹² Situationen har präglats av folkmordet i Rwanda 1994 och etniska motsättningar,⁹³ men såväl politiska som ekonomiska och etniska intressen är av relevans. Väpnade aktörer strider bland annat om kontroll över territorium, värdefulla naturtillgångar (såsom guld och koltan) och om möjligheten att illegalt beskatta civilbefolkningen.⁹⁴

⁹⁰ FN, OCHA, *RD Congo, Reference Map – Province du Nord Kivu – Carte administrative* (Mars 2012), 2012-03-31, [url](#) (hämtad 2020-02-20)

⁹¹ FN, United Nations Organization Mission in the Democratic Republic of the Congo (MONUC), *Kivu Map First Draft*, 2002-11-07, [url](#) (hämtad 2020-02-20)

⁹² FN, MONUSCO, *Détérioration de la situation des droits de l'homme dans le Masisi et le Lubero (NordKivu)* [...], 2018-12-19, s. 5 ff.

⁹³ Migrationsverket, Lifos. Center för landinformation och landanalys inom migrationsområdet, *Landanalys: Säkerhetsläget i östra Demokratiska Republiken Kongo (version 1.0)*, 2015-03-17, s.14, [url](#) (hämtad 2020-02-20)

⁹⁴ FN, MONUSCO, *Détérioration de la situation des droits de l'homme dans le Masisi et le Lubero (NordKivu)* [...], 2018-12-19, s. 5 ff.

Under 2018 rapporterades att mellan 120 och 140 väpnade grupper var aktiva i provinserna Ituri, Nordkivu och Sydkivu och utförde olika former av människorättsbrott.⁹⁵ Utöver de väpnade grupperna är statliga aktörer, såsom armén (FARDC), samt FN (MONUSCO) parter i konflikter.⁹⁶

Forskningsprojektet KST uppger att våldsnivåerna i Nordkivu varit genomgående höga allt sedan de började registrera våldsincidenter i juni 2017.⁹⁷ UNHCR rapporterade i september 2019 att intensiva stridigheter i Nordkivus territorier Beni, Masisi, Rutshuru och Lubero lett till storskaliga internflyktingrörelser och svåra människorättsbrott.⁹⁸ ACAPS specificerade i december 2019 att säkerhetssituationen i provinsen var mycket labil på grund av pågående militära operationer mot väpnade grupper.⁹⁹

CRG beskriver territoriet Beni som våldets epicentrum i de två Kivuprovinserna.¹⁰⁰ Som bakgrund konstaterar man att det förefaller ha varit militära operationer inledda 2014 som föranlett den rad av massakrer som skett i området med islamistiska ADF och flera andra väpnade grupper inblandade och som rubbat den lokala maktbalansen.¹⁰¹ Framför allt härrör våldet från stridigheter mellan ADF, som blivit allt mer framträdande,¹⁰² och armén.¹⁰³ Vid ett fåtal tillfällen har ADF även genomfört attacker mot MONUSCO.¹⁰⁴ ADF som har varit närvarande i regionen i 25 år uppskattas av FN ha mellan 790 och 1 060 stridande samt väletablerade stöd-nätverk.¹⁰⁵ Det finns uppgifter om att ADF anslutit sig till terrorgruppen Islamiska staten (IS).¹⁰⁶

Väpnade sammandrabbningar inträffar frekvent och sedan regeringen den 30 oktober 2019 initierade en militäroperation rapporteras säkerhetssituationen ha försämrats. Utöver sammandrabbningar sker attacker mot civila tillskrivna ADF. CRG:s forskning indikerar att aktiviteter attribuerade till ADF även kan involvera ett antal andra aktörer, inklusive element inom statliga säkerhetsstyrkor som har förbindelser med ADF och är inblandade i illegal utvinning av naturtillgångar.¹⁰⁷ Gruppen uppges rikta attackerna mot civila som hämnd för arméns militära offensiv som rönt framgångar, och då även för att underminera densamma.

Enbart i staden Beni hade 42 dödliga attacker utförts fram till december 2019. Sedan operationen inleddes fram till den 25 november 2019 har KST registrerat 77 civila dödsfall i attacker tillskrivna ADF.¹⁰⁸ I början av februari 2020 hade, enligt KST:s noteringar, 312 människor

⁹⁵ FN, UNHCR, *Position on Returns to North Kivu, South Kivu, Ituri and Adjacent Areas [...]*, september 2019, s. 3 f.

⁹⁶ Migrationsverket, Lifos. Center för landinformation och landanalys inom migrationsområdet, *Landanalys: Säkerhetsläget i östra Demokratiska Republiken Kongo (version 1.0)*, 2015-03-17, s.14

⁹⁷ UNHCR, *Position on Returns to North Kivu, South Kivu, Ituri and Adjacent Areas [...]*, september 2019, s. 3 f.

⁹⁸ FN, UNHCR, *Position on Returns to North Kivu, South Kivu, Ituri and Adjacent Areas [...]*, september 2019, s. 1

⁹⁹ ACAPS, *Democratic Republic of Congo, Displacement in Beni. Briefing note – 29 November 2019*, 2019-12-04, [url](#) (hämtad 2020-02-20)

¹⁰⁰ CRG, Congo, *Forgotten. The Numbers Behind Africa's Longest Humanitarian Crisis*, augusti 2019, s. 7

¹⁰¹ Ibid.

¹⁰² ACAPS, *Democratic Republic of Congo, Displacement in Beni. Briefing note – 29 November 2019*, 2019-12-04

¹⁰³ CRG, *Forgotten. The Numbers Behind Africa's Longest Humanitarian Crisis*, augusti 2019, s. 7

¹⁰⁴ FN, UN Security Council (UNSC), MONUSCO, S/2019/905, 2019-11-26, paragraf 14, [url](#) (hämtad 2020-03-30)

¹⁰⁵ International Peace Information Service (IPIS), *IPIS Briefing February 2020 - Focus on Violence in Beni*, 2020-03-05, [url](#) (hämtad 2020-04-01)

¹⁰⁶ USA, CRS, *Democratic Republic of Congo: Background and U.S. Relations, Summary*, 2019-04-30

¹⁰⁷ USA, CRS, *Democratic Republic of Congo: Background and U.S. Relations, Summary*, 2019-04-30; ACAPS, *Democratic Republic of Congo, Displacement in Beni. Briefing note – 29 November 2019*, 2019-12-04

¹⁰⁸ IPIS, *IPIS Briefing February 2020 - Focus on Violence in Beni*, 2020-03-05; ACAPS, *Democratic Republic of Congo, Displacement in Beni. Briefing note – 29 November 2019*, 2019-12-04; FN, UNSC, MONUSCO, S/2019/905, paragraf 13-16, 2019-11-26

dödade i Beni sedan november 2019; de flesta av ADF. Offren var i huvudsak kvinnor och barn.¹⁰⁹ Fler än 100 civila massakrerades på några dagar i slutet av januari 2020.¹¹⁰ ADF rapporteras även ligga bakom bortföranden, plundringar och mordbränder.¹¹¹ Under de två första veckorna i februari 2020 uppskattas 150 000 personer ha flytt våldsamheter som tillskrivits ADF.¹¹² Av ACLED:s uppgifter framgår att upprepade stridigheter mellan ADF och armén från den 18 februari till den 21 mars 2020 orsakade 132 dödsfall.¹¹³

I territoriet Beni är även åtskilliga andra väpnade grupper aktiva och ADF är inte den enda som varit inblandad i stridigheter med armén.¹¹⁴ Våldet har lett till massflykt runt om i territoriet.¹¹⁵ Grupperna rapporteras även ansätta befolkningen med illegal beskattning och plundring.¹¹⁶

I territoriet Rutshuru bedriver armén operationer mot hutuextremistiska FDLR.¹¹⁷ Gruppen grundades av element delaktiga i folkmordet i Rwanda 1994 och beskrivs av FN som ett stort orosmoment i territoriet då man fortsatt begår övergrepp mot civilbefolkningen.¹¹⁸ Även andra väpnade grupper strider mot armén i Rutshuru. Svåra människorättsövergrepp mot civilbefolkningen, såsom mord, våldtäkter och plundring, sker i samband med sammandrabbningarna och vid hämndaktioner.¹¹⁹ Vidare sker stridigheter i territoriet mellan grupperna *Nduma défense du Congo-Rénové* (NDC-R) och *Collectif des mouvements pour le changement* (CMC).¹²⁰

Rutshuru utmärks även för kidnappningar, inte minst längs med vägen mellan städerna Goma och Rutshuru. Området rymmer ett flertal kongolesiska och rwandiska väpnade grupper, liksom kriminella gäng.¹²¹ Väpnad banditism uppges vara extremt vanligt förekommande överlag i Nordkivu, särskilt på vägen mellan Goma och Beni (som bland annat passerar genom Rutshuru).¹²²

I området där territorierna Rutshuru, Walikale, Masisi och Lubero möts har våld varit framträdande sedan 2015, då armén startade operationer mot FDLR. Armén är där allierad med lokala Mai Mazembe och NDC-R, medan FDLR stöds av Nyaturagrupper.¹²³ ¹²⁴ Såväl Rutshuru,

¹⁰⁹ KST, "Balkanization", *Regional Tensions or State Weakness: the Real Threats to Stability in the Kivus*, 2020-02-03; The New Humanitarian, *In the news: Militia attack leaves dozens dead in Congo's Beni region*, 2020-01-30, [url](#) (hämtad 2020-01-31)

¹¹⁰ IPIS, *IPIS Briefing February 2020 - Focus on Violence in Beni*, 2020-03-05

¹¹¹ FN, UNHCR, *RDC- Rapport mensuel du monitoring de protection (Nord Kivu) - Novembre 2019*, 2019-11-30, [url](#) (hämtad 2020-02-20)

¹¹² FN, UNHCR, *Weekly Emergency Update, Ituri and North Kivu Provinces, 10-17 February 2020*, 2020-02-17, [url](#) (hämtad 2020-04-01)

¹¹³ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excel-fil, odaterad

¹¹⁴ CRG, *Congo, Forgotten. The Numbers Behind Africa's Longest Humanitarian Crisis*, augusti 2019, s. 7

¹¹⁵ ACAPS, *Democratic Republic of Congo, Displacement in Beni. Briefing note – 29 November 2019*, 2019-12-04

¹¹⁶ IPIS, *IPIS Briefing February 2020 - Focus on Violence in Beni*, 2020-03-05

¹¹⁷ FN, UNHCR, *RDC- Rapport mensuel du monitoring de protection (Nord Kivu) - Novembre 2019*, 2019-11-30

¹¹⁸ ACAPS, *DRC: Conflict and displacement in Nord Kivu and Ituri*, 2019-05-14; FN, UNSC, *MONUSCO, S/2019/905*, 2019-11-26, paragraf 15

¹¹⁹ FN, UNHCR, *RDC- Rapport mensuel du monitoring de protection (Nord Kivu) - Novembre 2019*, 2019-11-30

¹²⁰ FN, UNSC, *Midterm report of the Group of Experts on the Democratic Republic of the Congo*, *S/2019/974*, 2019-12-20, s. 2

¹²¹ CRG, *Congo, Forgotten. The Numbers Behind Africa's Longest Humanitarian Crisis*, augusti 2019, s. 7

¹²² OSAC, *Democratic Republic of the Congo 2019 Crime & Safety Report*, 2019-04-04, s. 2

¹²³ Ibid.

¹²⁴ Nyatura uppstod på 2000-talet till stöd för den kongolesiska hutubefolkningen och består av minst ett dussin grupperingar - ARC, *Democratic Republic of the Congo (DRC) - The situation in North Kivu, South Kivu, and Ituri*, 2019-08-01, s. 41 f.,

Walikale och Lubero berörs även av stridigheterna mellan NDC-R och olika rivaliserande grupperingar, vars epicentrum finns i Masisi.¹²⁵

I territoriet Masisi har NDC-R etablerat kontroll efter stridigheter mot olika väpnade grupper sedan årsskiftet 2018/2019.¹²⁶ Attacker och förflyttningar fortsatte under den första hälften av 2019.¹²⁷ Efter ett uppehåll framkommer att stridigheterna och våldet mot civila återupptogs i januari 2020.¹²⁸ KST uppger att en explosionsartad ökning av våld mot civila skedde under den nästföljande månaden, då 57 civila dödades i samband med att stridigheterna intensifierades. En stor del av de civila rapporteras ha avrättats, anklagade för att ha kollaborerat med fienden, medan andra civila omkom under stridigheterna.¹²⁹ Oroligheterna pågick alltjämt i mars 2020.¹³⁰ Flera grupper uppges systematiskt ha använt våldtäkt som vapen i attacker mot civila i Masisi och Lubero.¹³¹

3.2.2 Statistik om våldsincidenter

Forskningsprojekten KST respektive ACLED ger följande bilder av våldsutvecklingen i Nordkivu. Som tidigare nämnt sträcker sig KST inte lika långt tillbaka i tiden som ACLED, vilket förklarar skillnaderna i täckningen 2017. Vidare har KST, men inte ACLED, systematiskt noterat det totala antalet offer per incident, dvs. inte enbart dödsoffer. För ytterligare information om forskningsprojektens uppgifter, se [avsnitt 1.2.1](#).

Tabell 1. Nordkivu: Våldsutveckling från april 2017 t.o.m. mars 2020 (KST)¹³²

	April–dec. 2017	2018	2019	2020 (Q1)
Våldsinincidenter	632	1 019	890	234
Offer (totalt)	1 258	1 935	2 015	694
Dödsoffer	416	687	832	285

Tabell 2. Nordkivu: Våldsutveckling från 2016 t. o. m. mars 2020 (ACLED)¹³³

	2016	2017	2018	2019	2020 (Q1)
Våldsinincidenter	386	329	772	1 198	214
Dödsoffer	960	767	1 331	1 886	627

¹²⁵ KST, *Baromètre sécuritaire du Kivu, Le Masisi, Nouvel épicerie de la violence*, 2020-02-28, s. 1. ff., [url](#) (hämtad 2020-04-15)

¹²⁶ FN, UNSC, *Midterm report of the Group of Experts on the Democratic Republic of the Congo*, S/2019/974, 2019-12-20, paragraf 15, 29; FN, UNHCR, *Position on Returns to North Kivu, South Kivu, Ituri and Adjacent Areas [...]*, september 2019, s. 3 f.

¹²⁷ FN, UNHCR, *Position on Returns to North Kivu, South Kivu, Ituri and Adjacent Areas [...]*, september 2019, s. 3 f.

¹²⁸ FN, UNHCR, *Weekly Emergency Update #27; Ituri and North Kivu Provinces, Democratic Republic of the Congo*, 2020-01-13, [url](#) (hämtad 2020-01-31); FN, UNHCR, *Weekly Emergency Update - Ituri and North Kivu Provinces, Democratic Republic of the Congo - 30 December 2019 – 6 January 2020*, 2020-01-06, [url](#) (hämtad 2020-01-31)

¹²⁹ KST, *Baromètre sécuritaire du Kivu, Le Masisi, Nouvel épicerie de la violence, Rapport mensuel No 28*, 2020-02-28, s. 1. ff.

¹³⁰ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excelfil, odaterad

¹³¹ FN, UNHCR, *Position on Returns to North Kivu, South Kivu, Ituri and Adjacent Areas [...]*, september 2019, s. 3 f.

¹³² CRG, KST, *Graphs*, odaterad, [url](#) (hämtad 2020-02-03)

¹³³ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excelfil, odaterad

Migrationsanalys konstaterar att båda projekten visar höga nivåer av våldsinidenter och dödsoffer, men att resultaten varierar. Antalet registrerade våldsinidenter skiljer sig 20–25 % under 2018 och 2019 och det varierar vilket projekt som har högst noteringar. Att döma av ACLED:s noteringar har incidentnivån vid slutet av det första kvartalet 2020 sjunkit till något över 2018 års siffror. KST:s noteringar påvisar också en minskning, men till en nivå mellan 2018 och 2019. KST:s nivåer mellan 2018 och 2020 (Q1) är dock likartade.

Vad gäller registrerade dödsoffer var skillnaden betydligt större och entydig mellan KST och ACLED. ACLED har registrerat avsevärt fler dödsoffer än KST: cirka 50 % fler 2018, 125 % fler 2019 och 45 % fler 2020 (Q1). Båda projekten indikerar att det dödliga våldet ökat konstant mellan 2018 och 2020 (Q1).

En närmare studie av ACLED:s statistik visar hur våldets karaktär sett ut och utvecklats:

Tabell 3. Nordkivu: Typ av våldsinidenter 2018–mars 2020 (ACLED)¹³⁴

Typ av våldsinident*	2018	2019	2020 (Q1)
Stridigheter (Battles)	345	394	89
Våld mot civila	314	460	84
Protester	47	171	28
Strategiska händelser	36	96	6
Upplopp	26	67	6
Explosioner/Fjärrvåld ¹³⁵	4	10	1
Våldsinidenter (totalt)	772	1198	214

* Se Avsnitt 1.2.1

Migrationsanalys konstaterar att ACLED:s statistik med stor tydlighet indikerar att våldsinidenter inom kategorierna "stridigheter" samt "våld mot civila" dominerat våldsutvecklingen i Nordkivu under perioden. En mindre ökning av antalet stridigheter kunde ses mellan 2018 och 2019. Frekvensen minskade sedan åter till 2018 års nivå under det första kvartalet 2020. Stridigheterna inbegrep sammandrabbningar mellan statliga säkerhetsstyrkor (främst armén) och olika andra väpnade aktörer samt våldsamheter väpnade grupper sinsemellan. Kategorin "våld mot civila" ökade i omfattning mellan 2018 och 2019, för att sedan, även här, minska i frekvens under första kvartalet 2020 till något högre än 2018 års nivå.

Vad gäller våldets geografiska spridning 2018–2019 konstaterar Migrationsanalys att våldsinidenter noterats i samtliga territorier. Noteringarna för Beni är i särklass flest. Därefter följer Rutshuru, Masisi och Lubero. Kombinerar statistiken för staden Goma med utkanter (vilken redovisas separat av ACLED) och Nyiragongo uppnås nivån för territoriet Masisi. Under första kvartalet 2020 ligger fortfarande noteringarna för Beni och Rutshuru i topp, Rutshuru nu dock på Benis nivå. Därefter följer Lubero, Masisi och Goma/Nyiragongo på en likartad nivå som motsvarar något färre än hälften av Benis respektive Rutshurus incidenter. Walikale noterades för åtta incidenter.

¹³⁴ Ibid.

¹³⁵ Med *fjärrvåld* (remote violence) avses händelser där redskapet för konflikthinblandning inte kräver aktörens fysiska närvaro. Det kan exempelvis vara angrepp med bomber, IED (Improvised Explosive Device), granatkastare och missiler (se ACLED, Remote violence, [url](#) (hämtad 2020-05-20))

3.2.3 Civilbefolkningens situation

UNHCR:s dokumenterade skyddsincidenter i Nordkivu översteg 1 200 varje månad juli–november 2019.¹³⁶ Totalt under 2019 uppmärksammades 13 930 incidenter i provinsen.¹³⁷ Mellan oktober och november 2019 noterades särskilt utvecklingen i Beni, där incidenterna ökat från 163 till 443. I november noterades totalt 962 offer i skyddsincidenter i provinsen – 69 % av dem var män, 24 % kvinnor, 6 % pojkar och 1 % flickor. Flest incidenter efter Beni noterades i Masisi och Rutshuru. Därefter följde Lubero respektive Walikale.¹³⁸

Av UNJHRO:s årsrapportering för 2019 framgår att människorättsbrotten i Nordkivu var i särklass högst bland DRK:s konfliktdrabbade provinser. 2 853 dylika brott dokumenterades, vilket kan jämföras med 653 för Sydkivu som hade näst mest av organisationens dokumenterade brott. Under samma år registrerade UNJHRO 953 offer för utomrättsliga avrättningar (både civila och konfliktparter) – 872 dödades av väpnade grupper och 126 av statliga aktörer.¹³⁹

KST har noterat 1 897 civila konfliktrelaterade dödsfall mellan juni 2017 och juni 2019 i Nordkivu och Sydkivu.¹⁴⁰ De 460 våldsincidenter som ryms i ACLED:s kategori "våld mot civila" 2019 innefattade bland annat 228 attacker och 76 bortföranden och de orsakade 716 dödsoffer. Under det första kvartalet 2020 innefattade samma kategori 62 attacker mot civila och 20 bortföranden, vilket orsakade 239 dödsoffer. Migrationsanalys noterar i sammanhanget att civila även rapporteras ha omkommit vid våldsincidenter som ACLED inkluderat i andra kategorier, t ex. i kategorin "stridigheter".

Såsom noterats har våldet mot civila tagit sig uttryck i riktade attacker mot civila, civila som fallit offer vid stridigheter mellan väpnade aktörer, mord, våldtäkter, plundring, bortföranden och väpnade aktörer som beskattar civilbefolkningen illegalt.

I slutet av februari 2020 fanns det över 1,3 miljoner internflyktingar i Nordkivu.¹⁴¹

3.3 Provinsen Sydkivu

Provinsen Sydkivu har en yta som är ungefär lika stor som Republiken Irland och en uppskattad befolkning om drygt 6 miljoner invånare.¹⁴² Sydkivu är administrativt indelat i de åtta territorierna Fizi, Idjwi, Kabare, Kalehe, Mwenga, Shabunda, Uvira och Walungu. Provinshuvudstad är Bukavu som är belägen intill Tanganyikasjön.¹⁴³ Bland de större folkgrupperna i provinsen finns bembe, shi, bevahu, bavira, bafuliro och lega. Populationer av hutuer och tutsier, inklusive banyamulenge, bor där också.¹⁴⁴

¹³⁶ FN, UNHCR, *RDC- Rapport mensuel du monitoring de protection (Nord Kivu) - Novembre 2019*, 2019-11-30

¹³⁷ FN, UNHCR, *RDC: Tendances des incidents de protection rapportés de Janvier à Décembre 2019* – UNHCR, 2020-01-30

¹³⁸ FN, UNHCR, *RDC- Rapport mensuel du monitoring de protection (Nord Kivu) - Novembre 2019*, 2019-11-30

¹³⁹ FN, UNJHRO, *Note du BCNUDH sur les principales tendances des violations des droits de l'homme au cours de l'année 2019*, 2020-01-30; FN, UNJHRO, *Violations des droits de l'homme dans les provinces affectées par les conflits en 2019*, 2020-01-30, [url](#) (hämtad 2020-01-31)

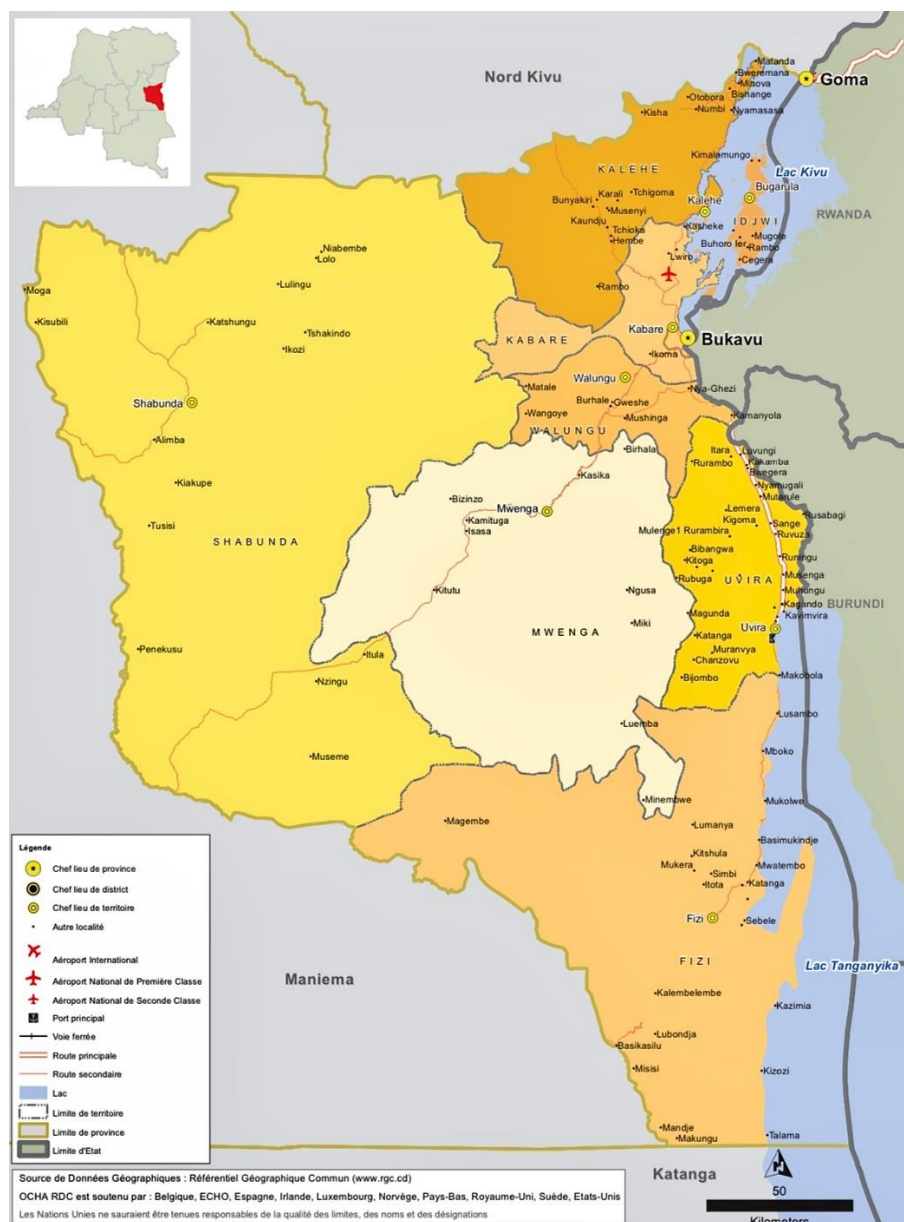
¹⁴⁰ FN, UNHCR, *Position on Returns to North Kivu, South Kivu, Ituri and Adjacent Areas in the Democratic Republic of the Congo Affected by Ongoing Conflict and Violence – Update II*, september 2019, s. 3 f.,

¹⁴¹ FN, OCHA, *Personnes déplacées internes et retournées (29 février 2020)*, 2020-03-02, [url](#) (hämtad 2020-03-02)

¹⁴² Médecins sans frontières, *Democratic Republic of Congo – Overview*, september 2017, [url](#) (hämtad 2020-04-06); ACAPS, *DRC. Displacement in Sud Kivu*, 2019-05-29, s. 6, [url](#) (båda hämtade 2020-02-25)

¹⁴³ DRK, CAID, *Province du Sud-Kivu*, 2018, [url](#) (hämtad 2020-02-25)

¹⁴⁴ DRK, CAID, *Province du Sud-Kivu* (se underavsnitt för respektive territorium), 2018

Karta C: Provinsen Syd-Kivu.¹⁴⁵

Förflyttningar över land begränsas av bergig och otillgänglig terräng, dåliga vägar och en instabil säkerhetssituation.¹⁴⁶ Vägarnas skick är ett särskilt stort hinder för humanitära insatser i Minembwes, Itombwes och Kalehes högplatåer, liksom i Shabunda.¹⁴⁷

3.3.1 Säkerhetssituationen i Syd-Kivu

Väldsamma sammandrabbningar och internflyktgrörelser är frekvent förekommande i Syd-Kivu, men aktuell och detaljerad information om detta är ofta begränsad.¹⁴⁸ Konflikter i pro-

¹⁴⁵ FN, OCHA, *RD Congo, Reference map – Province du Sud Kivu – Carte administrative* (Mars 2012), 2012-03-31, [url](#) (hämtad 2020-03-02)

¹⁴⁶ ACAPS, *DRC. Displacement in Sud Kivu, Briefing note - 29 May 2019*, 2019-05-29, [url](#) (hämtad 2020-02-25)

¹⁴⁷ FN, OCHA, *RD Congo - Sud-Kivu et Maniema: Plan Opérationnel [février – juillet 2020]*, 2020-03-26, [url](#) (hämtad 2020-04-01)

¹⁴⁸ ACAPS, *DRC. Displacement in Sud Kivu, Briefing note - 29 May 2019*, 2019-05-29

vinsen är ofta relaterade till mark och osämja mellan jordägare och boskapsskötare över betesrätt. Jordindelningen i området är ofta oklar. Tillgång till ekonomiska resurser och naturrikedomar är en annan faktor – alternativen till inkomst är få, vilket gör att invånarna kämpar om resurser för sin överlevnad. De många lokala konflikterna i Sydkivu har även förstärkts av bieffekter från regionala konflikter, inte minst i Burundi och Rwanda, samt av regionala aktörers politiska och ekonomiska intressen.¹⁴⁹ Under 2018 rapporterades mellan 120 och 140 väpnade grupper vara aktiva i provinserna Sydkivu, Nordkivu och Ituri och utföra olika former av människorättsbrott.¹⁵⁰ Utöver de väpnade grupperna är statliga aktörer, såsom armén, samt FN (MONUSCO) parter i konflikter.¹⁵¹

Vintern 2019 tilltog våldsamheter vid högplatåerna i territorierna Fizi, Mwenga och Uvira. Oroligheterna medförde konsekvenser för såväl säkerheten som det humanitära läget. Situationen, vars centrum har varit Minembwe och Itombwe-massivet, karaktäriseras av stridigheter mellan folkgrupperna nyindu, bembe och fulirus miliser, ledda av den väpnade gruppen *Mai Mai Yakutumba*, samt banyamulenges miliser *Twagwineho* och *Ngumino*.¹⁵² Konflikten har också ett regionalt inslag då de allierade folkens miliser rapporteras ha fått stöd av de burundiska oppositionsgrupperna FNL och *Red Tabara*, båda verksamma i Sydkivu.¹⁵³ Läget uppgavs i slutet av november 2019 ha försämrats så kraftigt att risk för att våldet skulle spridas till grannprovinser förelåg.¹⁵⁴ KST rapporterade att våldsnivån vid Fizis, Mwengas och Uviras högplatåer var fortsatt mycket hög i slutet av februari 2020. Under februari månad rapporterades 21 civila ha dödats och månaden innan 26.¹⁵⁵

Enligt FN-personal och hjälparbetare är det banyamulenge som varit mest utsatta i konflikten.¹⁵⁶ I oktober 2019 rapporterades att deras sida, enligt uppgift från en av folkgruppens ledare, åsamkats över 100 dödsoffer.¹⁵⁷ Båda sidor har dock attackerat och begått övergrepp mot civila på motpartens sida. Attackerna har varit riktade utefter tillskriven etnisk tillhörighet. I slutet av oktober fanns uppskattningar om att fler än 100 byar hade bränts – de flesta tillhö-

¹⁴⁹ SIPRI, *Towards legitimate stability in CAR, and the DRC: External Assumptions and local perspectives*, september 2019, s. 7

¹⁵⁰ FN, UNHCR, *Position on Returns to North Kivu, South Kivu, Ituri and Adjacent Areas in the Democratic Republic of the Congo Affected by Ongoing Conflict and Violence – Update II*, september 2019, s. 3 f.

¹⁵¹ Migrationsverket, Lifos. Center för landinformation och landanalys inom migrationsområdet, *Landanalys: Säkerhetsläget i östra Demokratiska Republiken Kongo (version 1.0)*, 2015-03-17, s.14

¹⁵² FN, UNSC, MONUSCO, paragraf 17–18, 2019-11-26; KST, *Atrocities, Populations Under Siege, Regional Tensions: What is Happening in Minembwe?*, 2019-10-29, [url](#) (hämtad 2020-02-03); FN, UNHCR, *Profilage des personnes déplacées internes, Sud-Kivu, Fizi*, 2019-10-17, [url](#) (hämtad 2020-02-05); FN, UNSC, *Midterm report of the Group of Experts on the Democratic Republic of the Congo, S/2019/974*, paragraf 30–33, 2019-12-20

¹⁵³ RFI, *RDC: à Minembwe les affrontements se multiplient sur fond de tensions regionales*, 2019-10-23, [url](#) (hämtad 2020-02-26)

¹⁵⁴ FN, UNSC, MONUSCO, *S/2019/905*, para. 17, 2019-11-26; KST, *Atrocities, Populations Under Siege, Regional Tensions: What is Happening in Minembwe?*, 2019-10-29; FN, UNHCR, *Profilage des personnes déplacées internes, Sud-Kivu, Fizi*, 2019-10-17; FN, UN Security Council, *Midterm report of the Group of Experts on the Democratic Republic of the Congo, S/2019/974*, paragraf 30–33, 2019-12-20

¹⁵⁵ KST, *Baromètre sécuritaire du Kivu, Le Masisi, Nouvel épicerie de la violence*, 2020-02-28, s. 1. ff.; KST, *“Balkanization”, Regional Tensions or State Weakness: the Real Threats to Stability in the Kivus*, 2020-02-03

¹⁵⁶ The New Humanitarian, *In eastern Congo, a local conflict flares as regional tensions rise*, 2019-10-28, [url](#) (hämtad 2020-02-19)

¹⁵⁷ KST, *Atrocities, Populations Under Siege, Regional Tensions: What is Happening in Minembwe?*, 2019-10-29

rande banyamulenge. FN har dock svårt att verifiera uppgifterna på grund av begränsad närvaro och brist på framkomliga vägar.¹⁵⁸ Enligt UNCHR har mord, godtyckliga arresteringar, eldsvådor och tvångsarbete hört till de mest frekventa människorättsövergreppen.¹⁵⁹

Armén bedriver operationer i området understödda av MONUSCO som också strävar efter att ge skydd åt civila och underlätta medling.¹⁶⁰

Den aktuella våldscykeln uppges ha påbörjats för mer än fyra år sedan och bero på osämja om traditionell makt, mark och det ökande inflytandet för banyamulengemilisen Ngumino som började tvångsbeskatta lokalbefolkningen hårdhänt.¹⁶¹ Spänningar mellan banyamulenge å ena sidan och barundi/bafuliro å andra har dock givit upphov till stridigheter och etniskt motiverade massakrer sedan 1996.¹⁶²

Banyamulenge är en boskapsskötande tutsi-minoritet som invandrat till Sydkivus högplatåer från Rwanda och Burundi under 1800-talet och betraktas därmed ofta som utlänningar.¹⁶³ Barundi, bafuliro (och Banyindu) betraktar sig själva som infödda i området och deras ledare förnekar frekvent att banyamulenge har kongolesiskt medborgarskap. Man motsätter sig även banyamulenges deltagande i det lokala styret.¹⁶⁴ Banyamulenge tillåts dock nu få medborgarskap efter modifiering av lagstiftning, även om det inte nödvändigtvis accepteras i praktiken.¹⁶⁵ De kan också få ut handlingar, exempelvis pass, födelsebevis och röstkort.¹⁶⁶

Immigrationen under den belgiska kolonialtiden skapade gränsdragningen mellan infödda och nykomlingar. Kolonialmakten upprättade inte något hövdingdöme (*chiefdom*) för banyamulenge, vilket infödda folkgrupper hade, samtidigt som man upprättade nya administrativa enheter, vilket skapade permanenta spänningar om statusen på immigranternas mark. Landfrågan och hur den är kopplad till identitet är extremt komplex, och den post-koloniala staten i DRK har haft svårt att hantera den.¹⁶⁷

Vidare förstärktes antipatin mot banyamulenge när många av dem, som en reaktion mot diskriminering, anslöt sig till de Rwanda-ledda upproren mot den kongolesiska regeringen på 1990-talet.¹⁶⁸ Forskaren Gérard Prunier framhåller att gruppens litenhet gör dem mer sårbara.¹⁶⁹

I Sydkivus primära våldscentrum i provinsens norra delar rådde stabilitet under ett flertal månader fram till slutet av 2019, då säkerhetsstyrkor omgrupperades från territorierna Sha-

¹⁵⁸ The New Humanitarian, *In eastern Congo, a local conflict flares as regional tensions rise*, 2019-10-28

¹⁵⁹ FN, UNHCR, *RDC: Rapport d'analyse mensuelle - Région : Centre-Est (Sud-Kivu/Maniema) Octobre 2019*, 2019-10-31, [url](#) (hämtad 2020-02-19)

¹⁶⁰ FN, UNSC, MONUSCO, S/2019/905, para. 30, 2019-11-26; ACAPS, *DRC. Displacement in Sud Kivu, Briefing note - 29 May 2019*, 2019-05-29

¹⁶¹ KST, *Atrocities, Populations Under Siege, Regional Tensions: What is Happening in Minembwe?*, 2019-10-29; The New Humanitarian, *In eastern Congo, a local conflict flares as regional tensions rise*, 2019-10-28

¹⁶² ACAPS, *DRC. Displacement in Sud Kivu, Briefing note - 29 May 2019*, 2019-05-29; KST, *Atrocities, Populations Under Siege, Regional Tensions: What is Happening in Minembwe?*, 2019-10-29; The New Humanitarian, *In eastern Congo, a local conflict flares as regional tensions rise*, 2019-10-28

¹⁶³ ACAPS, *DRC. Displacement in Sud Kivu, Briefing note - 29 May 2019*, 2019-05-29; KST, *Atrocities, Populations Under Siege, Regional Tensions: What is Happening in Minembwe?*, 2019-10-29; The New Humanitarian, *In eastern Congo, a local conflict flares as regional tensions rise*, 2019-10-28

¹⁶⁴ The New Humanitarian, *In eastern Congo, a local conflict flares as regional tensions rise*, 2019-10-28; KST, *Atrocities, Populations Under Siege, Regional Tensions: What is Happening in Minembwe?*, 2019-10-29

¹⁶⁵ Medarbetare på FN-organ i Goma, Nordkivu, möte i Goma, 2015-10-07; Internationell icke-statlig organisation, möte i Goma, 2015-10-07; Chef för icke-statlig organisation i Goma, möte i Goma, 2015-10-08

¹⁶⁶ Medarbetare på FN-organ i Goma, Nordkivu, möte i Goma, 2015-10-07

¹⁶⁷ The New Humanitarian, *In eastern Congo, a local conflict flares as regional tensions rise*, 2019-10-28; Berwouts, Kris, *Congo's Violent Peace. Conflict and Struggle since the Great African War*, s. 35 f., ZED Books, London, 2017

¹⁶⁸ The New Humanitarian, *In eastern Congo, a local conflict flares as regional tensions rise*, 2019-10-28

¹⁶⁹ Prunier, Gérard, *From Genocide to Continental War*, s. 52, Hurst and Company, London, 2011

bunda, Kalehe och Kabare till de oroliga högplatåerna. Åtgärden föranledde väpnade grupper återkomst till områdena, varefter antalet övergrepp mot befolkningen ökade.¹⁷⁰ Av de våldsinincidenter ACLED registrerat under det första kvartalet 2020 i dessa tre territorier ligger Kalehe och Kabare på en högre nivå med strax över 20 incidenter. Shabunda noterades för sex stycken.¹⁷¹ Väpnade grupper rekryterar barnsoldater och för bort människor i provinsens samtliga delar.¹⁷²

3.3.2 Statistik om våldsinincidenter

Tabell 4. Sydkivu: Våldsutveckling från april 2017 t.o.m. januari 2020 (KST)¹⁷³

	April-dec. 2017	2018	2019	2020 (Q1)
Våldsinincidenter	314	487	477	118
Offer (totalt)	979	1 155	968	204
Dödsoffer	170	227	230	63

Tabell 5. Sydkivu: Våldsutveckling från 2016 t. o. m. 2020 (ACLED)¹⁷⁴

	2016	2017	2018	2019	2020 (Q1)
Våldsinincidenter	123	155	299	526	115
Dödsoffer	96	203	391	540	82

Migrationsanalys konstaterar att liksom i fallet Nordkivu varierar forskningsprojektens statistik om våld. Vad gäller våldsinincidenter visar KST ett högre antal incidenter än ACLED 2017 och 2018, medan det är det omvända 2019. Under det första kvartalet 2020 befinner de sig på samma nivå. I övrigt har ACLED registrerat avsevärt fler dödsoffer 2018–2019. ACLED:s statistik mellan 2018 och det första kvartalet 2020 belyser hur våldets karaktär ser ut och utvecklas:

Tabell 6: Sydkivu: Typ av våldsinincidenter 2018–mars 2020 (ACLED)¹⁷⁵

Typ av våldsinincident*	2018	2019	2020 (Q1)
Stridigheter (Battles)	126	183	33
Våld mot civila	117	183	41
Protester	30	80	22
Strategiska händelser	27	76	9
Upplopp	8	29	10

¹⁷⁰ FN, OCHA, *RD Congo - Sud-Kivu et Maniema: Plan Opérationnel [février – juillet 2020]*, 2020-03-26, [url](#) (hämtad 2020-04-01)

¹⁷¹ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excel-fil, odaterad

¹⁷² FN, UNHCR, *RDC: Rapport d'analyse mensuelle - Région: Centre-Est (Sud-Kivu/Maniema) Septembre 2019*, 2019-10-10

¹⁷³ CRG, KST, *Graphs*, odaterad

¹⁷⁴ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excel-fil, odaterad

¹⁷⁵ Ibid.

Våldsincedenter (totalt)	299	526	115
--------------------------	-----	-----	-----

* Se [Avsnitt 1.2.1](#)

ACLED:s statistik visar en ökning av våldsincedenter i Sydkivu 2019 jämfört med föregående år. Frekvensen av incidenter under det första kvartalet 2020 hamnar mellan de föregående årens nivåer.

De klart mest frekventa kategorierna av incidenter är "stridigheter" samt "våld mot civila"; båda noteras för en ökning med omkring 50 % mellan 2018 och 2019. Under första kvartalet 2020 minskar frekvensen vad gäller "stridigheter" till 2018 års nivå, medan den för "våld mot civila" hamnar något under 2019 års nivå.

Våldet mot civila utgörs främst av, i storleksordning: attacker, bortföranden och sexuellt våld. I övrigt utgör plundring cirka 50 % av incidenterna i kategorin "strategiska händelser" mellan 2018 och mars 2020.

Vad gäller våldets geografiska spridning konstaterar Migrationsanalys att våldsincedenter noterats i samtliga av Sydkivus territorier 2018–2019, även om antalet var mycket få i Idjwi (som utgörs av en ö i Kivusjön). Noteringarna för Uvira var flest. Därefter följde, under 2019, Mwenga, där de noterade incidenterna ökat kraftigt, Kalehe och Fizi på liknande nivå, samt därefter Fizi och Shabunda. Bortsett från Idjwi var incidenterna minst frekventa i Walungu under året. Kombinerar statistiken för staden Bukavu och det omgivande Kabare uppnåddes Uviras nivå. Under första kvartalet 2020 var våldsincedenterna alltså flest i Uvira. Därefter följde Kalehe och Kabare/Bukavu. Mwenga och Fizi befann sig på en mellannivå, medan Shabunda och Walungu låg lägst.¹⁷⁶

3.3.3 Civilbefolkningens situation

UNHCR dokumenterade 14 038 skyddsincidenter i Sydkivu under 2019, cirka 100 fler än Nordkivu.¹⁷⁷ Vad gäller fördelning kön och ålder visade UNHCR:s statistik för september 2019 att 75 % av offren var män, 18 % kvinnor, 4 % pojkar, och 4 % flickor.¹⁷⁸ I UNJHRO:s årsrapportering för 2019 redovisades 653 människorättsbrott i Sydkivu under 2019, vilket var näst högst i landet. I provinsen uppmärksammanade man 169 offer för utomrättsliga avrättningar.¹⁷⁹

Såsom noterats i föregående avsnitt är civila utsatta på grund av stridigheter mellan olika väpnade aktörer. De faller även offer för riktade attacker med etniska förtecken. Mord, godtyckliga arresteringar, tvångsarbete, bortföranden, sexuellt våld och plundring är exempel på rapporterade övergrepp. Därtill har över 100 byar bränts och lokalbefolkning tvångsbeskattats av väpnad milis.¹⁸⁰ Under 2019 registrerades 4 156 överlevande offer för sexuellt våld i provinsen.¹⁸¹ KST noterade 1 897 civila konfliktrelaterade dödsfall mellan juni 2017 och juni 2019 i Nordkivu och Sydkivu.¹⁸² Av ACLED:s noterade våldsincedenter framträder 156 civila dödsfall i kategorin "våld mot civila" 2019. Under det första kvartalet 2020 noterades 32 dödsoffer inom samma kategori. Migrationsanalys noterar i sammanhanget att civila även rapporteras ha omkommit vid våldsincedenter som ACLED sorterat i andra kategorier, t ex. i "stridigheter".

¹⁷⁶ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excel-fil, odaterad

¹⁷⁷ FN, UNHCR, *RDC: Tendance des incidents de protection rapportés de Janvier à Décembre 2019* – UNHCR, 2020-01-30

¹⁷⁸ FN, UNHCR, *Rapport mensuelle de monitoring de protection. Sud Kivu. Septembre 2019*, 2019-10-19, [url](#) (hämtad 2020-03-02)

¹⁷⁹ FN, UNJHRO, *Note du BCNUDH sur les principales tendances des violations des droits de l'homme au cours de l'année 2019*, 2020-01-30; FN, UNJHRO, *Violations des droits de l'homme dans les provinces affectées par les conflits en 2019*

¹⁸⁰ Se avsnitt 3.3.1

¹⁸¹ FN, OCHA, *RD Congo - Sud-Kivu et Maniema: Plan Opérationnel [février – juillet 2020]*, 2020-03-26

¹⁸² FN, UNHCR, *Position on Returns to North Kivu, South Kivu, Ituri and Adjacent Areas [...]*, september 2019, s. 3 f.

I slutet av februari 2020 fanns cirka 985 000 internflyktingar i Sydkivu.¹⁸³

3.4 Provinsen Ituri

Provinsen Ituri är till ytan av samma storleksordning som Sydkivu (och Republiken Irland).¹⁸⁴ Ituri var tidigare del av den f.d. provinsen Orientale och angränsar provinserna Haut-Uélé, Tshopo och Nordkivu samt Uganda i öst och Sudan i norr. Provinsen indelas administrativt i territorierna Aru, Djugu, Irumu, Mahagi och Mambasa och har Bunia som provinshuvudstad.¹⁸⁵ Befolkningsmängden uppskattades 2015 uppgå till ungefär 5,3 miljoner invånare. Det finns åtskilliga folkgrupper i Ituri, och den största är alur, som framför allt finns i Mahagi, följt av lendu och hema i territorierna Irumu och Djugu.¹⁸⁶ Förflyttningar över land begränsas av bergig och otillgänglig terräng, bristfälliga vägar och en labil säkerhetssituation. Regnsäsongen förvärrar tillgängligheten ytterligare.¹⁸⁷

Karta D: Provinserna Ituri, Tshopo, Bas-Uélé och Haut-Uélé (tillsammans utgjorde de fram till 2015 den dåvarande provinsen Orientale).¹⁸⁸ Se även karta över Ituri som bland annat visar otillgänglighet.¹⁸⁹ [url](#)

3.4.1 Säkerhetssituationen i Ituri

I mitten av juni 2019 blossade våldsamheter i Ituri upp som involverande folkgrupperna lendu och hema. Detta var det andra utbrottet grupperna emellan sedan oroligheterna 1999 till 2003

¹⁸³ FN, OCHA, *Personnes déplacées internes et retournées* (29 février 2020), 2020-03-02

¹⁸⁴ DRK, Agence des Zones Economiques Spéciales (AZES), *Fiche technique de l'Ituri*, [url](#) (hämtad 2020-03-02); Citypopulation, *Congo, Dem. Rep.*, 2017-09-30, [url](#) (hämtad 2020-03-02)

¹⁸⁵ DRK, CAID, *Province de l'Ituri, Présentation de la province*, 2020, [url](#) (hämtad 2020-01-20)

¹⁸⁶ FN, MONUSCO, *Rapport public sur les conflits en territoire de Djugu, province de l'Ituri Décembre 2017 à septembre 2019*, 2020-01-10, s. 8, [url](#) (hämtad 2020-03-02)

¹⁸⁷ ACAPS, *DRC: Displacement in Ituri*, 2019-06-21, [url](#) (hämtad 2020-03-02)

¹⁸⁸ FN, OCHA, RD Congo: Reference Map - Province Orientale - Carte administrative (Mars 2012), 2012-03-31, [url](#) (hämtad 2020-03-02); se avsnitt 2.1.1

¹⁸⁹ FN, WFP/Logistics Cluster, *RDC - Ituri Province, Access Constraints and Travel Times Map*, 2019-01-30, [url](#) (hämtad 2020-03-02)

som ibland benämns Kriget om Ituri.¹⁹⁰ Våldet har sina rötter i en konflikt mellan de jordbrukande lendu och de boskapsskötande hema om ägande, tillgång och nyttjande av land. Initialt från 1999 var det frågan om en marktvist som snabbt tog formen av etnisk konflikt.¹⁹¹ När våldet bröt ut för andra gången, i december 2017, föreföll den även ha andra dimensioner, inklusive politiska.¹⁹² Angående utbrottet i juni 2019 rapporteras den tidigare konfliktproblematiken inte ha lösts till fullo, samtidigt som angriparnas motiv är svåra att uttyda.¹⁹³ *The New Humanitarian* (f.d. *IRIN News*) rapporterar att ett flertal röster inom FN och bland hjälparbetare bedömer att externa krafter är inblandade i skeendet.¹⁹⁴

Konflikten har sedan juni 2019 tagit formen av upprepade attacker från lendumilis riktade främst mot hemabefolkning i byar och internflyktingläger i territoriet Djugu. Enligt FN är det oklart hur många miliser det varit frågan om och hur de är organiserade.¹⁹⁵ Angreppen uppges inte ha utlöst hämndattacker från hema, åtminstone inte fram till i september 2019. En grupp som omnämns i sammanhanget är *Cooperative for the Development of Congo* (CODECO).¹⁹⁶ Därtill har stridigheter mellan armén och de grupper som angripit hema försiggått under denna fas.¹⁹⁷ Säkerhetsstyrkorna som har varit utplacerade sedan februari 2018 rapporteras också ha begått människorättsövergrepp i Djugu, däribland sexuellt våld, misshandel och förstörelse.¹⁹⁸

Konflikten har framför allt varit koncentrerad till territoriet Djugu, men även territorierna Mahagi och Irumu har drabbats av våldet, vilket gjort att personer från andra folkgrupper än hema, såsom alur, mambisa och bira, också angripits av lendumilis (se Karta E).¹⁹⁹

FN uppger att våldet mot hema och alur tagit sig uttryck i urskillningslöst dödande av kvinnor, män och barn oaktat ålder. Angreppen har skett med hugg-, stick- och skjutvapen (exempelvis machete, yxa och karbiner av Kalashnikovtyp). Det finns även uppgifter om att angriparna haft tillgång till granatkastare, raketgevär och kulsprutor. Attackerna uppges därtill ha innefattat stympning, våldtäkter, bortföranden, systematisk plundring, förstörelse och eldhärjning av hus, hälsocentrum och kyrkor. Civila hema har rutinmässigt utnyttjats som bärare av plundrat gods.²⁰⁰

¹⁹⁰ FN, UNHCR, *Position on Returns to North Kivu, South Kivu, Ituri and Adjacent Areas [...]*, september 2019, s. 1; FN, UNSC, *Midterm report of the Group of Experts on the Democratic Republic of the Congo*, S/2019/974, para.78, 2019-12-20

¹⁹¹ FN, MONUSCO, *Rapport public sur les conflits en territoire de Djugu, province de l'Ituri Décembre 2017 à septembre 2019*, 2020-01-10, s. 8

¹⁹² FN, UNHCR, *Position on Returns to North Kivu, South Kivu, Ituri and Adjacent Areas [...]*, september 2019, s. 5 f.; FN, UN News, *Killings and violence targeting ethnic group in DR Congo 'may amount to crimes against humanity'*, 2020-01-10

¹⁹³ *The New Humanitarian*, *Mystery militia sows fear – and confusion – in Congo's long-suffering Ituri*, 2019-08-30, [url](#) (hämtad 2020-03-02)

¹⁹⁴ *Ibid.*

¹⁹⁵ FN, UNSC, *Midterm report of the Group of Experts on the Democratic Republic of the Congo*, S/2019/974, para. 76, 2019-12-20; FN; MONUSCO, *Rapport public sur les conflits en territoire de Djugu, province de l'Ituri Décembre 2017 à septembre 2019*, 2020-01-10, s. 12 ff., 17

¹⁹⁶ *The New Humanitarian*, *Mystery militia sows fear – and confusion – in Congo's long-suffering Ituri*, 2019-08-30

¹⁹⁷ FN, MONUSCO, *Rapport public sur les conflits en territoire de Djugu, province de l'Ituri Décembre 2017 à septembre 2019*, 2020-01-10, s. 4 ff.; FN, UNHCR, *Position on Returns to North Kivu, South Kivu, Ituri and Adjacent Areas [...]*, september 2019, s. 1

¹⁹⁸ FN, UN News, *Killings and violence targeting ethnic group in DR Congo 'may amount to crimes against humanity'*, 2020-01-10; FN, UNSC, *Midterm report of the Group of Experts on the Democratic Republic of the Congo*, S/2019/974, para. 76, 2019-12-20

¹⁹⁹ FN, MONUSCO, *Rapport public sur les conflits en territoire de Djugu, province de l'Ituri Décembre 2017 à septembre 2019*, 2020-01-10, s. 8; FN, UN News, *Killings and violence targeting ethnic group in DR Congo 'may amount to crimes against humanity'*, 2020-01-10; FN, OCHA, *Djugu - Note d'analyse et de plaidoyer sur la situation de protection des civils, décembre 2019*, 2019-12-19, s. 1 ff., [url](#) (hämtad 2020-03-03)

²⁰⁰ FN, UNSC, *Midterm report of the Group of Experts on the Democratic Republic of the Congo*, S/2019/974, 2019-12-20, paras. 76, 79, 83

Lendumilis rapporteras av FN ha tvingat lendubefolkningen på flera orter att bidra ekonomiskt till de väpnade operationerna. Civila lendu uppges även, av samma källa, ha riskerat bestraffning om man inte givit sitt stöd till miliserna.²⁰¹

Enligt *United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs* (OCHA) kulminerade attackerna i juni och juli 2019 för att sedan under september nå ytterligare en topp.²⁰² UNJHRO:s uppgifter visar att 701 personer dödats, 168 skadats och 142 utsatts för sexuellt våld mellan december 2017 och september 2019. Av de dödade tillhörde åtminstone 431 personer hemafolket.²⁰³ Enligt FN dödades minst 197 personer tillhörande hema och alur mellan den 1 juni och den 20 september 2019.²⁰⁴ OCHA uppskattar att den senaste krisen gett upphov till 360 000 internflyktingar.²⁰⁵

Efter attacker mot civila i Djugu och närliggande områden i september 2019 rapporterades en avtagande trend, även om våldet inte hade upphört – särskilt internflyktingar uppgavs vara utsatta.²⁰⁶ Under månaderna oktober 2019 till januari 2020 var säkerhetssituationen i de berörda territorierna Djugu, Mahagi och Irumu fluktuerande och labil.²⁰⁷ De flesta skyddsincidenterna inträffade på platser i Djugu och Irumu, där armén genomförde militära operationer mot väpnade grupper. Stridigheter pågick dock i samtliga av de tre territorierna.²⁰⁸ I februari 2020 fortsatte väpnade grupper att utföra räder mot lokalbefolkningen i Djugu, Mahagi och Irumu. I mitten av samma månad rapporterades sammandrabbningarna i Djugu och i södra Irumu ha intensifierats; i vissa fall var armén inblandad. UNHCR rapporterade härvid 338 skyddsincidenter under vecka 10–17 februari 2020.²⁰⁹ I mars 2020 noterade ACLED fortsatta stridigheter i Djugu, Irumu och Mahagi. I Djugu noterades nio attacker mot civila, vilket orsakade 50 dödsoffer.²¹⁰

²⁰¹ Ibid., paras. 91 f.

²⁰² FN, OCHA, *Djugu - Note d'analyse et de plaidoyer sur la situation de protection des civils, decembre 2019*, 2019-12-19, s. 1 ff.

²⁰³ FN, MONUSCO, *Rapport public sur les conflits en territoire de Djugu, province de l'Ituri Décembre 2017 à septembre 2019*, 2020-01-10, s. 4 ff.

²⁰⁴ FN, UNSC, *Midterm report of the Group of Experts on the Democratic Republic of the Congo*, S/2019/974, 2019-12-20, para. 79

²⁰⁵ UNHCR, *DRC - Weekly emergency update on Ituri and North Kivu (2-8 December 2019)*, 2019-12-08, [url](#) (hämtad 2020-03-04)

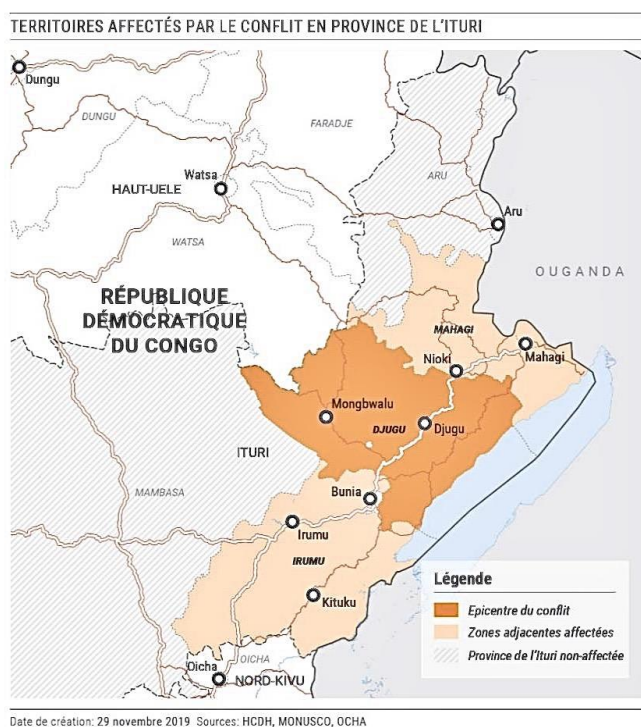
²⁰⁶ FN, UNSC, *United Nations Organization Stabilization Mission in the Democratic Republic of the Congo*, S/2019/905, para. 19, 2019-11-26

²⁰⁷ FN, UNHCR, *RDC: Rapport d'analyse mensuelle - Région : Nord-Est (Nord-Kivu, Ituri) Octobre 2019*, 2019-10-31, [url](#); FN, UNHCR, *RDC - Rapport mensuel du monitoring de protection (Ituri) - Novembre 2019*, 2019-11-30, [url](#); FN, UNHCR, *DRC - Weekly emergency update on Ituri and North Kivu (2-8 December 2019)*, 2019-12-08 (alla hämtade 2020-03-04)

²⁰⁸ FN, UNHCR, *Weekly Emergency Update #27; Ituri and North Kivu Provinces, Democratic Republic of the Congo; 7–13 January 2020*, 2020-01-13, [url](#) (hämtad 2020-04-03); FN, *UNHCR Weekly Emergency Update - Ituri and North Kivu Provinces, Democratic Republic of the Congo - 30 December 2019–6 January 2020*, 2020-01-06, [url](#)

²⁰⁹ FN, *UNHCR Emergency Update Ituri and North Kivu 27 Jan - 3 February 2020*, 2020-02-03, [url](#) (hämtad 2020-04-01); FN, *UNHCR Weekly Emergency Update Ituri North Kivu 3-10 February 2020*, 2020-02-10, [url](#) (hämtad 2020-04-03); FN, *UNHCR Weekly Emergency Update Ituri North Kivu 10-17 February 2020*, 2020-02-17, [url](#) (hämtad 2020-04-03)

²¹⁰ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excelfil, odaterad

Karta E: Utbredning av konflikten mellan folkgrupperna hema och lendu per 2019-11-29.²¹¹ Mörkorange färg visar var konflikten var som mest intensiv i november 2019, medan ljusorange visar övriga berörda zoner i Ituri. De streckade områdena indikeras som berörda.

Utöver sammandrabbningar och andra våldsamheter relaterade till krisen mellan lendu och hema är territoriet Irumu även plats för islamistiska ADF:s aktiviteter. Gruppen har utfört attacker mot både civila och armé-positioner, och i slutet av 2019 bedömde FN den som ett fortsatt hot mot fred och stabilitet i territoriet.²¹² Den 3 februari 2020 dödades 11 personer av förmodade ADF-element.²¹³ Den 17 februari 2020 rapporterades om fortsatta attacker och dödanen presumerat utförda av samma grupp.²¹⁴

En annan väpnad grupp i Irumu är *Force de Résistance Patriotique de l'Ituri* (FRPI) som rapporteras trakassera civilbefolkningen.²¹⁵

Säkerhetssituationen i territoriet Mambasa utmärks av stridigheter mellan Mai Mai-milis och armén samt olika milisgruppers aktiviteter som inkluderar människorättsövergrepp mot civilbefolkningen. UNHCR rapporterar om tvångsarbete, bortföranden, tortyr och annan inhuman behandling.²¹⁶ ADF uppgavs i februari 2020 ha intensifierat sina våldsamheter i provinsen. I territoriet Mambasa påträffades 23 personer dödade och stympade efter förmodade

²¹¹ FN, MONUSCO, *Rapport public sur les conflits en territoire de Djugu, province de l'Ituri Décembre 2017 à septembre 2019*, 2020-01-10, s. 8

²¹² FN, UNSC, *Midterm report of the Group of Experts on the DRC*, S/2019/974, para. 20, 2019-12-20; FN, UNHCR, *DRC - Weekly emergency update on Ituri and North Kivu (2-8 December 2019)*, 2019-12-08

²¹³ Radio Okapi, *Ituri: 23 personnes tuées en moins de trois jours dans la Chefferie de Babila-Babombi*, 2020-02-05

²¹⁴ FN, UNHCR *Weekly Emergency Update Ituri and North Kivu 10-17 February 2020*, 2020-02-17

²¹⁵ FN, UNHCR; *Rapport mensuel de monitoring de protection, Ituri, Décembre 2019*, 2020-01-27, [url](#) (hämtad 2020-03-04)

²¹⁶ FN, UNHCR, *Rapport mensuel de monitoring de protection, Ituri, Décembre 2019*, 2020-01-27,; ICG, *Crisis Watch, Democratic Republic of the Congo*, [url](#) (hämtad 2020-03-04); UNHCR, *RDC - Rapport mensuel du monitoring de protection (Ituri) - Novembre 2019*, 2019-11-30

ADF-attacker på sju olika platser mellan den 2 och 4 februari 2020.²¹⁷ Ett par dagar efter utfördes ytterligare attacker nära orten Mambasa.²¹⁸ Den 4 och 5 mars 2020 noterade ACLED två ytterligare ADF-attacker mot civilbefolkningen i Mambasa. Den 16 mars rapporteras de ha fört bort fler än 12 personer.²¹⁹

Vad gäller territoriet Aru informerade *Radio Okapi* om sammandrabbningar involverande lokala miliser och civilpersoner från två byar i slutet av januari och mitten av februari 2018. Den väpnade gruppen *Alliance for the Liberation of Congolese People* (ALPC) rapporteras ha utfört en attack mot armén den 10 januari samma år. Dessa incidenter under 2018 orsakade tio dödsoffer totalt. Den 28 augusti 2019 drabbade en oidentifierad väpnad grupp samman med en armékonvoj, vilket orsakade fyra dödsfall.²²⁰

3.4.2 Statistik om våldsincidenter

Tabell 7. Ituri: Våldsutveckling från 2016 t. o. m. mars 2020 (ACLED)²²¹

	2016	2017	2018	2019	2020 (Q1)
Våldsincidenter	125	95	165	256	79
Dödsoffer	140	83	416	989	324

Migrationsanalys noterar att de registrerade våldsincidenterna i Ituri fördubblats mellan 2016 och 2019 och att antalet dödsoffer ökat synnerligen kraftigt. Under det första kvartalet 2020 ökade frekvensen ytterligare, både vad gäller våldsincidenter och dödsoffer.

Tabell 8. Ituri: Antal våldsincidenter per kategori 2018–mars 2020 (ACLED)²²²

Typ av våldsincident*	2018	2019	2020 (Q1)
Våld mot civila	44	97	36
Stridigheter (Battles)	77	88	29
Strategiska händelser	34	38	7
Protester	3	24	3
Upplopp	6	9	4
Våldsincidenter (totalt)	165	256	79

* Se [Avsnitt 1.2.1](#)

Vad gäller typ av förekommande våldsincidenter mellan 2018 och 2019 visar kategorin "stridigheter" en mindre ökning, medan "våld mot civila" mer än fördubblades i ACLED:s statistik. Antalet protester ökade kraftigt, men det från en mycket låg nivå. Av de 97 våldsincidenter 2019 som kategoriserades som "våld mot civila" betecknades de flesta som attacker, men även

²¹⁷ Radio Okapi, *Ituri: 23 personnes tuées en moins de trois jours dans la Chefferie de Babila-Babombi*, 2020-02-05, [url](#) (hämtad 2020-03-04)

²¹⁸ FN, *UNHCR Weekly Emergency Update Ituri and North Kivu 3-10 February 2020*, 2020-02-10

²¹⁹ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excel-fil, odaterad

²²⁰ Ibid.

²²¹ Ibid.

²²² Ibid.

sexuellt våld och bortföranden förekom. Stridigheterna utgjordes i huvudsak av väpnade sammandrabbningar där armén var inblandad. Under det första kvartalet 2020 ökade frekvensen förhållandevis kraftigt vad gäller "stridigheter" och än mer avseende "våld mot civila". Stridigheternas mönster bestod, medan "våld mot civila" till 97 % utgjordes av attacker.²²³

Beträffande geografisk spridning i provinsen hade samtliga territorier noterade våldsincidenter 2018 och 2019, men Aru och Mahagis frekvens låg på under 10 incidenter i ACLED:s statistik. Våldsincidenterna i territoriet Djugu var de klart mest frekventa 2018 med 91 noteringar och än mer så under 2019 (147 noteringar). 2018 och 2019 följdes Djugu av Irumu i frekvens. Våldsincidenterna i Mambasa tiodubblades 2019 i jämförelse med föregående år till 43 noteringar. Under det första kvartalet 2020 noterades Mambasa för fler våldsincidenter än Djugu. Därefter följde Irumu och Mahagi.²²⁴

3.4.3 Civilbefolkningens situation

I Ituri noterade UNHCR 8 390 skyddsincidenter under 2019, dvs. det tredje högsta antalet efter provinserna Nordkivu och Sydkivu som hade cirka 14 000 vardera.²²⁵ Vad gäller fördelning kön och ålder visade UNHCR:s statistik för december 2019 att 63 % av offren var män, 26 % kvinnor, 3 % pojkar, och 9 % flickor.²²⁶

I UNJHRO:s årsrapportering för 2019 framgår 315 dokumenterade människorättsbrott i Ituri. Nivån var betydligt lägre än Nordkivu och Sydkivu, något lägre än Tanganyika, men betydligt högre än Bas-Uélé och Haut-Uélé.²²⁷

Såsom noterats i föregående avsnitt har våldet mot civila tagit sig uttryck i riktade attacker, civila som fallit offer vid stridigheter mellan väpnade aktörer, mord, våldtäkter, plundring, bortföranden, tvångsarbete, förstörelse, eldhärjning och väpnade aktörer som beskattar civilbefolkningen illegalt. Bland de 989 dödsoffer som ACLED:s statistik noterat för våldsincidenter 2019 tas 608 civila dödsfall upp inom projektets olika incidentkategorier (dvs. inte enbart inom "våld mot civila"). Motsvarande notering under det första kvartalet 2020 var 194 civila dödsoffer.²²⁸

Under 2019 registrerade UNJHRO 62 offer för utomrättsliga avrättningar (av både civila och konfliktparter) – 80 % utförda av statliga aktörer och 20 % av väpnade grupper.²²⁹

I slutet februari 2020 fanns cirka 1,1 miljon internflyktingar i Ituri.²³⁰

3.5 Provinserna Bas-Uélé och Haut-Uélé

Se Karta D i [avsnitt 3.4](#)

Bas-Uélé är ett avlägset område något större än England²³¹ och med en uppskattad befolkning om 638 000 invånare. De flesta lever av jordbruk och jakt. I de södra delarna bor främst folkgruppen boa och i de norra zande (azande).²³² Provinsen består av territorierna Aketi,

²²³ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excelfil, odaterad

²²⁴ Ibid.

²²⁵ Ibid.

²²⁶ FN, UNHCR, *Rapport mensuel de monitoring de protection Ituri, Décembre 2019*, 2020-01-27

²²⁷ FN, UNJHRO, *Violations des droits de l'homme dans les provinces affectées par les conflits en 2019*, 2020-01-30

²²⁸ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excelfil, odaterad

²²⁹ FN, UNJHRO, *Violations des droits de l'homme dans les provinces affectées par les conflits en 2019*, 2020-01-30

²³⁰ FN, OCHA, *Personnes déplacées internes et retournées (29 février 2020)*, 2020-03-02

²³¹ Bas-Uélé är dock mindre än Storbritannien.

²³² Kisangani, Emizet Francois, *Historical Dictionary of the Democratic Republic of the Congo*, Rowman & Littlefield, London, 2016, s. 92, [url](#) (hämtad 2020-03-06)

Ango, Bambesa, Bondo, Buta och Poko. Provinshuvudstad är Buta.²³³ Territoriet Ango, som är av särskild relevans vad gäller den väpnade gruppen LRA (se följande underavsnitt), är ett av de mest vidsträckta områdena i provinsen med en befolkningstäthet om endast 4 invånare/km².²³⁴

Haut-Uélé med en yta om 90 000 km² är något mindre än Bas-Uélé och är också mycket glesbefolkat. Uppskattad befolkningsmängd är 1,3 miljoner invånare, varav de största folkgrupperna är zande och mangbetu. Provinsen är indelad i territorierna Dungu, Faradje, Niangara Rungu, Wamba och Watsa, och Isiro är dess huvudstad.²³⁵ Territoriet Dungu, uppmärksammat för LRA-aktivitet, är i huvudsak vidsträckt och rymmer nationalparken Garamba som är ett av de områden där LRA har varit aktiva.²³⁶

3.5.1 Säkerhetssituationen i Bas-Uélé och Haut-Uélé

Våld och människorättsbrott i Bas-Uélé och Haut-Uélé kan i stor utsträckning härledas till den ugandiska väpnade gruppen LRA:s närvaro. Även andra väpnade grupper förekommer dock.²³⁷ LRA, som leds av Joseph Kony, är kända för sina våldsamheter och tvångsrekrytering av tusentals barn i Centralafrikanska republiken (CAR) och i DRK.²³⁸ Områdena i DRK där gruppen verkar, saknar infrastruktur och är glest befolkade.²³⁹

Enligt en FN-källa har LRA numera som mest 150 aktiva element i DRK. Under åren har gruppen alltmer omvandlats till ett kriminellt gäng som utför kidnappningar för att kunna realisera vissa av sina aktiviteter, inte nödvändigtvis för att nyrekrytera. Enligt ett flertal källor ägnar sig LRA också regelbundet åt plundring och tjuvjakt.²⁴⁰ Projektet *Crisis Tracker* indikerar att LRA dödat totalt 17 civila (dvs. i både DRK och CAR) under 2018–2019, vilket är en 99-procentig minskning i jämförelse med 2008 – 2009; den senaste perioden när gruppens våldsamheter kulminerade. *African Arguments* menar att den avtagande våldsutvecklingen tyder på en ändrad strategi enligt vilken man i mindre utsträckning är intresserade av våldsamma trakasserier och mer fokuserade på att överleva genom plundring.²⁴¹ Enligt NGO:n *Invisible Children* har LRA heller inte längre kapacitet att utföra storskaliga våldshandlingar, såsom den s.k. Makombomassakern 2010 då minst 321 civila dödades och 250 fördes bort.²⁴²

²³³ DRK, CAID, *Données par territoire, Province de Bas-Uélé*, 2018, [url](#) (hämtad 2020-03-06)

²³⁴ DRK, CAID, *Province de Haut-Uélé, Territoire de Ango*, 2017-03-31, [url](#) (hämtad 2020-03-06)

²³⁵ Kisangani, Emizet Francois, *Historical Dictionary of the Democratic Republic of the Congo*, Rowman & Littlefield, London, 2016, s. 278 f.

²³⁶ DRK, CAID, *Province de Haut-Uélé, Territoire de Dungu*, 2017-03-31, [url](#) (hämtad 2020-03-06)

²³⁷ FN, UNSC, *MONUSCO, S/2019/575*, para. 32, 2019-07-17, [url](#) (hämtad 2020-03-05)

²³⁸ Migrationsverket, Lifos. Center för landinformation och landanalys inom migrationsområdet, *Landanalys: Säkerhetsläget i östra Demokratiska Republiken Kongo (version 1.0)*, 2015-03-17, s. 9; *African Arguments, Kony's rebels remain a threat, but they're also selling honey to get by*, 2020-03-10, [url](#) (hämtad 2020-03-11)

²³⁹ FN, UNSC, *Report of the Secretary-General on the activities of the United Nations, Regional Office for Central Africa and on the Lord's Resistance Army-affected areas*, 2014-11-13, S/2014/812, s. 10 f., [url](#) (hämtad 2020-03-06); *African Arguments, Kony's rebels remain a threat, but they're also selling honey to get by*, 2020-03-10

²⁴⁰ RFI, *RDC: recrudescence du nombre d'enlèvements attribués à la LRA*, 2019-05-16

²⁴¹ *African Arguments, Kony's rebels remain a threat, but they're also selling honey to get by*, 2020-03-10

²⁴² *Invisible Children, Central African Innovations Save Lives*, [url](#); HRW, *DR Congo: Lord's Resistance Army Rampage Kills 321*, 2010-03-28 [url](#) (båda hämtade 2020-03-05)

UNJHRO noterade en ökad aktivitet hos LRA i Haut- och Bas-Uélé under 2018.²⁴³ MONUSCO rapporterade i sin tur i slutet av januari och februari 2019 en ökning av antalet säkerhetsincidenter attribuerade till gruppen.²⁴⁴ Som motreaktion inledde armén militära operationer mot dem²⁴⁵ och i juli 2019 rapporterades offensiven ha föranlett en minskning av såväl LRA:s som andra väpnade grupperns aktiviteter.²⁴⁶

Den 2 december 2019 uppgav *Invisible Children* att LRA fört bort 222 civila under innevarande år i DRK och CAR. Majoriteten av de bortförda var vuxna män som tvingats bära plundrat gods till LRA-läger för att sedan släppas eller fly inom några dagar. 43 av de bortförda var barn, varav 37 fortfarande saknades och förmodades vara i fångenskap.²⁴⁷

I Bas-Uélé registrerade ACLED 11 våldsincidenter år 2019 där LRA angavs som förövare. Därtill noterades 7 incidenter där de väpnade aktörerna inte kunde identifieras och därmed möjligen kunde ha varit LRA-aktioner. Mai Mai-milis uppgavs ha attackerat armén vid ett tillfälle. Våldet i Bas-Uélé rapporterades under 2018 och 2019 vara starkt koncentrerat till territoriet Ango som angränsar till Centralafrikanska republiken i norr.²⁴⁸ Under det första kvartalet 2020 noterade ACLED sex våldsincidenter i Bas-Uélé: en attack och fem bortföranden av civila. LRA uppgavs vara förövare i fem fall.²⁴⁹

I Haut-Uélé registrerade ACLED 29 våldsincidenter år 2019 med LRA som förövare. Vid fyra andra incidenter uppges LRA varit inblandat i stridigheter mot armén. Därtill noterades 12 incidenter där de väpnade aktörerna inte kunde identifieras och därmed möjligen kunde ha varit LRA-aktioner.²⁵⁰ Utöver de oidentifierade aktörerna har lokala miliser varit inblandade i enstaka våldsincidenter i provinsen under 2019, så även sydsudanesiska *Sudan Peoples Liberation Movement-In Opposition* (SPLM-In Opposition) som drabbade samman med armén vid två tillfällen i april månad.²⁵¹ Våldet i Haut-Uélé rapporterades 2018 och 2019 vara starkt koncentrerat till territoriet Dungu som angränsar Sydsudan.²⁵²

3.5.2 Statistik om våldsincidenter

Tabell 9. Bas-Uélé: Våldsutveckling från 2016 t. o.m. januari 2020 (ACLED)²⁵³

	2016	2017	2018	2019	2020 (Q1)
Våldsincidenter	6	17	46	21	7
Dödsoffer	1	24	18	7	0

Tabell 10. Bas-Uélé: Typ av våldsincidenter 2018–mars 2020 (ACLED)²⁵⁴

²⁴³ FN, UNJHRO, *Note du BCNUDH sur les principales tendances des violations des droits de l'homme de l'année 2018*, 2019-01-30, [url](#) (hämtad 2020-03-05)

²⁴⁴ FN, MONUSCO - *Report of the Secretary-General*, S/2019/218, 2019-03-07, para. 25, [url](#) (hämtad 2020-03-05)

²⁴⁵ Ibid.

²⁴⁶ FN, UNSC, MONUSCO, S/2019/575, para. 32, 2019-07-17

²⁴⁷ Invisible Children, *LRA abducts 43 children so far in 2019, dozens remain missing and presumed in captivity*, 2019-12-02, [url](#) (hämtad 2020-03-05)

²⁴⁸ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excelfil, odaterad

²⁴⁹ Ibid.

²⁵⁰ Ibid.

²⁵¹ FN, UNSC, MONUSCO, S/2019/575, para. 32, 2019-07-17; ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excelfil, odaterad

²⁵² ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excelfil, odaterad

²⁵³ Ibid.

²⁵⁴ Ibid.

Typ av våldsincent*	2018	2019	2020 (Q1)
Våld mot civila	31	15	7
Strategiska händelser	8	3	-
Stridigheter (Battles)	4	1	-
Upplopp	3	1	-
Protester	0	1	-
Våldsincenter (totalt)	46	21	7

* Se [Avsnitt 1.2.1](#)

ACLED:s statistik indikerar att våldet i Bas-Uélé håller låga nivåer i förhållande till Nordkivu, Sydkivu och Ituri. 2018 nåddes en topp om 46 våldsincenter som nästföljande år kom att mer än halveras. Incidenterna under 2018, 2019 och det första kvartalet 2020 dominerades av kategorin "våld mot civila". Migrationsanalys konstaterar att cirka två av tre av dessa incidenter utgjordes av bortföranden och en tredjedel av attacker. Under 2018 och 2019 tillskrevs ungefär två av tre incidenter inom samma kategori LRA – de resterande oidentifierade väpnade grupper (dvs. möjligen även LRA). Det första kvartalet 2020 tillskrevs sex av sju incidenter LRA. Under 2018 registrerades fyra stridigheter, tre av dem mellan LRA och armén och en mellan armén och anti-Balakamilisen från CAR. Under 2019 uppmärksammades endast en stridighet och den involverade Mai Mai-milis och armén. Geografiskt noterades 70–85 % av våldsincenterna i territoriet Ango under hela perioden. Därefter följde Bondo med en något högre nivå än Buta. Enstaka incidenter rapporterades i Bambesa och Monga.²⁵⁵

Tabell 11. Haut-Uélé: Våldsutveckling från 2016 t. o. m. mars 2020 (ACLED)²⁵⁶

	2016	2017	2018	2019	2020 (Q1)
Våldsincenter	30	47	55	51	5
Dödsoffer	43	15	3	21	0

Tabell 12. Haut-Uélé: Typ av våldsincenter 2018 – mars 2020 (ACLED)²⁵⁷

Typ av våldsincent*	2018	2019	2020 (Q1)
Våld mot civila	26	34	2
Strategiska händelser	20	6	-
Stridigheter (Battles)	8	7	-
Protester	0	4	3
Upplopp	1	0	-
Våldsincenter (totalt)	55	51	3

²⁵⁵ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excelfil, odaterad

²⁵⁶ Ibid.

²⁵⁷ Ibid.

* Se [Avsnitt 1.2.1](#)

ACLEd:s statistik indikerar att våldet i Haut-Uélé, om än något mer frekvent än i Bas-Uélé, håller låga nivåer i förhållande till Nordkivu, Sydkivu och Ituri. Våldsincidenterna toppades under båda 2018 och 2019 av kategorien "våld mot civila". Under 2018 var det en i sammanhanget hög nivå av incidenter med plundring och förstörelse av egendom (samtliga utom en i kategorin "strategiska händelser"). Under 2019 avtog denna form av incidenter i statistiken, samtidigt som våldet mot civila ökade. Våldet mot civila utgjordes båda åren av bortföranden och attacker i nämnd ordning. Under det första kvartalet 2020 noterades fem incidenter i form av tre protester samt två attacker mot civila.²⁵⁸

De stridigheter som förekom 2018 utgjordes nästan uteslutande av sammandrabbningar mellan armén och SPLM-In Opposition. Stridigheterna 2019 bestod i 85 % av fallen av våldsamheter mellan armén och LRA/oidentifierade väpnade grupper. Geografiskt sett inträffade 85 % av ACLED:s registrerade våldsincidenter, både 2018 och 2019, i territoriet Djugu. Resterade incidenter i övriga territorier överträffade inte fem till antalet något av åren. Under det första kvartalet 2020 inträffade två incidenter i Dungu respektive Watsa samt en i Rungu.²⁵⁹

3.5.3 Civilbefolkningens situation

Såsom framgår ovan signalerar ACLED att våld mot civila är den vanligaste typen av våldsincidenter både i Bas-Uélé och i Haut-Uélé. Migrationsanalys konstaterar att bortföranden av civila är särskilt utmärkande för dessa provinser, vilket härrör från LRA:s modus operandi. Även attacker mot civila har dock skett med frekvens.²⁶⁰ UNJHRO dokumenterade 30 människorättsbrott år 2019 i Bas-Uélé och 77 i Haut-Uélé. LRA noterades för 71 av brotten 2019. Av människorättsbrotten i Haut-Uélé inkluderades statliga aktörers utomrättsliga avrättningar av fyra individer. Ingen utomrättslig avrättning var dokumenterad avseende Bas-Uélé.²⁶¹ Bland de sju dödsoffer som ACLED:s statistik noterat för våldsincidenter 2019 i Bas-Uélé är två civila inkluderade. Motsvarande statistik för Haut-Uélé visar 21 dödsfall, varav fem civila.²⁶²

Varken Bas-Uélé eller Haut-Uélé betraktas av UNHCR som huvudområden för internflyktingar, dvs. områden med dylika populationer över 100 000.²⁶³ I slutet av februari 2020 fanns cirka 7 000 internflyktingar i Haut-Uélé.²⁶⁴ Migrationsanalys har inte funnit aktuell statistik om Bas-Uélé.

3.6 Provinsen Tshopo

Se [Karta D i Avsnitt 3.4](#)

Tshopo är med sina 199 000 km² något mindre än Storbritannien²⁶⁵ och uppskattades 2005 ha 2,6 miljoner invånare.²⁶⁶ De största folkgrupperna är topoke-olombo samt mba.²⁶⁷ Provinsen

²⁵⁸ Ibid.

²⁵⁹ Ibid

²⁶⁰ Ibid.

²⁶¹ FN, UNJHRO, *Violations des droits de l'homme dans les provinces affectées par les conflits en 2019*, 2020-01-30

²⁶² ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excel-fil, odaterad

²⁶³ UNHCR, *Fact Sheet DR Congo*, januari 2020, s. 8

²⁶⁴ FN, OCHA, *Personnes déplacées internes et retournées (29 février 2020)*, 2020-03-02

²⁶⁵ DRK, CAID, *Données par territoire, Province de Tshopo*, [url](#) (hämtad 2020-03-09)

²⁶⁶ PopulationData.net, République démocratique du Congo, [url](#) (hämtad 2020-03-09)

²⁶⁷ The Secure Livelihoods Research Consortium (SLRC), *Provincial Tribalization: the Transformation of Ethnic Representativeness under Decentralization in the DR Congo*, juli 2018, s. 13, [url](#) (hämtad 2020-03-12)

är administrativt indelat i territorierna Bafwasende, Banalia, Basoko, Isangi, Opala, Ubundu och Yahuma och har Kisangani som huvudstad.²⁶⁸

3.6.1 Säkerhetssituationen i Tshopo

Tshopo hör inte till de provinser i DRK som UNJHRO betraktar som konfliktdrabbade.²⁶⁹ Provinzen har dock en närvaro av väpnade grupper. Under 2018 och 2019 rapporteras Mai Mai-milis ledd av Thoma Mesandu, *Reclaim Militia* och *Bakeka Communal Militia*, ha varit involverade i sammandrabbningar med armén. Territoriet Ubundu och provinshuvudstaden Kisangani har varit de mest berörda områdena från 2018 till och med det första kvartalet 2020.²⁷⁰

3.6.2 Statistik om våldsinцидenter

Tabell 13. Tshopo: Våldsutveckling från 2016 t.o.m. mars 2020 (ACLED)²⁷¹

	2016	2017	2018	2019	2020 (Q1)
Våldsinцидenter	19	19	22	38	3
Dödsoffer	6	1	14	21	0

Tabell 14. Tshopo: Typ av våldsinцидenter 2018–2019 (ACLED)²⁷²

Typ av våldsinцидент*	2018	2019	2020 (Q1)
Stridigheter (Battles)	0	12	-
Våld mot civila	3	3	1
Protester	4	9	2
Strategiska händelser	3	5	-
Upplopp	12	9	-
Våldsinцидenter (totalt)	22	38	3

* Se [Avsnitt 1.2.1](#)

ACLED:s registrerade våldsinцидenter ökade mellan 2018 och 2019, även om nivån var förhållandevis låg i jämförelse med Nordkivu, Sydkivu och Ituri. Av de totala 38 incidenterna 2019 registrerades 17 i Kisangani och 16 i Ubundu. Samma år noterades 14 av 15 våldsinцидenter med väpnade grupper inblandade i territoriet Ubundu. Samtliga 14 inträffade i februari–mars 2019 och 12 av dem utgjordes av stridigheter mellan armén och väpnade grupper. Våldet i Kisangani karaktäriserades av protester och upplöpp. Tre incidenter inom kategorin "våld mot civila" noterades under 2019. I samtliga fall var det armé/polis som attackerade civilbefolkning.

²⁶⁸ DRK, CAID, *Données par territoire, Province de Tshopo*

²⁶⁹ FN, UNJHRO, *Analyse de la situation des droits de l'homme au mois de novembre 2019*, 2019-12-18, s. 3, fotnot 6 och 7

²⁷⁰ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excel-fil, odaterad

²⁷¹ Ibid.

²⁷² Ibid.

Våldet 2019 föranledde åtminstone 21 dödsfall i provinsen, varav tio av offren var civila. Tre våldsincidenter noterades för Tshopo under det första kvartalet 2020.²⁷³

3.6.3 Civilbefolkningens situation

Då Tshopo inte hör till de provinser i DRK som UNJHRO betraktar som konfliktdrabbade, omfattas de endast av organisationens årsrapportering om brott mot mänskliga rättigheter och grundläggande friheter som bedöms vara kopplade till begränsning av *det demokratiska utrymmet*. I Tshopo dokumenterades 22 brott av denna art 2019.²⁷⁴

Av ACLED:s statistik för 2019 framgår att soldater vid tre incidenter dödat sex civila totalt och svårt skadat två. I en hämndaktion brände en folksamling en soldat till döds den 3 februari samma år. Ytterligare fyra civila döddes av demonstranter vid en plundringsaktion.²⁷⁵ I slutet av februari 2020 fanns cirka 60 000 internflyktingar i Tshopo.²⁷⁶ Av de noterade våldsincidenterna under det första kvartalet framgår inga dödsoffer. En person fördes dock bort av Mai Mai-milis som begärde en lösensumma.²⁷⁷

3.7 Provinsen Tanganyika

Se Karta A i [Avsnitt 2.1](#)

Tanganyika är till ytan 134 940 km² och indelas administrativt i territorierna Kabalo, Kalemie, Kongolo, Manono, Moba och Nyunzu.²⁷⁸ Provinshuvudstaden är Kalemie och befolkningen uppskattas uppgå till cirka 3,2 miljoner invånare.²⁷⁹ Folkgruppen luba är i majoritet. Samtidigt finns det många minoritetsgrupper.²⁸⁰

3.7.1 Säkerhetssituationen i Tanganyika

Sedan mitten av 2016 har förnyade våldsamheter mellan ursprungsfolket twa och bantufolk varit framträdande i Tanganyika. Bland bantufolkerna är det främst luba som varit inblandade.²⁸¹ Kulturella och etniska skillnader uppges vara de största skiljelinjerna bland provinsens befolkning och även en central faktor i dessa oroligheter. En annan betydelsefull omständighet uppges vara den historiska stigmatiseringen och diskrimineringen av twa som bland annat utestängs från mark och traditionella/lokala maktstrukturer i provinsen.²⁸² Lokalt i territorierna

²⁷³ Ibid.

²⁷⁴ Dessa mänskliga rättigheter och friheter innefattar rätt till personlig frihet och säkerhet, liv, fysisk integritet, egendom, åsikter och att få uttrycka sig samt frihet i fråga om fredliga möten och sammanslutningar: FN, UNJHRO, *Violations des droits de l'homme dans les provinces affectées par les conflits en 2019*, 2020-01-30

²⁷⁵ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excel-fil, odaterad

²⁷⁶ FN, OCHA, *Personnes déplacées internes et retournées (29 février 2020)*, 2020-03-02

²⁷⁷ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excel-fil, odaterad

²⁷⁸ Kisangani, Emizet Francois, *Historical Dictionary of the Democratic Republic of the Congo*, Rowman & Littlefield, London, 2016, s. 577

²⁷⁹ DRK, CAID, *Province de Tanganyika* (inklusive underavsnitt för respektive territorium), 2018, [url](#) (hämtad 2020-03-09)

²⁸⁰ Kisangani, Emizet Francois, *Historical Dictionary of the Democratic Republic of the Congo*, Rowman & Littlefield, London, 2016, s. 577

²⁸¹ International Rescue Committee (IRC), *A Silent Crisis in Congo: The Bantu and the Twa in Tanganyika*, 2017-08-31, s. 2, 8, [url](#) (hämtad 2020-03-10)

²⁸² Food for the Hungry, Tuendelee Pamoja II Project, *Conflict Analysis in South Kivu and Tanganyika Provinces, DRC*, november 2017, [url](#) (hämtad 2020-03-09); IRC, *A Silent Crisis in Congo: The Bantu and the Twa in Tanganyika*, 2017-08-31, s. 5

finns även andra orsaker till konflikt, exempelvis politiska meningsskiljaktigheter, maktmissbruk samt tillgång till ekonomiska resurser och naturtillgångar.²⁸³

I mars 2017 hade konflikten mellan twa och bantufolk orsakat förstörelse av över 400 byar, dödande och skadande av hundratals människor. Mer än 200 våldtäkter av kvinnor begicks.²⁸⁴ Drygt ett år senare rapporterades mer än 650 000 människor ha flytt undan våldsamheterna.²⁸⁵ Under 2018 låg konflikten bakom en stark ökning av människorättsbrott i provinsen.²⁸⁶ Åtminstone sedan hösten 2019 har säkerhetsläget dock fluktuerat. I slutet av november 2019 rapporterade MONUSCO om en generell förbättring i provinsen, även om våldet inte helt upphört.²⁸⁷ Organisationen uttalade även att det inte förelåg, vad man benämnde, *storskalig väpnad konflikt* i provinsen.²⁸⁸ I slutet av året tilltog dock oroligheterna på nytt.²⁸⁹ Konflikten mellan twa och bantufolk rapporterades i januari 2020 pågå i territorierna Nyunzu, Kalemie och Manono, medan Moba säkerhetsmässigt var inne i en lugn period.²⁹⁰ Tidigare har även Moba och Kabalo varit drabbade av konflikten.²⁹¹

I början av februari samma år stoppade 12 humanitära organisationer, däribland UNHCR, sina aktiviteter i Nyunzu på grund av det uppblossande våldet.²⁹² Kongolesiska myndigheter uttalade i början av mars 2020 att säkerhetssituationen i detta territorium var mycket oroande.²⁹³ Mellan den 29 januari och den 25 mars 2020 rapporteras twamilis ha utfört upprepade attacker mot civila. Bantuaktörer stod för en dylik attack när man brände en civil twa till döds den 29 januari. Stridigheter mellan twa och bantu ägde rum mellan den 29 februari och den 2 mars 2020 i samband med att twa anföll samhället Nyunzu.²⁹⁴

Våldet mellan folkgrupperna har tagit sig uttryck i stridigheter mellan respektive folks militärer samt mellan twamilis och FARDC. Även MONUSCO har varit inblandat i strid mot twamilis.²⁹⁵ Därtill har byar attackerats, plundrats och eldhärjats och människor utsatts för övergrepp, såsom mord, sexuellt våld och bortföranden. Armé och polis rapporterats ha gjort sig skyldiga till godtyckliga gripanden, utpressning, tortyr och misshandel – oftast i samband med operationer mot twamilis och Mai Mai-grupper.²⁹⁶

²⁸³ Food for the Hungry, Tuendelele Pamoja II Project, *Conflict Analysis in South Kivu and Tanganyika Provinces, DRC*, november 2017

²⁸⁴ IRC, *A Silent Crisis in Congo: The Bantu and the Twa in Tanganyika*, 2017-08-31, s. 2

²⁸⁵ International Committee of The Red Cross (ICRC), *Stricken by communal violence and malnutrition in Tanganyika, Democratic Republic of the Congo*, 2018-01-03, [url](#) (hämtad 2020-03-09)

²⁸⁶ FN, UNJHRO, *Note du BCNUDH sur les principales tendances des violations des droits de l'homme de l'année 2018*, 2019-01-30

²⁸⁷ FN, UNHCR, RDC: *Rapport d'analyse mensuelle - Région: Sud-Est (Tanganyika, Haut-Katanga, Lualaba) Octobre 2019*, 2019-10-31, [url](#) (hämtad 2020-03-10); FN, UNSC, MONUSCO, S/2019/905, para. 20, 2019-11-26; FN, UNHCR, RDC: *Rapport d'analyse mensuelle - Région: Sud-Est (Tanganyika, Haut-Katanga, Lualaba) Septembre 2019*, 2019-10-10, [url](#) (hämtad 2020-03-12)

²⁸⁸ FN, UNSC, MONUSCO, S/2019/905, para. 20, 2019-11-26

²⁸⁹ FN, UNHCR, *Rapport Mensuel Monitoring de Protection/Tanganyika – Haut Katanga, janvier 2020*, 2020-01-31, [url](#) (hämtad 2020-03-20)

²⁹⁰ FN, UNHCR, *Rapport Mensuel Monitoring de Protection/Tanganyika – Haut Katanga, janvier 2020*, 2020-01-31

²⁹¹ International Rescue Committee (IRC), *A Silent Crisis in Congo: The Bantu and the Twa in Tanganyika*, 2017-08-31, s. 7 f.

²⁹² FN, UNHCR, *Mid-Month Update, DR Congo, 1 – 15 February 2020*, 2020-02-15, [url](#) (hämtad 2020-04-01)

²⁹³ Radio Okapi, *Tanganyika: le gouvernement « déterminé » à en finir avec l'insécurité à Nyunzu*, 2020-03-09, [url](#) (hämtad 2020-03-11)

²⁹⁴ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excel-fil, odaterad

²⁹⁵ Ibid.

²⁹⁶ FN, UNHCR, *Rapport Mensuel Monitoring de Protection/Tanganyika – Haut Katanga, janvier 2020*, 2020-01-31; FN, UNHCR, RDC: *Rapport d'analyse mensuelle - Région: Sud-Est (Tanganyika, Haut-Katanga, Lualaba) Septembre 2019*, 2019-10-10

Utöver konflikten mellan twa och bantuaktörer är väpnade grupper såsom Mai Mai Yakutumba och *Kata Katanga* aktiva i Tanganyika. Mai Mai Yakutumba uppges vara särskilt involverade i plundring längs med riksväg 5 och axeln Kalemie-Nyange-Lambo Katanga/Maila-Manyanga-Lulimba. Kata Katanga rapporterades i januari 2020 vara verksamma i Manono.²⁹⁷

3.7.2 Statistik om våldsincidenter

Tabell 15. Tanganyika: Våldsutveckling från 2016 t.o.m. januari 2020 (ACLED)²⁹⁸

	2016	2017	2018	2019	2020 (Q1)
Våldsincidenter	50	59	38	24	17
Dödsoffer	129	150	122	4	32

Tabell 16. Tanganyika: Typ av våldsincidenter 2018-2019 (ACLED)²⁹⁹

Typ av våldsincident*	2018	2019	2020 (Q1)
Stridigheter (Battles)	20	2	5
Våld mot civila	13	7	10
Protester	0	7	2
Strategiska händelser	5	6	-
Upplopp	0	2	-
Våldsincidenter (totalt)	38	24	17

* Se [Avsnitt 1.2.1](#)

ACLED:s registrerade våldsincidenter visar en nedåtgående trend från 2017 till 2019, där minskningen var kraftigast mellan 2017 och 2018: 59 respektive 38 våldsincidenter. Ytterligare en reducering noteras dock även fram till 2019. Vad avser antalet dödsoffer var nedgången i särklass störst mellan 2018 och 2019, då antalet sjönk från 122 till 4. Minskningen av våldsincidenter mellan 2018 och 2019 skönjs i såväl kategorin "stridigheter" som i "våld mot civila". Antalet incidenter med attacker mot civila låg dock kvar på samma nivå.³⁰⁰

Under det första kvartalet 2020, och då framför allt i mars, ökade våldsincidenterna i frekvens till betydligt högre nivå än under 2019 sammantaget. Dödssiffran var i slutet av mars 2020 uppe i 32 offer, att jämföras med 2019 års 4 offer. Samtidigt visar statistiken på en intensitet långt under Nord- och Sydkivu samt Ituri.³⁰¹

Geografiskt inträffade ACLED:s våldsincidenter under 2018 och 2019 främst i Kalemie och, i mindre utsträckning, Kongolo. Incidenterna i Kalemie innefattade bland annat stridigheter, attacker mot civila och sexuellt våld. I 14 av dessa incidenter var väpnade grupper inblandade. Under det första kvartalet 2020 inträffade över 50 % av incidenterna i Nyunzu. Därefter följde, i ordning, Manono, Kalemie och Moba.³⁰²

²⁹⁷ FN, UNHCR, *Rapport Mensuel Monitoring de Protection/Tanganyika – Haut Katanga, janvier 2020*, 2020-01-31

²⁹⁸ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excelfil, odaterad

²⁹⁹ Ibid.

³⁰⁰ Ibid.

³⁰¹ Ibid.

³⁰² Ibid.

3.7.3 Civilbefolkningens situation

I Tanganyika noterade UNHCR 538 skyddsincidenter under 2019, med andra ord långt under provinserna Nordkivu och Sydkivus nivå (cirka 14 000 incidenter vardera) liksom Ituris (8 390 incidenter). Av de i rapporten aktuella provinserna ligger endast Haut-Katanga på en lägre nivå än Tanganyika (108 incidenter), men samtidigt får då beaktas att UNHCR inte haft motsvarande rapportering för provinserna Haut-Uélé, Bas-Uélé, Tshopo, Haut-Lomami eller Lualaba.³⁰³

I december 2019 dokumenterades cirka 180 skyddsincidenter innefattande omkring 1 700 människorättsbrott. Noteringen utgjorde kulmen på en stegring sedan september månad. I januari 2020 dokumenterades därefter en minskning: cirka 140 dokumenterade incidenter medförande 711 människorättsbrott. Omkring 90 % av dessa brott begicks av förmodade twamilis-element. Territoriet Nyunzu noterades för cirka 60 % av människorättsbrotten i januari. Därefter följde Manono och Kalemie.³⁰⁴ Migrationsanalys har inte kunnat ta del av UNHCR:s dokumenterade skyddsincidenter februari–mars 2020, men i ljuset av ACLED:s noterade ökning av våldsincidenter under det första kvartalet 2020 framstår det som troligt att de åter har ökat.

Under såväl december 2019 som januari 2020 var det återvända internflyktingar som utsatts i högst grad för människorättsbrott. Därefter följde internflyktingar och bosatta.³⁰⁵ UNJHRO dokumenterade 379 människorättsbrott i Tanganyika 2019, vilket var något högre nivå än i Ituri, men betydligt lägre än Nordkivu och Sydkivu.³⁰⁶

Beträffande människorättsbrottens karaktär har UNHCR rapporterat om plundring, eldhärjning, mord, våldtäkter/sexuellt och könsbaserat våld, bortföranden, godtyckliga gripanden, utpressning, tortyr och annan inhuman behandling, tvångsarbete, utpressning samt expropriering av egendom.³⁰⁷

I slutet av februari 2020 fanns cirka 350 000 internflyktingar i Tanganyika.³⁰⁸

3.8 Provinserna Haut-Katanga, Haut-Lomami och Lualaba

Se Karta A i [Avsnitt 2.1](#)

Provinsen Haut-Katanga har en yta om 132 425 km² och är därmed av ungefär samma storlek som Tanganyika. Provinsen är administrativt indelad i territorierna Kambove, Kasenga, Kipushi, Mutshatsha, Mitwaba, Pweto och Sakania och har en uppskattad folkmängd om 4,7 miljoner

³⁰³ FN, UNHCR, *RDC: Tendances des incidents de protection rapportés de Janvier à Décembre 2019 – UNHCR*, 2020-01-30

³⁰⁴ UNHCR, *Rapport Mensuel Monitoring de Protection/Tanganyika – Haut Katanga, janvier 2020*, 2020-01-31

³⁰⁵ Ibid.

³⁰⁶ FN, UNJHRO, *Violations des droits de l'homme dans les provinces affectées par les conflits en 2019*, 2020-01-30

³⁰⁷ FN, UNHCR, *Rapport Mensuel Monitoring de Protection/Tanganyika – Haut Katanga, janvier 2020*, 2020-01-31; FN, UNHCR, *RDC: Rapport d'analyse mensuelle - Région: Sud-Est (Tanganyika, Haut-Katanga, Lualaba) Septembre 2019*, 2019-10-10

³⁰⁸ FN, OCHA, *Personnes déplacées internes et retournées (29 février 2020)*, 2020-03-02

invånare. Befolkningen består av en mångfald etniska grupper,³⁰⁹ varav de största är luba och bamba.³¹⁰ Provinshuvudstad är Lubumbashi.³¹¹

Provinsen Haut-Lomami är 108 204 km² till ytan och administrativt indelad i territorierna Bukama, Kabongo, Kamina, Kaniama och Malemba Nkulu. Befolkningen uppskattas uppgå till 2,5 miljoner invånare och de största folkgrupperna är kalunde, lukungu, mweshi och luba. Kamina är provinsens huvudstad.³¹²

Provinsen Lualaba är 121 308 km² till ytan och består av territorierna Dilolo, Kapanga, Lubudi, Mutshatsha, Sandoa. Kolwezi är dess huvudstad.³¹³ Provinsen uppskattas ha 1,7 miljoner invånare.³¹⁴ De största etniska grupperna är lunda och sanga.³¹⁵

3.8.1 Säkerhetssituationen i provinserna Haut-Katanga, Haut-Lomami och Lualaba

Varken Haut-Katanga, Haut-Lomami eller Lualaba hör till de provinser i DRK som UNJHRO betraktar som konfliktdrabbade.³¹⁶

3.8.1.1 Haut-Katanga

Under 2019 var 75 % av ACLED:s registrerade våldsinцидenter förlagda till Lubumbashi. Cirka 70 % av dessa utgjorde olika former av protester. Därtill noterade ACLED i Lubumbashi åtta av totalt 13 våldsinцидenter med väpnade grupper i provinsen. Övriga av dessa inцидenter inträffade i Pweto och Sakania. Totalt uppmärksammade ACLED fyra stridigheter 2019, tre i Lubumbashi och en i Sakania.³¹⁷ I december 2019 uppgav myndigheterna att situationen i städerna Lubumbashi, Likasi och Kasumbalesa var oroande. Kriminella uppgavs uppträda mer och mer som urbana gerillagrupperingar som rånar och dödar civila.³¹⁸

Under det första kvartalet 2020 noterades 15 våldsinцидenter i provinsen. Av dessa utgjorde sex stridigheter mellan väpnade grupper och statliga aktörer. I fyra av fallen var Mai Kata Katanga-milisen inblandad och den 27–28 mars 2020 drabbade den samman med polis och armé i ovan nämnda Lubumbashi, Likasi och Kasumbalesa. Stridigheterna uppges ha resulterat i 30 dödsoffer. Under samma kvartal attackerade Mai Mai-milis polisen i Kambove.³¹⁹

UNHCR:s rapportering om säkerhetssituationen i Haut-Katanga under hösten 2019 och januari 2020 var inriktad på territoriet Pweto. I september 2019 rapporterades Mai Mai-milis under ledarna Kalenge och Simeone skapa osäkerhet genom plundring, misshandel och omänsklig behandling av befolkningen i flertalet byar.³²⁰ Situationen mellan twa och ban-

³⁰⁹ Kisangani, Emizet Francois, *Historical Dictionary of the Democratic Republic of the Congo*, Rowman & Littlefield, London, 2016, s. 278

³¹⁰ The Secure Livelihoods Research Consortium (SLRC), *Provincial Tribalization: the Transformation of Ethnic Representativeness under Decentralization in the DR Congo*, juli 2018, s. 13

³¹¹ Kisangani, Emizet Francois, *Historical Dictionary of the Democratic Republic of the Congo*, Rowman & Littlefield, London, 2016, s. 278

³¹² Ibid.

³¹³ DRK, *Demokratiska republiken Kongos ambassad i Ottawa*, odaterad, [url](#) (hämtad 2020-03-11)

³¹⁴ DRK, CAID, *Province de Lualaba* (inklusive underavsnitt för respektive territorium), 2018

³¹⁵ The Secure Livelihoods Research Consortium (SLRC), *Provincial Tribalization: the Transformation of Ethnic Representativeness under Decentralization in the DR Congo*, juli 2018, s. 13

³¹⁶ FN, UNJHRO, *Analyse de la situation des droits de l'homme au mois de novembre 2019*, 2019-12-18, s. 3, fotnot 6 och 7

³¹⁷ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excelfil, odaterad

³¹⁸ Radio Okapi, *RDC: situation sécuritaire préoccupante à Lubumbashi, Likasi et Kasumbalesa (officiel)*, 2019-12-24, [url](#) (hämtad 2020-04-01)

³¹⁹ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excelfil, odaterad

³²⁰ FN, UNHCR, *RDC: Rapport d'analyse mensuelle - Région : Sud-Est (Tanganyika, Haut-Katanga, Lualaba) Septembre 2019*, 2019-10-10, [url](#) (hämtad 2020-03-12)

tufolk (luba) har även varit spänd i detta territorium. I oktober 2019 uppgavs twa-element systematiskt ha förstört åkermark tillhörande luba och även genomfört plundring.³²¹ I januari 2020 hade säkerhetssituationen i Pweto lugnat ned sig i nästan samtliga delar.³²² Ett undantag inträffade i Nzuiba där Mai Kata Katanga dödade den lokala chefen för säkerhetstjänsten i en riktad attack.³²³ Väpnade milisgrupper under Simeone var också alltså aktiva i territoriet.³²⁴

3.8.1.2 Haut-Lomami

Aktivitet från väpnade grupper rapporteras ha förekommit även i Haut-Lomami, men de uppmärksammade våldsincidenterna i provinsen har varit mycket få allt sedan januari 2016. 2018 attackerades armén vid två tillfällen av misstänkta ADF-element (se Provinsen Nordkivu angående ADF). 2019 noterade ACLED fyra våldsincidenter i provinsen, varav tre inträffade i Kamina. En incident var i form av en attack utförd av en lokal milisgrupp och de resterande tre protestyttringar. Under det första kvartalet 2020 registrerade ACLED inte någon våldsincident.³²⁵

3.8.1.3 Lualaba

Även Lualaba har haft mycket få uppmärksammade våldsincidenter sedan 2016. Det skedde en ökning 2018–2019 beroende framför allt på ökad spänning och protester i Kolwezi. Samtidigt förblev nivån ytterst låg i jämförelse med provinser som Nordkivu, Sydkivu och Ituri. 2019 rapporterades om åtta incidenter varav fyra involverade väpnade grupper. En attack mot civila utfördes av en grupp och en stridighet noterades mellan armén och en gruvarbetarmilis.³²⁶ Under det första kvartalet 2020 finns rapportering om sammandrabbningar mellan Mai Mai Kata Katanga och säkerhetsstyrkor nära Kalundu, efter att milisen hissat Katanga-flaggan vid lokalmyndigheternas kontor. Stridigheterna utspelades samtidigt som Kata Katanga-incidenterna i Haut-Katanga den 27–28 mars 2020. Två milismän rapporteras ha dödats i Lualaba.³²⁷

3.8.1.4 Statistik om våldsincidenter

Tabell 17. Haut-Katanga: Våldsutveckling från 2016 t. o. m. mars 2020 (ACLED)³²⁸

	2016	2017	2018	2019	2020 (Q1)
Våldsinincidenter	45	46	43	55	15
Dödsoffer	31	51	20	33	37

Tabell 18. Haut-Katanga: Typ av våldsincidenter 2018 - mars 2020 (ACLED)³²⁹

³²¹ UNHCR, *RDC: Rapport d'analyse mensuelle - Région : Sud-Est (Tanganyika, Haut-Katanga, Lualaba) Octobre 2019*, 2019-10-31, [url](#) (hämtad 2020-03-12)

³²² FN, UNHCR, *Rapport Mensuel Monitoring de Protection/Tanganyika – Haut Katanga, janvier 2020*, 2020-01-31

³²³ Radio Okapi, *Le chef de l'ANR à Nzuiba tué par les miliciens Bakata Katanga*, 2020-01-23, [url](#) (hämtad 2020-04-07)

³²⁴ FN, UNHCR, *Rapport Mensuel Monitoring de Protection/Tanganyika – Haut Katanga, janvier 2020*, 2020-01-31, [url](#)

³²⁵ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excelfil, odaterad

³²⁶ Ibid.

³²⁷ Ibid.

³²⁸ Ibid.

³²⁹ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excelfil, odaterad

Typ av våldsincident*	2018	2019	2020 (Q1)
Protester	11	17	3
Upplopp	10	18	2
Våld mot civila	13	9	4
Strategiska händelser	4	6	-
Stridigheter (Battles)	5	5	6
Våldsincidenter (totalt)	43	55	15

* Se [Avsnitt 1.2.1](#)

Migrationsanalys konstaterar att statistiken visar på en förhållandevis jämn våldsfrekvens i Haut-Katanga mellan 2016 och det första kvartalet 2020, även om 2019 noterades för en viss ökning som sedan hållit i sig under 2020. Det första kvartalet 2020 har vidare medfört en ökad frekvens vad avser dödsoffer. Fler personer dödades under dessa månader än under hela 2019. Ökningen kan härledas till stridigheter mellan Kata Katanga-milisen och armén den 27–28 mars 2020 som resulterade i trettio döda.³³⁰

Under 2018 och 2019 dominerade incidentkategorierna "protester" och "upplopp" statistiken, även om "stridigheter" och framför allt "våld mot civila" också förekom. Under det första kvartalet 2020 gav dock de sex sammandrabbningarna ett kraftigt avtryck och förde upp kategorin "stridigheter" i topp.

Tabell 19. Haut-Lomami: Våldsutveckling från 2016 t. o. m. mars 2020 (ACLED)³³¹

	2016	2017	2018	2019	2020 (Q1)
Våldsincidenter	7	5	7	4	0
Dödsoffer	21	5	5	0	0

Tabell 20. Haut-Lomami: Typ av våldsincidenter 2018 - 2020 (Q1) (ACLED)³³²

Typ av våldsincident*	2018	2019	2020 (Q1)
Stridigheter (Battles)	3	0	-
Våld mot civila	2	0	-
Protester	0	2	-
Strategiska händelser	0	1	-
Upplopp	2	1	-
Våldsincidenter (totalt)	7	4	0

* Se [Avsnitt 1.2.1](#)

³³⁰ Ibid.

³³¹ Ibid.

³³² Ibid.

ACLED har noterat mycket få våldsinidenter i Haut-Lomami sedan 2016. Under det första kvartalet 2020 finns ingen incident registrerad.³³³

Tabell 21. Lualaba: Våldsutveckling från 2016 t. o. m. mars 2020 (ACLED)³³⁴

	2016	2017	2018	2019	2020 (Q1)
Våldsinidenter	4	6	4	12	2
Dödsoffer	7	38	7	6	2

Tabell 22. Lualaba: Typ av våldsinidenter 2018–mars 2020 (ACLED)³³⁵

Typ av våldsinident*	2018	2019	2020 (Q1)
Stridigheter (Battles)	2	1	2
Våld mot civila	0	2	-
Protester	0	6	-
Strategiska händelser	0	2	-
Upplopp	2	1	-
Våldsinidenter (totalt)	4	12	2

* Se [Avsnitt 1.2.1](#)

Även i Lualaba påvisar ACLED:s statistik mycket låga våldsnivåer sedan 2016. Under det första kvartalet registrerades två incidenter, och det var stridigheterna mellan Mai Mai Kata Katanga och säkerhetsstyrkor då två personer dödades.³³⁶

3.8.1.5 Civilbefolkningens situation

UNHCR noterade i Haut-Katanga 108 skyddsincidenter under 2019, vilket är lägst av de provinser UNHCR redovisat skyddsincidenter för. Provinserna Haut-Lomami och Lualaba omfattas inte av denna rapportering.³³⁷

Då varken Haut-Katanga, Haut Lomami eller Lualaba hör till de provinser i DRK som UNJHRO betraktar som konfliktdrabbade, omfattas de endast av organisationens årsrapportering om brott mot mänskliga rättigheter och grundläggande friheter som bedöms kopplade till *begränsning av det demokratiska utrymmet*. I Haut-Katanga dokumenterades 73 brott av denna art 2019, i Haut-Lomami 8 och i Lualaba 15.³³⁸

I Haut-Katanga, såsom framgår ovan, framhåller UNHCR Mai Mai-milis och twamilis som inblandade i människorättsbrott under hösten 2019 och januari 2020. Plundring, misshandel

³³³ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excelfil, odaterad

³³⁴ Ibid.

³³⁵ Ibid.

³³⁶ Ibid.

³³⁷ Ibid.

³³⁸ Dessa mänskliga rättigheter och friheter innefattar rätt till personlig frihet och säkerhet, liv, fysisk integritet, egendom, åsikter och att få uttrycka sig samt frihet i fråga om fredliga möten och sammanslutningar.: FN, UNJHRO, *Violations des droits de l'homme dans les provinces affectées par les conflits en 2019*, 2020-01-30

och omänsklig behandling av befolkning samt förstörelse av åkermark var brott som framkom.³³⁹ Enligt ACLED:s statistik dödades 19 civila under 2019 och 1 under det första kvartalet 2020. Av förövarna var här statliga aktörer (polis/armé) mest framträdande med tolv dödsoffer. Därefter orsakade väpnade grupper tre dödsfall, och civilbefolkningen orsakade två.³⁴⁰

I Haut-Lomami orsakade ACLED:s registrerade våldsincidenter inga dödsoffer under 2019 eller januari 2020. I Lualaba noterade ACLED sex civila dödsoffer under 2019, men inga under det första kvartalet 2020. Fyra av offren dödades av en oidentifierad väpnad grupp och två av armén.³⁴¹

I slutet av februari 2020 fanns cirka 36 000 internflyktingar i Haut-Katanga, 18 000 i Lualaba och 18 000 i Haut-Lomami.³⁴²

3.9 Kvinnor och flickor

3.9.1 Allmänt

Bertelsmann's Stiftung rapporterar att DRK karaktäriseras av en djupt rotad patriarkal kultur med lagar och sedvänjor som verkar diskriminerande mot kvinnor och flickor. Diskriminering uppges ske på alla nivåer. De drabbas av ojämlik tillgång till resurser och påverkas oproportionerligt mycket av fattigdom.³⁴³ Sexuella trakasserier är förbjudet enligt lag, men vanligt förekommande och beivras sällan.³⁴⁴ UD bekräftar att det råder utbredd ojämställdhet i DRK och bedömer situationen vad gäller könsrelaterat våld samt sexuellt våld i konfliktområden som fortsatt mycket oroväckande. Våld mot kvinnor, såväl våldtäkter som våld i hemmet, uppges vara omfattande i hela landet.³⁴⁵ Våldet mot kvinnor och flickor är starkt förknippat med de sociokulturella normerna och bemöts med en utbredd tolerans i samhället.³⁴⁶ En västerländsk ambassad i Kinshasa uppgav i oktober 2015 att det mesta av våldet sker i hemmet eller i dess närområde och begås av män som kvinnan känner.³⁴⁷ UNJHRO rapporterade dock en kraftig ökning av antalet vuxna offer för konfliktrelaterat sexuellt våld 2019. Organisationen dokumenterade minst 1 054 offer, varav sex män, vilket var en ökning med 62 % jämfört med 2018.³⁴⁸

3.9.2 Konfliktrelaterat sexuellt och könsrelaterat våld

Förekomsten av sexuellt våld i DRK:s konfliktområden har kopplats till faktorer såsom en svag stat med ett djupt bristfälligt rättsväsende och strukturella problem inom säkerhetssektorn, kvinnans minskade status samt kollapsade samhälleliga skyddsmekanismer. Amerikanska CRS

³³⁹ FN, UNHCR, *RDC: Rapport d'analyse mensuelle - Région: Sud-Est (Tanganyika, Haut-Katanga, Lualaba) Septembre 2019*, 2019-10-10; FN, UNHCR, *RDC: Rapport d'analyse mensuelle - Région: Sud-Est (Tanganyika, Haut-Katanga, Lualaba) Octobre 2019*, 2019-10-31

³⁴⁰ ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excel-fil, odaterad

³⁴¹ Ibid.

³⁴² FN, OCHA, *Personnes déplacées internes et retournées (29 février 2020)*, 2020-03-02

³⁴³ BTI 2018, *Country Report, 2018, Congo DR*, s. 15, 27

³⁴⁴ USA, OSAC, *Democratic Republic of the Congo 2019 Crime & Safety Report*, 2019-04-04, s. 4

³⁴⁵ UD, *Demokratiska republiken Kongo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2019*, 2019-12-18, s. 2

³⁴⁶ Migrationsverket, Lifos. Center för landinformation och landanalys inom migrationsområdet, *Landanalys: Säkerhetsläget i östra Demokratiska Republiken Kongo (version 1.0)*, 2015-03-17, s. 9; EU, European Asylum Support Office (EASO), *Democratic Republic of Congo (DRC) - SGBV - EASO COI Query Response*, s. 2 f., 2019-07-10, [url](#) (hämtad 2020-03-17)

³⁴⁷ Västerländsk ambassad A, möte i Kinshasa, 2015-10-01

³⁴⁸ FN, UNJHRO, *Note du BCNUDH sur les principales tendances des violations des droits de l'homme au cours de l'année 2019*, 2020-01-30

uppges att bistånd tilldelats för att minska straffriheten, vilket lett till reformer och vissa högprofilåtal. Insatserna förfaller dock endast ha begränsad systematisk verkan.³⁴⁹

Utöver civila förövare utförs våldtäkter och annat sexuellt våld av väpnade grupper och statliga säkerhetsstyrkor, och då särskilt i samband med förflyttningar, under attacker och när kvinnor och flickor beger sig till åkrar eller för att hämta förnödenheter.³⁵⁰ Internflyktingar rapporteras vara särskilt utsatta för risker såsom sexuella övergrepp.³⁵¹ Vid Migrationsverkets besök i ett internflyktingläger i Nordkivu 2015 uppgavs det ske ungefär en våldtäkt, i och kring lägret, om dagen. Lägret hade cirka 5 000 invånare.³⁵² Kvinnor och flickor faller även offer för bortföranden, särskilt i sexuella syften.³⁵³

Det konfliktrelaterade sexuella våldet kan innebära attacker mot offer baserat på deras verkliga eller tillskrivna etniska, religiösa, politiska eller klanbaserade tillhörighet.³⁵⁴ I vissa fall syftar övergreppen till att straffa eller hota hela samhällen som anklagas för att samarbeta med fienden. Det sexuella våldet används då som krigstaktik och utförs systematiskt.³⁵⁵ UNHCR uttryckte i maj 2019 oro över den fortsatta användningen av sexuellt våld som vapen i konfliktområden, även över statliga aktörers bruk av taktiken som börjat under senare år.³⁵⁶ UD uppger att sexuellt våld utfört av statliga säkerhetsstyrkor har minskat, men är fortsatt utbrett.³⁵⁷

3.9.3 Familjens och samhällets reaktion vid våldtäkt

Vad gäller familjens och samhällets reaktion vid våldtäkt kan offret förskjutas av såväl make som samhället hon lever i. Medarbetare på ett FN-organ i Goma uppgav i oktober 2015 att det var vanligt att kvinnan försköts av maken och att det särskilt inträffade i lantliga miljöer. Om det är en flicka kan hon förskjutas av familjen.³⁵⁸ I rapporten *Wartime Rape, Stigma and Humanitarian Aid: Quantitative Evidence from eastern Congo* från 2019 betonar forskarna Carlo Koos och Summer Lindsey ojämlikheten mellan könen i östra Kongo; detta i likhet med många andra traditionella samhällen. Koos och Lindsey beskriver även hur kvinnor betraktas som en form av egendom där trohet hör samman med uppfattningen om kvinnors värde. Vittnesuppgifter från kvinnliga våldtäktsoffer berättar att deras möjligheter att gifta sig, skada för maken och förlust av värde är viktiga aspekter som beaktas efter det sexuella övergreppet.³⁵⁹ Kvinnor kan förskjutas även om det bara finns misstanke om våldtäkt. Ibland vägrar familjen att släppa hennes barn. För att lämna samhället behöver kvinnan dock vissa medel. De som inte har det uppges i allmänhet stanna, men då få många problem. Det traditionella samhället tenderar att anse att hon förlorat sitt värde³⁶⁰ och en källa pekade på att det är vanligt att kvinnor utan medel börjar prostituera sig.³⁶¹

³⁴⁹ USA, CRS, *Democratic Republic of Congo: Background and U.S. Relations*, 2019-04-30, s. 9 f.

³⁵⁰ FN, MONUSCO, *Détérioration de la situation des droits de l'homme dans le Masisi et le Lubero (NordKivu) [...]*, 2018-12-19, s. 14 ff.

³⁵¹ ACAPS, *DRC: Conflict and displacement in Nord Kivu and Ituri*, 2019-05-14

³⁵² Anonym källa B, möte i internflyktingläger i Nordkivu, oktober 2015

³⁵³ FN, MONUSCO, *Détérioration de la situation des droits de l'homme dans le Masisi et le Lubero (NordKivu) [...]*, 2018-12-19, s. 14 ff.

³⁵⁴ EU, EASO, *Democratic Republic of Congo (DRC) - SGBV - EASO COI Query Response*, s. 5 ff., 2019-07-10

³⁵⁵ FN, MONUSCO, *Détérioration de la situation des droits de l'homme dans le Masisi et le Lubero (NordKivu) [...]*, 2018-12-19, s. 14 ff.

³⁵⁶ EU, EASO, *Democratic Republic of Congo (DRC) - SGBV - EASO COI Query Response*, s. 5 ff., 2019-07-10

³⁵⁷ UD, *Demokratiska republiken Kongo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2019*, 2019-12-18, s. 13 f.

³⁵⁸ Medarbetare på FN-organ i Goma, Nordkivu, möte i Goma, 2015-10-07

³⁵⁹ Koos, Carlo & Lindsey, Summer, *Wartime Rape, Stigma and Humanitarian Aid: Quantitative Evidence from eastern Congo*, oktober 2019, s.16, [url](#) (hämtad 2020-05-29)

³⁶⁰ Internationell kvinnoorganisation, möte i Kinshasa, 2015-10-01

³⁶¹ Medarbetare på FN-organ i Goma, Nordkivu, möte i Goma, 2015-10-07

Det förekommer att kvinnor som förskjutits på grund av våldtäkt kan få återvända till samhället efter en tid.³⁶² Det kan också hända att samhället tar hand om kvinnan ifall maken förskjuter henne. Responsen i dessa situationer beslutas oftast från fall till fall. Vid vissa tillfällen kan kvinnan gå tillbaka till sin mor. Reaktionen varierar och så även utefter de många olika etniska gruppernas respektive traditionella kultur. Ibland får kvinnan återvända efter medling. Medlaren kan vara familjemedlem och ibland den traditionelle ledaren, *mwami*. Mwamis uppgavs normalt vara mycket konservativa.³⁶³

Ett annat möjligt resultat än förskjutning är att kvinnan efter traditionella förhandlingar gifter sig med förövaren. Hittas ingen ny man tenderar kvinnan anses ha minskat i värde. I mycket rurala, traditionella områden kan barnen tas ifrån henne, då de anses tillhöra makens familj.³⁶⁴ Ytterligare ett möjligt resultat är att kvinnans familj tvingar henne att acceptera pengar eller varor av förövaren, snarare än att anmäla övergreppet.³⁶⁵ Traditionella arrangemang efter våldtäkt varierar beroende på folkgrupp.³⁶⁶

En organisation i Goma uppgav att det är ett stort socialt stigma att utsättas för sexuellt våld, och ingen vill tala om det.³⁶⁷ Asylum Resesarch Center (ARC) rapporterade 2019 att stigmat hos såväl offret för sexuellt våld, som dess släktingar, kan vara extremt.³⁶⁸ Medarbetare på ett FN-organ i Goma menade att eftersom sexuellt våld är mycket vanligt i regionen är det inte så stigmatiserande där, som på ställen där det förekommer i mindre utsträckning. Det finns fall där kvinnor fortsätter med sina liv. Samtidigt uppgav man att allt som rör sexualitet är tabu i traditionella miljöer.³⁶⁹ Chefen för en icke-statlig organisation i Goma menade att arbetet med att medvetandegöra stigmatisering vid våldtäkt lett till ökad förståelse hos män och till att kvinnor inte längre alltid blir övergivna efter ett sådant övergrepp.³⁷⁰ Koos och Lindsey betonar att graden av stigmatisering beror på rådande normer i respektive traditionellt samhälle.³⁷¹

3.9.4 Stöd efter sexuellt och könsbaserat våld

3.9.4.1 Den rättsliga dimensionen

UD rapporterade 2019 att det är ytterst få fall av sexuellt våld som hanteras av det kongolesiska rättsväsendet.³⁷² Våldsoffret får själv betala för polisutredning och domstolskostnader, vilket leder till att kvinnor avstår från att rapportera våldtäkter. En forskare i östra DRK uppgav att tilliten till rättsväsendet är låg och om kvinnan inte vet vem som är förövare är det i praktiken meningslöst att göra en anmälan. Forskaren menade att rättssäkerheten var ytterst bristfällig och även kunde slå mot den anklagade i form av bristfällig bevisföring.³⁷³ En västerländsk ambassad i Kinshasa uppgav att det statliga rättssystemet inte fungerade och att det dessutom var kostsamt. Ambassaden menade att befolkningen föredrog att vända sig till traditionella

³⁶² Internationell kvinnoorganisation, möte i Kinshasa, 2015-10-01

³⁶³ Medarbetare på FN-organ i Goma, Nordkivu, möte i Goma, 2015-10-07; Koos, Carlo & Lindsey, Summer, *Wartime Rape, Stigma and Humanitarian Aid: Quantitative Evidence from eastern Congo*, oktober 2019, s. 1, 38

³⁶⁴ Internationell icke-statlig organisation i Goma, möte i Goma, 2015-10-07

³⁶⁵ EU, EASO, *DRC - SGBV - EASO COI Query Response*, s. 5 ff., 2019-07-10

³⁶⁶ Internationell kvinnoorganisation, möte i Kinshasa, 2015-10-01

³⁶⁷ Internationell icke-statlig organisation i Goma, möte i Goma, 2015-10-07

³⁶⁸ ARC, *Democratic Republic of the Congo (DRC) - The situation in North Kivu, South Kivu, and Ituri*, 2019-08-01, s. 121

³⁶⁹ Medarbetare på FN-organ i Goma, Nordkivu, möte i Goma, 2015-10-07

³⁷⁰ Chef för icke-statlig organisation i Goma, möte i Goma, 2015-10-08

³⁷¹ Koos, Carlo & Lindsey, Summer, *Wartime Rape, Stigma and Humanitarian Aid: Quantitative Evidence from eastern Congo*, oktober 2019, s. 38

³⁷² UD, *Demokratiska republiken Kongo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2019*, 2019-12-18, s. 13 f.

³⁷³ Forskare i östra DRK, möte i östra DRK, oktober 2015

mekanismer, där familjerna kanske kan göra upp sinsemellan och någon form av rättvisa uppnås.³⁷⁴ Medarbetare på ett FN-organ uppgav vidare att det var problematiskt med lagföring av våldtäkter som sker inåt landet, på platser där det är långt till en domstol. Man pekade även på problem med korruption bland domare och gärningsmän som mutar sig fria.³⁷⁵ En annan källa uppgav att konfliktnivån ökar om man tar någon till domstol. Det kan leda till hot och ökad risk för offret och dess familj ifall de anmälda är inflytelserika.³⁷⁶

Internationell rapportering gör gällande att rättsväsendet är korrupt, partiskt, ineffektivt och behäftat med geografiska begränsningar. Bertelsmann's Stiftung uppger att det kontrolleras av presidentämbetet och är frånvarande i de flesta områden på landsbygden, där lag och ordning i stället upprätthålls av aktörer med tillgång till vapen.³⁷⁷

UNJHRO i Goma såg i oktober 2015 en ökande trend vad gäller kvinnor som söker vård och vänder sig till domstol.³⁷⁸ Det finns juridiska kliniker där kvinnor som utsatts för sexuellt och könsbaserat våld får rättshjälp. Inrättningarna är kopplade till medicinska kliniker så att offren även får psykologiskt och medicinskt stöd. I Nordkivu fanns det 15 juridiska kliniker 2015. Enligt UNJHRO vände sig 80 % av de som uppsökte dessa till domstol samma år. Man uppgav dock samtidigt att vad resultatet av anmälan blev var en annan sak.³⁷⁹ Vidare driver de lokala organisationerna *Heal Africa* i Goma och Panziskjhuset i Bukavu ett antal juridiska kliniker som hjälper kvinnliga våldsoffer.³⁸⁰ EASO rapporterade 2019 att EU och FN upprättat s.k. *Protection Support Units* som syftar till att stödja rättsväsendet med att lagföra förövare av svåra brott, såsom krigsbrott, brott mot mänskligheten, mord och sexuellt våld.³⁸¹ Därtill rapporteras civila och militära mobila domstolar, som når ut till isolerade områden utan domstolar, ha bidragit till bekämpningen av straffrihet relaterad till sexuellt och könsbaserat våld.³⁸² En västerländsk ambassad uppgav i oktober 2015 att stöd från staten till utsatta kvinnor var mycket begränsat.³⁸³ UD uppgav 2019 att tillgången till rättsligt stöd var begränsad.³⁸⁴ Många söker överhuvudtaget inte hjälp på grund av stigmatiseringen som är förknippad med sexuellt och könsbaserat våld.³⁸⁵

3.9.4.2 Övrigt stöd till offer för sexuellt och könsbaserat våld

DRK saknar ett statligt skyddsnät och medicinsk vård uppges vara extremt begränsad runt om i landet.³⁸⁶ Det statliga sjukvårdssystemet i DRK är organiserat i tre nivåer. På lokal nivå finns hälsocentrum (*Centre-de-Santé*) i varje hälsozon.³⁸⁷ Det kan dock ibland ta flera dagar att bege

³⁷⁴ Västerländsk ambassad A, möte i Kinshasa, 2015-10-01

³⁷⁵ Medarbetare på FN-organ i Goma, Nordkivu, möte i Goma, 2015-10-07

³⁷⁶ Internationell icke-statlig organisation i Goma, möte i Goma, 2015-10-07

³⁷⁷ BTI, *BTI 2020, Congo DR*, s. 8, 11

³⁷⁸ UNJHRO, möte i Goma, 2015-10-06

³⁷⁹ Forskare i östra DRK, möte i östra DRK, oktober 2015; UNJHRO, möte i Goma, 2015-10-06

³⁸⁰ Forskare i östra DRK, möte i östra DRK, oktober 2015; Panzi Foundation, *Demanding justice. Connecting survivors to legal services*, 2020, [url](#) (hämtad 2020-05-29); Peace insight, *Heal Africa*, november 2017, [url](#) (hämtad 2020-05-29)

³⁸¹ EU, EASO, *DRC - SGBV - EASO COI Query Response*, s. 5 ff., 2019-07-10

³⁸² FN, UNDP, *Evaluation of UNDP's Support to Mobile Courts in DRC, Sierra Leone and Somalia*, 2017-07-24, s. 8 ff., [url](#) (hämtad 2020-03-24); FN, UN News, *Bringing justice to the people: how the UN is helping communities deal with disputes in remote and dangerous areas*, 2019-04-29, [url](#) (hämtad 2020-03-24)

³⁸³ Västerländsk ambassad A, möte i Kinshasa, 2015-10-01

³⁸⁴ UD, *Demokratiska republiken Kongo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2019*, 2019-12-18, s. 13 f.

³⁸⁵ Internationell icke-statlig organisation i Goma, möte i Goma, 2015-10-07

³⁸⁶ BTI, *BTI 2018, Congo DR*, s. 26 f.; USA, OSAC, *Democratic Republic of the Congo 2019 Crime & Safety Report*, 2019-04-04, s. 5,

³⁸⁷ African Journal of Emergency Medicine, *The state of emergency care in Democratic Republic of Congo*, december 2015, s. 155, [url](#) (hämtad 2020-03-24)

sig till ett.³⁸⁸ Ett antal internationella organ och lokala organisationer bistår dock offer för sexuellt och könsbaserat våld.³⁸⁹ Nationella och internationella icke-statliga organisationer, akademiska institutioner samt privata och religiösa grupper arbetar med vård. De flesta sjukvårdstjänster i DRK är avgiftsbelagda, undantagna är arrangemang med viss nivå av externt stöd från bilaterala eller icke-statliga organisationer.³⁹⁰

När observatörer i fält i Nordkivu rapporterar in våldtäkter till FN uppges offren nästan alltid bli hänvisade till vårdfaciliteter och de flesta infinner sig inom 72 timmar.³⁹¹ FN:s barnfond UNICEF och hälsoministeriet distribuerar s.k. PEP-kits³⁹² till offren. I dessa ingår mediciner som motverkar hivsmitta och andra könssjukdomar samt även befruktning inom 72 timmar.³⁹³ PEP-kits är gratis, men kan saknas i avlägsna områden.³⁹⁴ Vidare har Panzisjukhuset och Heal Africa mobila kliniker som åker ut till drabbade områden; ett fenomen som uppges vara välkänt i östra DRK och särskilt i Sydkivu. De mobila klinikerna hjälper även till att bygga upp hälsocentrum. Kvinnor kan gå i flera dagar för att ta sig till en sådan klinik.³⁹⁵ Vidare har inrättningar för psykologisk rådgivning (Maison d'Ecoute) etablerats i Nordkivu och Sydkivu.³⁹⁶

En forskare i östra DRK uppgav att skyddade boenden för kvinnliga våldsoffer egentligen inte finns, men däremot *shelters* i betydelsen transitboenden, bland annat hos Panzisjukhuset i Bukavu, Sydkivu. Vistelsen uppgavs vara sex till tolv månader, men det förekom att somliga blev kvar längre än så.³⁹⁷ Sjukhuset har en holistisk ansats där kvinnan får stöd vad gäller både kropp och själ.³⁹⁸ De flesta av våldsoffren ville enligt forskaren återvända hem, och de som gjorde det fick ett visst socioekonomiskt stöd. Familjen accepterade i dessa fall ofta att kvinnan kommer tillbaka eftersom hon i och med stödet får ett visst värde i byn. Det var dock oklart huruvida även byn accepterade kvinnan.³⁹⁹ ACAPS rapporterade 2019 att kvinnor och barn som vistas i transitboenden – som ofta är överbelagda och med inadekvata toalett- och tvättmöjligheter – ofta var utsatta för fara för könsbaserat våld och sexuellt utnyttjande.⁴⁰⁰

En internationell icke-statlig organisation menade att det var större chans att omvärlden fick reda på vad som hänt i de fall övergrepp begåtts av en väpnad grupp. Som följd ansågs då chansen var större att kvinnan fick något stöd. Samma källa uppgav att tillgången till *shelters* är bättre om man har kontakter med någon som befinner sig i en beslutsposition i ett dylikt boende.⁴⁰¹

3.9.5 Övriga aspekter om utsatthet

En internationell icke-statlig organisation i Goma gjorde gällande att kvinna och barn kan leva ensamma utan stigmatisering i de fall mannen övergivit kvinnan utan att det är föranlett av

³⁸⁸ Forskare i östra DRK, samtal i östra DRK, oktober 2015

³⁸⁹ EU, EASO, *DRC - SGBV - EASO COI Query Response*, s. 5 ff., 2019-07-10

³⁹⁰ African Journal of Emergency Medicine, *The state of emergency care in Democratic Republic of Congo*, december 2015, s. 155

³⁹¹ Medarbetare på FN-organ i Goma, Nordkivu, möte i Goma, 2015-10-07

³⁹² Post-exposure prophylaxis (PEP)

³⁹³ Medarbetare på FN-organ i Goma, Nordkivu, möte i Goma, 2015-10-07; FN, UN Children's Fund (UNICEF), *Technical Bulletin, IEHK Post exposure prophylaxis (PEP) kit*, 2017-01-30, [url](#) (hämtad 2020-03-25); FN, WHO, *HIV/AIDS, Post-exposure prophylaxis*, odaterat, [url](#) (hämtad 2020-03-25)

³⁹⁴ Medarbetare på FN-organ i Goma, Nordkivu, möte i Goma, 2015-10-07; Forskare i östra DRK, samtal i östra DRK, oktober 2015

³⁹⁵ Forskare i östra DRK, möte i östra DRK, oktober 2015

³⁹⁶ I oktober 2015 var det 15 inrättningar vardera i dessa två provinser: Anonym källa A, möte i östra DRK, 2015-10-05

³⁹⁷ Forskare i östra DRK, möte i östra DRK, oktober 2015

³⁹⁸ Internationell kvinnoorganisation, möte i Kinshasa, 2015-10-01

³⁹⁹ Forskare i östra DRK, möte i östra DRK, oktober 2015

⁴⁰⁰ ACAPS, *DRC: Conflict and displacement in Nord Kivu and Ituri*, 2019-05-14, [url](#) (hämtad 2020-03-23)

⁴⁰¹ Internationell icke-statlig organisation i Goma, möte i Goma, 2015-10-07

sexuellt våld. Det uppgavs heller inte vara stigmatiserande om kvinnan och barnen känt sig tvingade att fly från hemmet vid fara, utan avsikt att överge maken.⁴⁰² Samma källa uppgav att det dock är stigmatiserande att vara änka. Änkor anses ha gått ned i värde och i vissa samhällen kan den döde makens familj ta kvinnans barn ifrån henne. Kvinnan har inte rätt att arva eller äga mark.⁴⁰³ *The Organisation for Economic Co-operation and Development* (OECD) lyfter fram ett samband mellan konflikt, kön och sårbarhet och signalerar att änkor och hushåll ledda av kvinnor ofta är särskilt utsatta på grund av rådande sociala normer.⁴⁰⁴

Kvinnlig könsstympning (FGM) är förbjudet enligt lag i DRK och kan leda till två till fem års fängelsestraff samt böter. Vid dödsfall stipuleras livstids fängelse.⁴⁰⁵ Ingreppen rapporteras dock vara ovanliga i DRK. Enligt en kanadensisk studie 2012 var prevalensen för kvinnlig könsstympning 5 %.⁴⁰⁶

Enligt MONUSCO använder många väpnade grupper kvinnor som sexslavar och/eller utsätter dem för tvångsgifte och tvångsarbete. Kvinnor används även i oroligheter grupperna är inblandade i.⁴⁰⁷ CRG rapporterar att ADF ofta ger kvinnor vapenutbildning och använder dem i strid tillsammans med männen. Fruar till seniora befälhavare inom ADF kan ha viktiga positioner såsom lärare och sjuksköterska.⁴⁰⁸

3.10 Barn

3.10.1 Allmänt

UD rapporterade 2019 att barns rättigheter i DRK kränks systematiskt. Vid sidan om bristande tillgång till hälsa och utbildning utsätts många för sexuellt utnyttjande och rekrytering till väpnade grupper.⁴⁰⁹ UNICEF uppskattade i februari 2019 att det fanns 7,5 miljoner barn som man klassade som *children in need*, varav 1,4 miljoner led av svår och akut näringsbrist.⁴¹⁰

Vad gäller barnarbete och barns inträde i vuxenlivet uppges normen i det kongolesiska samhället inte vara att femtonåringar ska gå i skolan. Många barn arbetar och flickor kan gifta sig när de är 14–15 år gamla. Tvångsarbete uppges drabba barn som är 11–13 år gamla. En källa hade intrycket att det inte uppfattas som märkligt att så unga barn arbetar, inte ens i myndigheternas ögon.⁴¹¹

Under de första tio månaderna 2019 kunde MONUSCO verifiera 524 *svåra* konfliktrelaterade människorättsbrott mot barn. Minst 445 barn flydde eller separerades från väpnade grupper, 21 dödades och ytterligare 21 lemlästades; 81 barn blev bortförda. Vidare utsattes flickor för våldtäkt och skolor och hälsocentrum för angrepp. Samtidigt rapporterade MONUSCO att man observerat en minskning av förbrytelser mot barn under de gångna två åren; från 3 383

⁴⁰² Ibid.

⁴⁰³ Ibid.

⁴⁰⁴ EU, EASO, *Democratic Republic of Congo (DRC) - SGBV - EASO COI Query Response*, s. 2 f., 2019-07-10

⁴⁰⁵ USA, US Department of State, *2019 Country Reports on Human Rights Practices: Democratic Republic of the Congo*, 2020-03-11, s. 35

⁴⁰⁶ Kandala, Ngianga-Bakwin & Komba, Paul Nzinga, *Female Genital Mutilation around The World: Analysis of Medical Aspects, Law and Practice*, Springer, 2018, s. 118, [url](#) (hämtad 2020-05-29); Internationell kvinnoorganisation, möte i Kinshasa, 2015-10-01

⁴⁰⁷ FN, MONUSCO, *Détérioration de la situation des droits de l'homme dans le Masisi et le Lubero (NordKivu) [...]*, 2018-12-19, s. 5 ff.

⁴⁰⁸ CRG, *Inside the ADF Rebellion A Glimpse into the Life and Operations of a Secretive Jihadi Armed Group*, november 2018, s. 12

⁴⁰⁹ UD, *Demokratiska republiken Kongo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2019*, 2019-12-18, s. 15,

⁴¹⁰ FN, UNHCR, *Position on Returns to North Kivu, South Kivu, Ituri and Adjacent Areas [...]*, september 2019, s. 7 f.

⁴¹¹ Chef för icke-statlig organisation i Goma, möte i Goma, 2015-10-08

2017 till 2 150 under de första tio månaderna 2019.⁴¹² 13 % av UNHCR:s dokumenterade skyddsincidenter under 2019 rörde barn.⁴¹³

Vad gäller konfliktrelaterat sexuellt våld uttryckte UNJHRO oro över det höga antalet drabbade barn man dokumenterat under 2018, dvs. minst 184 offer.⁴¹⁴ Migrationsanalys har inte funnit motsvarande statistik för 2019.

Andra människorättsbrott som rapporterats mot barn, utöver de som redan nämnts, inkluderar godtyckliga gripanden, tvångsarbete, utpressning, plundring, slag och skador.⁴¹⁵

Beträffande barn födda till följd av våldtäkt uppgav medarbetare på ett FN-organ i Goma att det behövdes mycket rådgivning för att barnet skulle accepteras av modern och samhället. Man menade att om familjen accepterade barnet gjorde samhället det också; om barnets fader diskriminerade barnet skulle byn göra det också. Det är särskilda problem där det internationella samfundet inte är närvarande.⁴¹⁶ I rurala miljöer uppgavs man inte göra abort.⁴¹⁷

3.10.2 Barnsoldater

UD uppger att nästan alla väpnade grupper använder sig av barnsoldater och utnyttjar barn på olika sätt. Samma källa har kännedom om endast en grupp som skrivit avtal om att inte använda barnsoldater.

Under 2018 bistod UNICEF cirka 3 200 barn, inklusive 448 flickor, som separerats från väpnade grupper.⁴¹⁸ Under 2019 förde MONUSCO dialog med befälhavare över väpnade grupper, vilket resulterade i att 973 barn frigavs, varav 136 flickor. I november 2019 rapporterade MONUSCO att väpnade gruppers nyrekrytering av barn hade minskat med över 60 % under de senaste två åren.⁴¹⁹

Barn i konfliktområden tvingas in i väpnade grupper.⁴²⁰ En internationell organisation i Kinshasa uppgav att man tar upp barn i gruppen genom bortrövande och tvång. Sedan låter man dem först göra andra uppgifter än militära, en form av hjärntvätt för att få dem att bli involverade.⁴²¹ Enligt MONUSCO indoktrineras barn lätt för att sedan bli starkt engagerade i strid, som för dem framstår som en form av lek.⁴²²

Det förekommer även att barn av egen vilja ansluter sig till självförsvarsgrupper av ekonomiska skäl och för familjens överlevnad. De i gruppen kan ha en bättre ställning och ekonomiska incitament.⁴²³ Barnen kan också följa med sin pappa eller släkting som rekryteras.⁴²⁴ Oaktat frivillighet konstaterar Migrationsanalys att UNICEF:s framarbetade Parisprinciperna om

⁴¹² FN, UNSC, *MONUSCO*, S/2019/905, para. 43, 2019-11-26

⁴¹³ FN, UNHCR, *RDC: Tendances des incidents de protection rapportés de Janvier à Décembre 2019 – UNHCR*, 2020-01-30

⁴¹⁴ FN, UNJHRO, *Note du BCNUDH sur les principales tendances des violations des droits de l'homme de l'année 2018*, 2019-01-30

⁴¹⁵ FN, UNHCR, *RDC- Rapport mensuel du monitoring de protection (Nord Kivu) - Novembre 2019*, 2019-11-30, [url](#)

⁴¹⁶ Medarbetare på FN-organ i Goma, möte i Goma, 2015-10-07

⁴¹⁷ Internationell kvinnoorganisation, möte i Kinshasa, 2015-10-01

⁴¹⁸ UD, *Demokratiska republiken Kongo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2019*, 2019-12-18, s. 15

⁴¹⁹ FN, UNSC, *MONUSCO*, S/2019/905, para.43, 2019-11-26

⁴²⁰ ACAPS, *DRC: Conflict and displacement in Nord Kivu and Ituri*, 2019-05-14

⁴²¹ International organisation i Kinshasa, möte i Kinshasa, 2015-09-28

⁴²² FN, MONUSCO, *Détérioration de la situation des droits de l'homme dans le Masisi et le Lubero (NordKivu) [...]*, 2018-12-19, s. 5 ff.

⁴²³ International organisation i Kinshasa, möte i Kinshasa, 2015-09-28; Anonym källa A, möte i östra DRK, 2015-10-05

⁴²⁴ Anonym källa A, möte i östra DRK, 2015-10-05

barns samröre med väpnade styrkor och väpnade grupper, anger att "rekrytering" innefattar såväl obligatoriska som frivilliga och tvångsmässiga förfaranden när det är frågan om barn.⁴²⁵

Barn används inte bara som soldater utan även i sexuellt syfte och som skoputsare, kock med mera. Det är både pojkar och flickor. Pojkar är också sexuellt utsatta, men flickor oftare så. Det förekommer även flicksoldater.⁴²⁶ Barn som återvänder till grupper efter att ha blivit demobiliserade tenderar att göra det av egen vilja enligt en anonym källa.⁴²⁷ En annan uppgiftslämnare underströk vikten av att tillhandahålla alternativ för barnen så att de inte faller för lockelsen att ansluta sig till en väpnad grupp.⁴²⁸ Barn som återvänt efter rekrytering uppgavs vara i störst risk för att återanslutas (av fri vilja eller med tvång).⁴²⁹

Enligt UD är det vanligt att barn som anklagas för samröre med väpnade grupper grips. Det har rapporterats att barn så unga som åtta år har suttit fängslade i mer än tolv månader.⁴³⁰

Vad gäller barn inom armén uppgav en internationell organisation i Kinshasa hösten 2015 att det hade skett en förbättring vad gäller formell rekrytering. Armén uppgavs se till att barn inte ansluts som soldater, men kriterier för åldersbedömning byggde på fysisk utveckling, vilket gjorde att det fanns en gråzon. MONUSCO rapporterades utföra kontroller i barackerna och hade under året påträffat ett eller två barn.⁴³¹

FN:s generalsekreterare välkomnade i juni 2019 arméns screeningsförfarande vid rekryteringskampanjer.⁴³² FN har också tagit bort DRK från listan över länder vars statliga väpnade styrkor rekryterar barnsoldater.⁴³³ Barn har tidigare rapporterats användas av militärer för att tvätta, laga mat etc., både i konflikt- och icke-konfliktområden. Ur inhemsk kulturell synvinkel ses det inte som så märkligt. Vad gäller flickor har sexuellt utnyttjande förekommit, inte minst att man gifter sig med unga flickor. Militären har använt barn i förläggningars närhet och från andra ställen.⁴³⁴ Enligt USA:s utrikesdepartement förekom inga incidenter där armén använt barn under 2019.⁴³⁵

Beträffande barnsoldaters profil uppgav en källa att det var svårt att peka ut någon särskilt förekommande etnicitet. Man menade att rekrytering är så vanligt förekommande, och barn har inte sagt att de rekryterats på grund av sin etnicitet. Vidare menade man att det inte gick att säga att risken för till exempel hövdingens (mwamis) son är mindre än andra barns, eftersom befolkningen på landsbygden i stort sätt lever under samma villkor. Vidare kan väpnade grupper använda barn från sitt eget samhälle och från samhällen som de attackerar.⁴³⁶ En annan källa kunde inte säga att någon särskild grupp eller kategori av barn riskerar rekrytering mer än någon annan.⁴³⁷ Rekrytering förekommer mer på landsbygden, eftersom regeringen inte har stor närvaro där, men dock de väpnade grupperna.⁴³⁸

⁴²⁵ FN, UNICEF, *The Paris Principles. Principles and Guidelines on Children Associated With Armed Forces or Armed Groups*, februari 2007, s. 7, [url](#) (hämtad 2020-04-27)

⁴²⁶ International organisation i Kinshasa, möte i Kinshasa, 2015-09-28

⁴²⁷ Anonym källa A, möte i östra DRK, 2015-10-05

⁴²⁸ Chef för icke-statlig organisation i Goma, möte i Goma, 2015-10-08

⁴²⁹ International organisation i Kinshasa, möte i Kinshasa, 2015-09-28

⁴³⁰ UD, *Demokratiska republiken Kongo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2019*, 2019-12-18, s. 15

⁴³¹ International organisation i Kinshasa, möte i Kinshasa, 2015-09-28

⁴³² FN, UNSC, *Report of the Secretary-General, Children and armed conflict*, 2019-06-20, para. 66, [url](#) (hämtad 2020-05-29)

⁴³³ UD, *Demokratiska republiken Kongo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2019*, 2019-12-18, s. 15

⁴³⁴ International organisation i Kinshasa, möte i Kinshasa, 2015-09-28

⁴³⁵ USA, US Department of State, *2019 Country Reports on Human Rights Practices: Democratic Republic of the Congo*, 2020-03-11, s. 15

⁴³⁶ Ibid.

⁴³⁷ Anonym källa A, möte i östra DRK, 2015-10-05

⁴³⁸ Internationell organisation i Kinshasa, möte i Kinshasa, 2015-09-28

UNICEF har ett nätverk i östra DRK bestående av lokala NGO:er som är specialiserade i barnskyddsfrågor. Om ett barn har flytt från en väpnad grupp kan nätverket medla med familjen när det ska tillbaka ifall det finns risk för återrekrytering eller stigmatisering/förskjutning från familj eller samhälle. Ett barn som flyr från en grupp med kopplingar till dess familj tenderar att inte återvända till familjen, utan beger sig någon annanstans. Vad gäller ett barn som flyr från en grupp som saknar kopplingar till dess samhälle, beror reaktionen från samhället på hur den väpnade gruppen betett sig mot det samt på hur länge barnet varit hos gruppen. Barn kan bli förskjutna om gruppen varit våldsam mot samhället. Om tiden hos gruppen varit kortvarig och/eller associationen med gruppen uppfattas som svag kan barnet komma hem till sin familj.⁴³⁹

Enligt en mötespartner värderas flickor allteftersom de kan giftas bort (mot hemgift). Om de har våldtagits minskar värdet och om de kommer tillbaka gravida från en väpnad grupp är det en förmodad anledning till att familjen inte tar emot dem. Mottagande uppgavs dock kunna vara möjligt om UNICEF eller någon av deras partner medlar med familjen.⁴⁴⁰

3.11 Flyktingar och internflyktingar

I slutet av februari 2020 fanns cirka 5,5 miljoner internflyktingar i DRK, varav cirka 70 % i de tio aktuella provinserna i landets östra delar. De flesta förflyttningar, vilka är frekventa och repetitiva till sin karaktär, sker på grund av attacker och lokala stridigheter mellan olika väpnade aktörer.⁴⁴¹ Över 900 000 kongolesiska flyktingar uppges vistas i andra afrikanska länder. DRK är också värdland för omkring 525 000 flyktingar.⁴⁴²

Majoriteten av internflyktingarna bor hos värdsamhällen och ofta i närheten av sin hemvist för att försöka behålla levebrödet, särskilt grödor och boskap. Denna omständighet gör att förflyttningar ofta är kortvariga, upprepade och geografiskt begränsade. Det innebär också att dessa flyende vistas i närheten av områden som är nära stridigheter och osäkerhet.⁴⁴³

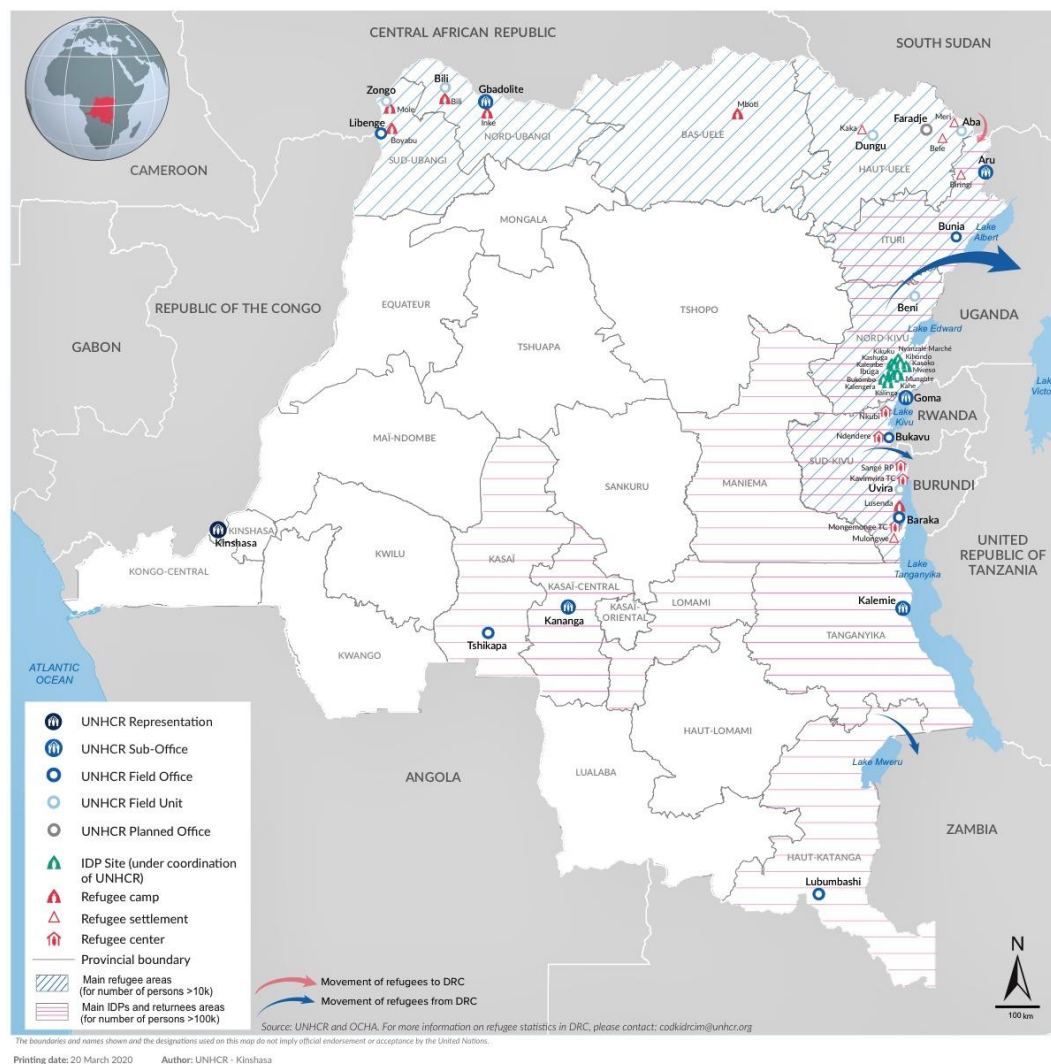
⁴³⁹ Ibid.

⁴⁴⁰ Ibid.

⁴⁴¹ FN, OCHA, *Personnes déplacées internes et retournées* (29 février 2020), 2020-03-02

⁴⁴² FN, UNHCR, *DRC emergency, mars 2020*, [url](#) (hämtad 2020-05-13)

⁴⁴³ ACAPS, *DRC: Conflict and displacement in Nord Kivu and Ituri*, 2019-05-14; ACAPS, *DRC. Displacement in Sud Kivu*, 2019-05-29, s. 7

Karta F: DRK - internflyktingar och flyktingar.⁴⁴⁴

Internflyktingar bor även i läger. Den kongolesiska staten har dock verkat för att stänga dessa. I augusti 2018 brände säkerhetsstyrkor ned ett internflyktingläger i Tanganyika. UD uppger vidare att staten överlag gör mycket små insatser för internflyktingar. I många fall erkänner man heller inte deras status. Även humanitära insatser har motarbetats.⁴⁴⁵ Internflyktingars mänskliga rättigheter rapporteras bli kränkta på många sätt. Barn saknar oftast tillgång till utbildning och tillgången till sjukvård är mycket begränsad. Humanitära krisinsatser når endast delar av akut hjälpbehövande. Därtill finns stora problem med undernäring och sjukdom. Våldsincidenter är vanligt förekommande och skyddet för civila internflyktingar uppges av UD vara svagt.⁴⁴⁶ Internflyktingar rapporteras även vara särskilt utsatta för sexuellt och könsbaserat våld. Barn uppges riskera tvångsrekrytering till väpnade grupper. ACAPS rapporterade 2019 att en nyligen genomförd studie visade att 85 % av internflyktingbarnen i Ituri saknade födel-sebevis.⁴⁴⁷

⁴⁴⁴ FN, UNHCR, *Democratic Republic of the Congo, DRC at a Glance*, 2020-03-20, [url](#) (hämtad 2020-04-01)

⁴⁴⁵ UD, *Demokratiska republiken Kongo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2019*, 2019-12-18, s. 16; Sida, *Democratic Republic of Congo, Humanitarian crisis Analysis*, 2019, 2018-11-23, s. 2

⁴⁴⁶ UD, *Demokratiska republiken Kongo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2019*, 2019-12-18, s. 16

⁴⁴⁷ ACAPS, *DRC: Conflict and displacement in Nord Kivu and Ituri*, 2019-05-14

4 Sammanfattande analys

4.1 Övergripande nivå

Sedan 1990-talet har säkerhetssituationen i stora delar av östra DRK kännetecknats av konflikter där stridigheter och andra grava våldsamheter blossat upp inom ramen för ett allmänt militariserat klimat. Migrationsanalys konstaterar att det är så än idag samt bedömer att centrala mekanismer av avgörande betydelse för säkerhetsläget fortsatt brister, däribland effektiv statlig kontroll över vidsträckta områden samt ett oberoende och välfungerande rättsväsende.

I en kontext av mycket knappa resurser och felande fredliga konfliktlösningsprocesser ligger det närmare till hands att tvister löses med våld. Bristerna fortsätter också att på olika sätt skapa utrymme för icke-statliga väpnade grupper som driver på lokala konflikter och utnyttjar säkerhetsvakuum för egen och närstående intressenters (t. ex. etnisk grupp, allierad väpnad grupp eller politiska aktörer) vinning. Uppemot 150 väpnade grupper är närvarande i östra DRK, vilket kan konstateras vara en kraftig ökning sedan Migrationsverket/Lifos säkerhetsrapport 2015 upprättades, då omkring 50 grupper fanns i området.⁴⁴⁸ Migrationsanalys finner att de väpnade grupperna är ytterst heterogena, vilket i kombination med det ökade antalet får ses som en försvårande omständighet för säkerhetssituationen. Grupperna är såväl inhemska som utländska och har olika former av förankring och stöd. De har även olika syften och målsättningar, däribland upprätthållande av lokal säkerhet samt etniska, ekonomiska och politiska intressen, vilket spär på krisens komplexitet.

Statens säkerhetsstyrkor är närvarande i vissa territorier. De omgrupperas också till konflikthårdar som blossar upp, vilket skapar utrymme för väpnade grupper att ta kontroll över områden. På så vis kan de utsätta lokalbefolkningen för illegal beskattning och människorättsbrott samt även illegalt tillskansa sig naturtillgångar. Ett symptom på bristande statligt ansvarstagande och kontroll är säkerhetsstyrkors inblandning i illegala vinstgivande aktiviteter, liksom i en mycket stor del av övergreppen mot civila.

Såväl väpnade grupper som säkerhetsstyrkor utför riktade attacker mot civila och därtill skadas och dödas civila i samband med stridigheter mellan olika parter. Riktade attacker mot byar används ibland som ett konfliktverktyg i hämndaktioner mot samhällen som kopplas till motståndarsidan. Attacker mot civilbefolkningen innefattar mycket svåra människorättsbrott såsom brandhärjning av byar, plundring av boskap och förnödenheter, dödande, lemlästning och annan skada av individer, liksom bortföranden. Sexuellt och könsbaserat våld är regelbundet förekommande, liksom tvångsrekrytering av barn, tvångsarbete och illegal beskattning.

Stridigheter sker mellan olika väpnade grupper och mellan armén och väpnade grupper. Föränderliga allianser bildas mellan väpnade grupper sinsemellan och mellan armén och väpnade grupper. Utländska grupper, såsom ugandiska ADF och rwandiska FDLR, försämrar liksom tidigare säkerhetssituationen inom DRK, men betraktas även av grannländer som säkerhetshot.

Vidare finner Migrationsanalys att kvinnor och barn är två exempel på särskilt sårbara grupper, inte minst i konfliktzoner. Diskriminering mot kvinnor rapporteras vara utbredd och förekommande på alla nivåer. Våld mot kvinnor är omfattande i hela landet, vilket bland annat är hänförligt till rådande sociokulturella normer. Konfliktrelaterat sexuellt våld mot vuxna (det stora flertalet kvinnor) noteras ha ökat kraftigt 2019. Reaktionen från omgivningen och traditionella arrangemang efter att en kvinna våldtagits varierar, inte minst utefter de många olika etniska gruppernas respektive kultur. Förskjutning framstår som mycket vanligt förekommande. Kvinnan kan förskjutas från sin make, men även från samhället. Hon kan därtill fräntas

⁴⁴⁸ Migrationsverket, Lifos. Center för landinformation och landanalys inom migrationsområdet, *Landanalys: Säkerhetsläget i östra Demokratiska Republiken Kongo (version 1.0)*, s. 4, 2015-03-17

sina barn. En annan möjlig följd är att bli bortgift med förövaren. Utöver det omgivande lokalsamhället och den etniska tillhörighetens betydelse gestaltar sig kvinnors utsatthet efter faktorer såsom plats, tillgängligt stöd (rättsligt/medicinskt) och form av bosättning; kvinnor i internflyktsituationer uppges vara särskilt sårbara.

Barns rättigheter kränks enligt internationell rapportering systematiskt. Till de svårare brotten, utöver gravt våld, hör sexuellt utnyttjande, tvångsarbete och rekrytering till väpnade grupper. Barn inom de väpnade grupperna är mycket vanligt förekommande, men de används inte enbart som stridande utan tilldelas även andra uppgifter och utnyttjas sexuellt. Migrationsanalys har inte funnit information som indikerar att särskilda kategorier av barn i större utsträckning tenderar bli föremål för rekrytering till väpnad grupp än andra. Utöver det generellt begränsade informationsläget i konfliktområdena förefaller den stora omfattningen berörda barn bidra till svårigheterna att urskilja exempelvis någon särskild etnisk grupp som utmärker sig i detta hänseende. Inom armén förfaller barnsoldater inte vara vanligt förekommande numera.

4.1.1 Provinsnivå

Det har visat sig vara stora variationer vad gäller aktuella våldsnivåer i de berörda provinserna. Variation i utveckling över tid kan också urskiljas. Forskningsprojektet ACLED:s statistik visar att vissa provinser maximalt har noterats för omkring 10 våldsincidenter per år sedan 2016, samtidigt som t. ex. Nordkivu gått från cirka 380 noterade incidenter 2016 till drygt 1200 år 2019. Med hänsyn till det besvärliga informationsläget i våldsdrabbade områden finner Migrationsanalys anledning att förhålla sig försiktigt till precisionen i den tillgängliga rapporteringen. Sett till våldsintensitet och dödsoffer avtecknar sig dock Nordkivu, Sydkivu och Ituri som provinserna med de tydligt högsta nivåerna 2019–2020 (Q1). Vad avser antalet uppmärksammade våldsincidenter har så varit fallet sedan 2016.⁴⁴⁹ Med de höga våldsnivåerna följer de klart högsta populationerna av internflyktingar av samtliga granskade provinser: från 985 000 i Sydkivu till över 1,3 miljoner i Nordkivu i slutet av februari 2020. Det framträder samtidigt betydande skillnader de tre provinserna sinsemellan. Nordkivu har haft ungefär dubbelt så höga nivåer som Sydkivu och Sydkivu betydligt fler våldsincidenter än Ituri. Ituri utmärker sig dock för den högsta dödligheten per incident 2019–2020 (Q1). I samtliga tre provinser visar sig våldet ha ökat kraftigt sedan 2016.

Migrationsanalys finner att säkerhetssituationen i provinsen Tanganyika framstår som oroligast och labilast efter nyss nämnda provinser. Sedan mitten av 2016 har framför allt den etniska konflikten mellan twa och bantufolk skapat osäkerhet med stridigheter mellan folkens miliser, och med grava människorättsövergrepp mot civilbefolkningen. Statistiken visar på en nedåtgående trend i registrerade våldsincidenter från 2017 till 2019, men situationen har varit föränderlig och under det första kvartalet 2020 ökade våldsincidenterna i frekvens till ungefär 2016/2017 års nivå. Det förhållandevis stora antalet internflyktingar (cirka 350 000) får också ses som en indikator på en högre nivå av oroligheter. Därtill lägger Migrationsanalys i sammanhanget även vikt vid UNJHRO:s bedömning att inkludera Tanganyika i sin uppräknings av DRK:s konfliktdrabbade provinser. Samtidigt visar statistiken på våldsintensitet långt under Nordkivus, Sydkivus och Ituris nivåer. I UNJHRO:s statistik över människorättsbrott 2019 befann sig Tanganyika på tredje plats efter Nordkivu och Sydkivu.

Provinserna Haut-Katanga, Tshopo, Haut-Uélé och Bas-Uélé befinner sig i ett säkerhetsmässigt mellanläge där man noterats för högre våldsintensitet än Haut-Lomami och Lualaba, provinserna där det stabilaste säkerhetsläget kan skönjas, men lägre än de fyra tidigare nämnda provinserna. Våldsincidenterna i Haut-Katanga präglades under 2018 och 2019 av protester och upplopp, medan stridigheter och händelser som ACLED kategoriserar som "våld mot civila" inträffade i fåtalet fall. I slutet av februari 2020 hade Haut-Katanga cirka tio gånger

⁴⁴⁹ Tanganyika noterades för fler dödsoffer än Ituri 2017, se tabellerna 7 och 15

färre internflyktingar än Tanganyika. För samma år noterade UNHCR minst antal skyddsincidenter av de provinser man redovisade uppgifter om. Den 27–28 mars 2020 skedde dock sex stridigheter mellan Kata Katanga-milisen och armén, vilket avvek från trenden och ökade våldsfrekvensen.

I Tshopo kan en närvaro av väpnade grupper noteras, vilket under 2019 föranledde åtminstone tolv sammandrabbningar med armén. Endast enstaka incidenter karaktäriserade som våld mot civila noterades. Under det första kvartalet 2020 registrerades endast tre våldsincidenter i provinsen. Ett förhållandevis fåtal noterade internflyktingar vistades i Tshopo. Säkerhetssituationen i Bas-Uélé och Haut-Uélé beror till stor del på LRA:s aktiviteter. Numera tar det sig uttryck i lågintensiv våldsanvändning med sporadiska incidenter av våld mot civila (främst bortföranden och attacker). Under perioden 2019 till 2020 (Q1) hade Haut-Uélé med cirka fyra våldsincidenter per månad en dubbelt så hög våldsfrekvens som Bas-Uélé. Båda noteringarna får ses som låga i östra DRK-kontexten, även om det lågfrekventa upprepade våldet skapat osäkerhet under lång tid i berörda områden.

Provinserna Haut-Lomami och Lualaba har haft mycket få uppmärksammade våldsincidenter allt sedan januari 2016, även om aktiviteter från väpnade grupper har förekommit. Sedan 2016 har den högst noterade frekvensen varit en incident per månad och det var i Lualaba 2019.

4.2 Varaktighet

Migrationsanalys konstaterar att utmaningarna som behöver hanteras för att kunna upprätta och vidmakthålla en varaktigt stabil säkerhetssituation överlag i de tio aktuella provinserna, framstår som ytterst omfattande. Det kraftigt ökade antalet väpnade grupper som framträtt de senaste fem åren gör läget än mer komplicerat med fler inblandade aktörer för staten (med hjälp av FN) att bekämpa, alternativt hitta en hållbar fredlig lösning med. Samtidigt fortsätter element inom statens säkerhetsstyrkor att 1) vara bland de största förövarna av människorättsbrott mot civila, 2) alliera sig med väpnade grupper och 3) nyttja den krigsekonomi som utvecklats med omfattande naturtillgångar.

Utöver en vidgning av den statliga närvaron i östra DRK framstår strukturell reformering, som tryggar ansvarstagande säkerhetsstrukturer, och ett väl fungerande rättsväsende, vara av yttersta betydelse. Det är dessutom angeläget att befolkningens tilltro till myndigheterna byggs upp, bland annat för att undvika att lokala miliser används som skydd, och därigenom underhåller instabiliteten. Vid reducering av drivkrafterna bakom våld och mobilisering av väpnade grupper, synes det vidare vara svårt att utlämna lämplig hänsyn till än mer bakomliggande faktorer, såsom underutveckling och svår fattigdom. Till dessa åtgärder fordras politisk vilja från den kongolesiska statens sida, men även hos grannländer som har ekonomiska och säkerhetspolitiska intressen i DRK och som varit direkt och indirekt inblandade i skeendet. Migrationsanalys finner att det för tidigt att säga om, och i vilken mån, den nya politiska situationen med nyvalde presidenten Félix Tshisekedi, och dennes företrädare Joseph Kabila som fortsatt maktfaktor, kommer att bana väg för en positiv utveckling av säkerhetssituationen på längre sikt.

Sammanfattningsvis bedömer Migrationsanalys att säkerhetssituationen kommer att vara fortsatt instabil i stora delar av östra DRK på medellång till lång sikt. Områden som berörs, och till vilken grad, kommer dock sannolikt även fortsättningsvis att variera i enlighet med det rådande mönstret med uppblossande och fluktuerande konflikter på lokal nivå, i vissa fall med utländsk inblandning, och i stor utsträckning med svåra våldsamheter. Särskilt provinserna Nordkivu, Sydkivu och Ituri bedöms vara föremål för fortsatt omfattande instabilitet de kommande åren.

5 Summary

Migration Analysis, Swedish Migration Agency, concludes that the security situation in large parts of eastern Democratic Republic of the Congo (DRC) is still characterised by conflicts, within which clashes and other severe forms of violence flare up – all contained by a militarised environment developed since the 1990s. Central mechanisms pertaining to the security situation, such as effective and benevolent state control over territory, and an independent and well-functioning judicial system, remain flawed and dysfunctional. In a context of scarce economic resources, and poorly working peaceful conflict-solving mechanisms, the deficiencies make disputes more likely to turn violent. They also create space for non-governmental armed groups – self-defence militias and others – stimulating local conflicts, and using the security vacuum for the gain of their own and their stakeholders. Currently, up to 150 armed groups are reportedly present in the eastern provinces, which makes for a large increase compared to the estimated 50 existing in 2015. Migration Analysis further notes that the armed groups are most diverse in character, which in combination with the increase constitutes an aggravating factor for the general security situation.

Symptoms of absent state responsibility and control can be noted in the security forces' involvement in illegal commercial activities, and their substantial part in human rights violations committed against civilians. Both security forces and armed groups conduct targeted attacks against civilians.

Civilian casualties and injuries are also the result of armed clashes between armed groups and the army, as well as between armed groups.

Women and children are examples of vulnerable groups, not least within conflict zones. Discrimination and violence against women is widespread – partly because of prevailing socio-cultural norms. Sexual violence against adults, and related to conflict, is reported to have increased strongly during 2019. Women's vulnerability relates partly to the surrounding local community, her ethnicity, the availability of legal and medical support, and the form of residency: female IDPs⁴⁵⁰ are reported to be particularly vulnerable. According to international reporting, children's rights are systematically violated. Exposure to severe violence, sexual exploitation, forced labour, and recruitment to armed groups are some of the worst abuses. Children within armed groups is very common. They serve as soldiers, but also for other purposes, including sexual exploitation.

On provincial level, Migration Analysis concludes that there have been large variations regarding levels of violence in the provinces covered by this report – from high intensity in certain areas to only a few noticed incidents in other. Variation regarding the developments over time is also noticeable. Due to impediments in the information flow from concerned areas, Migration Analysis finds it important to be cautious when it comes to the precision in available statistics. Nevertheless, and with regard to intensity, casualties, and the amount of IDPs present, North Kivu, South Kivu, and Ituri, emerge as the provinces with the highest levels of violence during the period of January 2019 through 2020 (Q1). At the same time, significant differences between the three provinces can still be seen. North Kivu has been noted for twice the number of incidents of violence compared to South Kivu and Ituri, and South Kivu shows considerably higher levels than Ituri. Ituri, on the other hand, is characterised by the highest levels of casualties per incident during the same period. In all three provinces, the violence has strongly been on the rise since 2016.

The security situation in the province of Tanganyika emerges as the most volatile and violent next to the three mentioned. Since mid-2016, it is foremost the ethnic conflict between Twa and Bantu peoples that has caused insecurity.

⁴⁵⁰ Internally displaced persons

The findings further indicate that the provinces of Haut-Katanga, Tshopo, Haut-Uélé and Bas-Uélé are to be found in a mid-segment securitywise. They have been noted for more intense violence than Haut-Lomami and Lualaba, the provinces where the most stable security situations prevail, but less so than the first four mentioned provinces. The security situations in Bas-Uélé and Haut-Uélé relates predominantly to the activities of the *Lord's Resistance Army* (LRA). Nowadays, they are of low intensity, with sporadic incidents of violence affecting civilians. The provinces of Haut-Lomami och Lualaba have had very few incidents of violence reported since January 2016, although armed group activity has been recorded.

Migration Analysis concludes that extensive challenges are at hand when it comes to establish and maintain a stable security situation in the provinces concerned. They involve structural reforms aimed at building competent and benevolent security structures, and restoring the judicial system (e.g. safeguard its independence, coming to terms with impunity and corruption, extend jurisdiction to adequate parts of territory). It is also a question of establishing well-founded trust among the population in order to diminish the use of armed militias as a means of protection. Concerted efforts to address the drivers behind violence and, armed mobilisation, seem required. The former also concern underlying factors like underdevelopment, and poverty. Political will from the Congolese state can be seen as a prerequisite for positive developments, but similar determination from neighbouring countries with economic and security interests in the DRC is also of importance. Migration Analysis finds it too early to conclude whether, and if so to what extent, the current government will pave way for a positive development of the security situation in the long term. However, the situation in large parts of the eastern DRC will likely continue to be volatile in the medium to long term. The areas affected, and to what extent so, will likely vary in accordance with the current pattern of local conflicts flaring up, fluctuating with severe violence, and in some cases involving foreign influence. The provinces of North Kivu, South Kivu, and Ituri, seem particularly likely to face continuous large-scale instability in coming years.

Källförteckning

Elektroniska källor

ACAPS, *DRC (Nord Kivu). Ebola Virus Disease. Briefing Note – 3 August 2018*, 2018-08-03, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/20180803_acaps_start_briefing_note_drc_ebola_nord_kivu.pdf (2020-02-20)

ACAPS, *DRC: Conflict and displacement in Nord Kivu and Ituri*, 2019-05-14, https://www.acaps.org/sites/acaps/files/products/files/20190514_acaps_start_conflict_displacement_in_nord_kivu_ituri.pdf (hämtad 2020-03-23)

ACAPS, *DRC. Displacement in Sud Kivu*, 2019-05-29, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/20190529_acaps_start_briefing_note_drc_displacement_sud_kivu.pdf (hämtad 2020-01-20)

ACAPS, *DRC: Displacement in Ituri*, 2019-06-21, https://www.acaps.org/sites/acaps/files/products/files/20190621_acaps_start_briefing_note_drc_ituri_displacement.pdf (hämtad 2020-03-02)

ACAPS, *See the Crisis. Change the Outcome, Humanitarian Access*, 2019-11-04, <https://www.acaps.org/country/drc/crisis/complex-crisis> (hämtad 2020-03-26)

ACAPS, *Democratic Republic of Congo, Displacement in Beni. Briefing note – 29 November 2019*, 2019-12-04, https://www.acaps.org/sites/acaps/files/products/files/20191129_acaps_start_drc_beni_displacement.pdf (hämtad 2020-02-20)

ACAPS, *Overview, Complex Crisis, Overview*, 2019-12-20, <https://www.acaps.org/country/drc/crisis/complex-crisis> (hämtad 2020-03-26)

ACLED, *About ACLED*, odaterat, <https://acleddata.com/about-acled/> (hämtad 2020-03-17)

ACLED, *FAQs: ACLED Fatality Methodology*, odaterat, <https://acleddata.com/resources/methodology/> (hämtad 2020-03-17)

ACLED, *Data, Curated data files, Africa (Data through [...] 2020)*, nedladdningsbar Excel-fil, odaterat, <https://www.acleddata.com/curated-data-files/> (hämtad 2020-03-17)

ACLED, *Remote violence*, https://www.acleddata.com/wp-content/uploads/2017/12/Remote-Violence_FINAL.pdf (hämtad 2020-05-20)

African Arguments, *Kony's rebels remain a threat, but they're also selling honey to get by*, 2020-03-10, <https://africanarguments.org/2020/03/10/joseph-kony-lra-rebels-threat-selling-honey/> (hämtad 2020-03-11)

Asylum Research Centre (ARC), *DRC - The situation in North Kivu, South Kivu, and Ituri*, 2019-08-01, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=46855> (hämtad 2020-03-27)

Belgien, Commissariat Général aux Réfugiés et aux Apatrides, Centre de documentation et de recherches (Cedoca), *Republique Democratique du Congo. Situation politique*, 2019-10-03, https://www.cgrs.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_rdc_situation_politique_20191003.pdf (hämtad 2020-01-20)

Bertelsmann Stiftung's Transformation Index (BTI), *BTI 2018 Congo DR Country Report*, 2018, <https://www.bti-project.org/en/reports/country-reports/detail/itc/COD/> (hämtad 2020-03-26)

BTI, *BTI 2020 Congo DR Country Report*, 2020, https://www.bti-project.org/content/en/downloads/reports/country_report_2020_COD.pdf (hämtad 2020-04-20)

Citypopulation, *Congo, Dem. Rep.*, 2017-09-30, <https://www.citypopulation.de/en/drcongo/cities/> (hämtad 2020-03-02)

Congo Research Group (CRG), *Who are we?*, odaterat, <http://congoresearchgroup.org/about/> (hämtad 2020-02-21)

CRG, *Kivu Security Tracker, Graphs*, odaterat, <https://kivusecurity.org/graph#> (hämtad 2020-02-03)

CRG, *Congo, Forgotten. The Numbers Behind Africa's Longest Humanitarian Crisis*, augusti 2019, <https://kivusecurity.nyc3.digitaloceanspaces.com/reports/28/KST%20biannual%20report%20August%2012%20%281%29.pdf> (hämtad 2020-01-30)

Demokratiska republiken Kongo (DRK), *Cellule d'analyses des indicateurs de Développement (CAID), Province du Nord-Kivu*, 2018, <https://www.caid.cd/index.php/donnees-par-province-administrative/province-de-nord-kivu/?donnees=fiche> (hämtad 2020-02-20)

DRK, CAID, *Province de Bas-Uélé*, 2018, <https://www.caid.cd/index.php/donnees-par-province-administrative/#kstn> (hämtad 2020-03-06)

DRK, CAID, *Province de Haut-Uélé, Territoire de Ango*, 2017-03-31, <https://www.caid.cd/index.php/donnees-par-province-administrative/province-de-bas-uele/territoire-de-ango/?secteur=fiche> (hämtad 2020-03-06)

DRK, CAID, *Province de Tanganyika* (inklusive underavsnitt för respektive territorium), 2018, <https://www.caid.cd/index.php/donnees-par-province-administrative/#kstn> (hämtad 2020-03-09)

DRK, CAID, *Province de Haut-Uélé, Territoire de Dungu*, 2017-03-31, <https://www.caid.cd/index.php/donnees-par-province-administrative/province-de-haut-uele/territoire-de-dungu/?secteur=fiche> (hämtad 2020-03-06)

DRK, CAID, *Province de Tshopo*, odaterad, <https://www.caid.cd/index.php/donnees-par-province-administrative/#kstn> (hämtad 2020-03-09)

DRK, CAID, *Province de l'Ituri, Présentation de la province*, 2020, <https://www.caid.cd/index.php/donnees-par-province-administrative/province-de-ituri/?donnees=fiche> (hämtad 2020-01-20)

DRK, CAID, *Province du Sud-Kivu*, 2018, <https://www.caid.cd/index.php/donnees-par-province-administrative/province-de-sud-kivu/?donnees=fiche> (hämtad 2020-02-25)

DRK, *Demokratiska republiken Kongos ambassad i Ottawa*, odaterad, <http://ambardcongoCanada.ca/nouveau-decoupage-territorial-de-la-rdc-en-26-provinces/> (hämtad 2020-03-11)

DRK, Agence des Zones Economiques Spéciales (AZES), *Fiche technique de l'Ituri*, 2017, <http://www.azes.cd/index.php?idrub=174&rubhote=2> (hämtad 2020-03-02)

EU, European Asylum Support Office (EASO), *Democratic Republic of Congo (DRC) - SGBV - EASO COI Query Response*, 2019-07-10, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=46818> (hämtad 2020-03-17)

Food for the Hungry, Tuendelee Pamoja II Project, *Conflict Analysis in South Kivu and Tanganyika Provinces, DRC*, november 2017, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Conflict_analysis-Tuendelee_Pamoja_II_Project-November_2017.pdf (hämtad 2020-03-09)

Förenta Nationerna (FN), *Karta över Demokratiska Republiken Kongo*, oktober 2019, <https://www.un.org/Depts/Cartographic/map/profile/drcongo.pdf> (hämtad 2020-03-26)

FN, United Nations Organization Mission in the Democratic Republic of the Congo (MONUC), *Kivu Map First Draft*, 2002-11-07, https://www.congoforum.be/wp-content/uploads/2019/06/Carte_KIVU.pdf (hämtad 2020-02-20)

FN, United Nations Organization Stabilization Mission in the DR Congo (MONUSCO), *North Kivu*, januari 2015, https://monusco.unmissions.org/sites/default/files/north_kivu.fact-sheet.eng_.pdf (hämtad 2020-02-20)

FN, MONUSCO, *Détérioration de la situation des droits de l'homme dans le Masisi et le Lubero (Nord-Kivu) et défis relatifs à la protection des civils entre janvier 2017 et octobre 2018*, 2018-12-19, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Rapport_Masisi_Lubero_19Dec2018.pdf (hämtad 2020-02-20)

FN, MONUSCO, *Rapport public sur les conflits en territoire de Djugu, province de l'Ituri Décembre 2017 à septembre 2019*, 2020-01-10, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/RDCRapportpublicDjugu.pdf>

FN, UN Children's Fund (UNICEF), *The Paris Principles. Principles and Guidelines on Children Associated With Armed Forces or Armed Groups*, februari 2007, <http://www.unicef.org/emerg/files/ParisPrinciples310107English.pdf> (hämtad 2020-04-27)

FN, UNICEF, *Technical Bulletin, IEHK Post exposure prophylaxis (PEP) kit*, 2017-01-30, https://www.unicef.org/supply/files/Technical_Bulletin_IEHK2016_PEP_Kit_Ver_5_31Jan2017_final_approved.pdf (hämtad 2020-03-25)

FN, United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *République Démocratique du Congo Nouveau Dé-coupage Administratif des Provinces: Les changements majeurs*, 2015-07-01, <http://www.refworld.org/docid/55b74dfa4.html> (hämtad 2020-03-26)

FN, UNHCR, *Position on Returns to North Kivu, South Kivu, Ituri and Adjacent Areas [...]*, september 2019, <https://www.refworld.org/docid/5d6d794a4.html> (hämtad 2020-02-05)

FN, UNHCR, *RDC: Rapport d'analyse mensuelle - Région : Sud-Est (Tanganyika, Haut-Katanga, Lubalaba) Septembre 2019*, 2019-10-10, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Analyse-mensuelle_cp-tanganyika-haut-katanga_sept-2019_final_0.pdf (hämtad 2020-03-12)

FN, UNHCR, *Profilage des personnes déplacées internes, Sud-Kivu, Fizi*, 2019-10-17, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/2019/11/Profilage-PDI-Fizi-Centre-17-18-Oct-2019_HCR_AVSI_CNR.pdf (hämtad 2020-02-05)

FN, UNHCR, *Rapport mensuelle de monitoring de protection. Sud Kivu. Septembre 2019*, 2019-10-19, <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/72367> (hämtad 2020-03-02)

FN, UNHCR, *RDC: Rapport d'analyse mensuelle - Région : Nord-Est (Nord-Kivu, Ituri) Octobre 2019*, 2019-10-31, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Analyse-mensuelle_cp-nord-kivu-ituri_oct-2019.pdf (hämtad 2020-03-04)

FN, UNHCR, *RDC: Rapport d'analyse mensuelle - Région : Sud-Est (Tanganyika, Haut-Katanga, Lubalaba) Octobre 2019*, 2019-10-31, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Analyse-mensuelle_cp-tanganyika-haut-katanga_oct-2019.pdf (hämtad 2020-03-10)

FN, UNHCR, *RDC: Rapport d'analyse mensuelle - Région: Centre-Est (Sud-Kivu/Maniema) Octobre 2019*, 2019-10-31, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Analyse-mensuel_cp-centre-est_oct-2019.pdf (hämtad 2020-02-19)

FN, UNHCR, *RDC- Rapport mensuel du monitoring de protection (Nord Kivu) - Novembre 2019*, 2019-11-30, <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/73048> (hämtad 2020-02-20)

FN, UNHCR, *RDC - Rapport mensuel du monitoring de protection (Ituri) - Novembre 2019*, 2019-11-30, <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/73049> (hämtad 2020-03-04)

FN, UNHCR, *DRC - Weekly emergency update on Ituri and North Kivu (2-8 December 2019)*, 2019-12-08, <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/72957> (hämtad 2020-03-04)

FN, UNHCR, *Weekly Emergency Update - Ituri and North Kivu Provinces, Democratic Republic of the Congo - 30 December 2019 – 6 January 2020*, 2020-01-06, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/73782.pdf> (hämtad 2020-01-31)

FN, UNHCR, *Weekly Emergency Update #27: Ituri and North Kivu Provinces, Democratic Republic of the Congo; 7 – 13 January 2020*, 2020-01-13, <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/73787> (hämtad 2020-01-31)

FN, UNHCR, *Rapport mensuel de monitoring de protection, Ituri, Décembre 2019*, 2020-01-27, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/rapport_mensuel_du_mp_-_ituri_-_decembre_2019.pdf (hämtad 2020-03-04)

FN, UNHCR, *RDC: Tendances des incidents de protection rapportés de Janvier à Décembre 2019*, 2020-01-30, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/unhcr_cod_monitoring_de_protection_janvier-decembre_2019_30012020.pdf (hämtad 2020-02-26)

FN, UNHCR, *Rapport Mensuel Monitoring de Protection/Tanganyika – Haut Katanga, janvier 2020*, 2020-01-31, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/74248.pdf> (hämtad 2020-03-20)

FN, UNHCR, *Emergency Update Ituri and North Kivu 27 Jan-3 February 2020*, 2020-02-03, <https://data2.unhcr.org/en/documents/details/74283> (hämtad 2020-04-01)

FN, UNHCR, *Weekly Emergency Update Ituri North Kivu 3-10 February 2020*, 2020-02-10, <https://www.ecoi.net/en/document/2026141.html> (hämtad 2020-04-03)

FN, UNHCR, *Mid-Month Update, DR Congo, 1 – 15 February 2020*, 2020-02-15, <https://data2.unhcr.org/en/documents/download/74477> (hämtad 2020-04-01)

FN, UNHCR, *Weekly Emergency Update, Ituri and North Kivu Provinces, 10-17 February 2020*, 2020-02-17, <https://reliefweb.int/report/democratic-republic-congo/unhcr-weekly-emergency-update-ituri-and-north-kivu-provinces-19> (hämtad 2020-04-01)

FN, UNHCR, *DRC emergency*, mars 2020, <https://www.unhcr.org/dr-congo-emergency.html> (hämtad 2020-05-13)

FN, UNHCR, *Democratic Republic of the Congo, DRC at a Glance*, 2020-03-20, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/74699.pdf> (hämtad 2020-04-01)

FN, United Nations Joint Human Rights Office (UNJHRO), *Accountability for Human Rights Violations and Abuses in the DRC: Achievements, Challenges and Way forward (1 January 2014 - 31 March 2016)*, oktober 2016, https://www.ohchr.org/Documents/Countries/CD/UNJHROAccountabiliteReport2016_en.pdf (hämtad 2020-03-16)

FN, UNJHRO, *Principales tendances des violations des Droits de l'homme pour l'année 2016*, 2017-01-24, <https://monusco.unmissions.org/principales-tendances-des-violations-des-droits-de-l%E2%80%99homme-pour-l%E2%80%99ann%C3%A9e-2016> (hämtad 2020-03-16)

FN, UNJHRO, *Overall Human Rights Situation in 2017*, 2017-12-31, https://monusco.unmissions.org/sites/default/files/unjhro_-_overview_of_the_human_rights_situation_in_drc_2017_eng.pdf (hämtad 2020-03-16)

FN, UNJHRO, *Note du BCNUDH sur les principales tendances des violations des droits de l'homme de l'année 2018*, 2019-01-30, https://monusco.unmissions.org/sites/default/files/bcnudh_-_communiqué_de_presse_-_note_annuelle_2018_-_final.pdf (hämtad 2020-03-05)

FN, UNJHRO, *Analyse de la situation des droits de l'homme au mois de novembre 2019*, 2019-12-18, https://monusco.unmissions.org/sites/default/files/bcnudh-analyse_de_la_situation_des_droits_de_lhomme-novembre_2019.pdf (hämtad 2020-01-20)

FN, UNJHRO, *Note du BCNUDH sur les principales tendances des violations des droits de l'homme au cours de l'année 2019*, 2020-01-30, https://monusco.unmissions.org/sites/default/files/bcnudh_-_communiqué_de_presse_-_note_annuelle_2019.pdf (hämtad 2020-01-31)

FN, UNJHRO, *Violations des droits de l'homme dans les provinces affectées par les conflits en 2019*, 2020-01-30, https://monusco.unmissions.org/sites/default/files/unjhro_-_analysis_of_the_human_rights_situation_in_drc_2019_fr_.pdf (hämtad 2020-01-31)

FN, UN News, *Killings and violence targeting ethnic group in DR Congo 'may amount to crimes against humanity'*, 2020-01-10, <https://news.un.org/en/story/2020/01/1055141> (hämtad 2020-04-03)

FN, United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), *RD Congo, Reference Map – Province du Nord Kivu – Carte administrative (Mars 2012)*, 2012-03-31, <https://reliefweb.int/map/democratic-republic-congo/rdcongo-reference-map-province-du-nord-kivu-carte-administrative-mars> (hämtad 2020-02-20)

FN, OCHA, *RD Congo: Reference Map - Province Orientale - Carte administrative (Mars 2012)*, 2012-03-31, <https://reliefweb.int/map/democratic-republic-congo/rdcongo-reference-map-province-orientale-carte-administrative-mars> (hämtad 2020-03-02)

FN, OCHA, *RD Congo, Reference map – Province du Sud Kivu – Carte administrative (Mars 2012)*, 2012-03-31, <https://reliefweb.int/map/democratic-republic-congo/rdcongo-reference-map-province-du-sud-kivu-carte-administrative-mars> (hämtad 2020-03-02)

FN, OCHA, *RD Congo - Nouvelle Carte Administrative*, 2015-04-21, <http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/RD%20Congo%20Nouvelle%20Carte%20Administrative.pdf> (hämtad 2020-03-26)

FN, OCHA, *Note d'informations humanitaires pour les provinces du Sud-Kivu et Maniema du 15 au 30 novembre 2019*, 2019-12-05, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/note_dinformations_humanitaires_sud-kivu_maniema_15_au_30_novembre_2019.pdf (hämtad 2020-02-28)

FN, OCHA, *Djugu - Note d'analyse et de plaidoyer sur la situation de protection des civils, décembre 2019*, 2019-12-19, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/19122019_note_finale_danalyse_de_protection_et_de_plaidoyer_sur_djugu_cluster_protection_ituri.pdf (hämtad 2020-03-03)

FN, OCHA, *Personnes déplacées internes et retournées (29 février 2020)*, 2020-03-02, <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/democratic-republic-congo/infographic/rd-congo-personnes-déplacées-internes-et-retournées> (hämtad 2020-03-02)

FN, OCHA, *RD Congo - Sud-Kivu et Maniema: Plan Opérationnel [février – juillet 2020]*, 2020-03-26, https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/po_drc_2020_centre_est_vf.pdf (hämtad 2020-04-01)

FN, United Nations Security Council (UNSC), *Report of the Secretary-General on the activities of the United Nations, Regional Office for Central Africa and on the Lord's Resistance Army-affected areas*, S/2014/812, s. 10 f., 2014-11-13, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/s_2014_812.pdf (hämtad 2020-03-06)

FN, UNSC, MONUSCO - *Report of the Secretary-General*, S/2019/218, 2019-03-07, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/S_2019_218_E.pdf (hämtad 2020-03-05)

FN, UNSC, *Report of the Secretary-General, Children and armed conflict*, 2019-06-20, https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2019/509&Lang=E (hämtad 2020-05-29)

FN, UNSC, MONUSCO, S/2019/575, 2019-07-17, <https://undocs.org/pdf?symbol=en/S/2019/575> (hämtad 2020-03-05)

FN, UNSC, MONUSCO, S/2019/905, 2019-11-26, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/S_2019_905_E.pdf (hämtad 2020-03-30)

FN, UNSC, *Midterm report of the Group of Experts on the Democratic Republic of the Congo*, S/2019/974, 2019-12-20, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BFCF9B-6D27-4E9C-8CD3-CF6E4FF96FF9%7D/S_2019_974.pdf (hämtad 2020-02-20)

FN, UNSC, MONUSCO, *Rapport public sur les conflits en territoire de Djugu, province de l'Ituri Décembre 2017 à septembre 2019*, 2020-01-10, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/RDCRapportpublicDjugu.pdf> (hämtad 2020-03-02)

FN, WFP/Logistics Cluster, *RDC - Ituri Province, Access Constraints and Travel Times Map*, 2019-01-30, <https://geonode.wfp.org/wfpdocs/rdc-ituri-province-access-constraints-and-travel-times-map-30-janvier-2019/> (hämtad 2020-03-02)

FN, WHO, *HIV/AIDS, Post-exposure prophylaxis*, odatrat, <https://www.who.int/hiv/topics/prophylaxis/en/> (hämtad 2020-03-25)

Human Rights Watch (HRW), *DR Congo: Lord's Resistance Army Rampage Kills 321*, 2010-03-28, <https://www.hrw.org/news/2010/03/28/dr-congo-lords-resistance-army-rampage-kills-321> (hämtad 2020-03-05)

HRW/New York University, *Kivu Security Tracker*, 2017-12-07, <https://reliefweb.int/report/democratic-republic-congo/kivu-security-tracker> (hämtad 2020-02-21)

HRW, *World Report 2020, Democratic Republic of Congo. Events of 2019*, 2020-01-14, <https://www.hrw.org/world-report/2020/country-chapters/democratic-republic-congo> (hämtad 2020-01-21)

International Committee of The Red Cross (ICRC), *Stricken by communal violence and malnutrition in Tanganyika, Democratic Republic of the Congo*, 2018-01-03, <https://www.icrc.org/en/document/democratic-republic-congo-communal-violence-malnutrition-tanganyika> (hämtad 2020-03-09)

International Crisis Group (ICG), *Crisis Watch, Democratic Republic of the Congo*, odaterat, https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/database?location%5B%5D=7&date_range=last_6_months&from_month=01&from_year=2020&to_month=01&to_year=2020 (hämtad 2020-03-04)

International Peace Information Service (IPIS), *IPIS Briefing February 2020 - Focus on Violence in Beni*, 2020-03-05, <https://ipisresearch.be/publication/ipis-briefing-february-2020-focus-beni/> (hämtad 2020-04-01)

International Rescue Committee (IRC), *A Silent Crisis in Congo: The Bantu and the Twa in Tanganyika*, 2017-08-31, <https://www.rescue.org/sites/default/files/document/1854/conflictspotlighttanganyikav5.pdf> (hämtad 2020-03-10)

Invisible Children, *Central African Innovations Save Lives*, odaterat, <https://invisiblechildren.com/blog/2019/06/17/central-african-innovations-save-lives/> (hämtade 2020-03-05)

Kisangani, Emizet Francois, *Historical Dictionary of the Democratic Republic of the Congo*, Rowman & Littlefield, London, 2016, [url](#) (hämtad 2020-03-06)

Kandala, Ngianga-Bakwin & Komba, Paul Nzinga, *Female Genital Mutilation around The World: Analysis of Medical Aspects, Law and Practice*, Springer, 2018, s. 118, [url](#) (hämtad 2020-05-29)

Koos, Carlo & Lindsey, *Summer Wartime Rape, Stigma and Humanitarian Aid: Quantitative Evidence from eastern Congo*, oktober 2019, https://www.researchgate.net/publication/336513413_Wartime_Rape_Stigma_and_Humanitarian_Aid_Quantitative_Evidence_from_eastern_Congo (hämtad 2020-05-29)

Kivu Security Tracker (KST), *Atrocities, Populations Under Siege, Regional Tensions: What is Happening in Minembwe?*, 2019-10-29, <https://blog.kivusecurity.org/atrocities-populations-under-siege-regional-tensions-what-is-happening-in-minembwe/#comment-621> (hämtad 2020-02-03)

KST, *"Balkanization," Regional Tensions or State Weakness: the Real Threats to Stability in the Kivu*, 2020-02-03, <https://blog.kivusecurity.org/> (hämtad 2020-02-03)

KST, *Baromètre sécuritaire du Kivu, Le Masisi, Nouvel épicerie de la violence*, 2020-02-28, <https://kivusecurity.nyc3.digitaloceanspaces.com/reports/32/rapport-mensuel-28-fevrier-2020-fr.pdf> (hämtad 2020-04-15)

Migrationsverket, Lifos. Center för landinformation och landanalys inom migrationsområdet, *Landanalys: Säkerhetsläget i östra Demokratiska Republiken Kongo (version 1.0)*, 2015-03-17, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=42069> (hämtad 2020-02-20)

Minority Rights Group, *Democratic Republic of the Congo, Batwa and Bambuti*, juni 2018, <https://minorityrights.org/minorities/batwa-and-bambuti/> (hämtad 2020-03-27)

The New Humanitarian, *Mystery militia sows fear – and confusion – in Congo's long-suffering Ituri*, 2019-08-30, <https://www.thenewhumanitarian.org/news-feature/2019/08/13/militia-sows-fear-confusion-congo-long-suffering-ituri> (hämtad 2020-03-02)

The New Humanitarian, *In eastern Congo, a local conflict flares as regional tensions rise*, 2019-10-28, <https://www.thenewhumanitarian.org/news/2019/10/28/eastern-Congo-Kivu-conflict-regional-tensions> (hämtad 2020-02-19)

Panzi Foundation, *Demanding justice. Connecting survivors to legal services*, 2020, <https://www.panzifoundation.org/legal-assistance> (hämtad 2020-05-29)
Peace insight, *Heal Africa*, november 2017, <https://www.peaceinsight.org/conflicts/dr-congo/peacebuilding-organisations/heal-africa/> (hämtad 2020-05-29)

PopulationData.net, *République démocratique du Congo*, 2020-03-11, <https://www.populationdata.net/pays/republique-democratique-du-congo/> (hämtad 2020-03-09)

Radio France Internationale (RFI), *RDC: à Minembwe les affrontements se multiplient sur fond de tensions regionals*, 2019-10-23, <http://www.rfi.fr/fr/afrique/20191023-rdc-forces-affrontements-minembwe-kivu> (hämtad 2020-02-26)

Radio Okapi, *RDC: situation sécuritaire préoccupante à Lubumbashi, Likasi et Kasumbalesa (officiel)*, 2019-12-24, <https://www.radiookapi.net/2019/12/24/actualite/securite/rdc-situation-securitaire-preoccupante-lubumbashi-likasi-et> (hämtad 2020-04-0)

Radio Okapi, *Le chef de l'ANR à Nzuiba tué par les miliciens Bakata Katanga*, 2020-01-23, <https://www.radiookapi.net/2020/01/23/actualite/securite/le-chef-de-lanr-nzuiba-tue-par-les-miliciens-bakata-katanga> (hämtad 2020-04-07)

Radio Okapi, *Ituri: 23 personnes tuées en moins de trois jours dans la Chefferie de Babila-Babombi*, 2020-02-05, <https://www.radiookapi.net/2020/02/05/actualite/securite/ituri-23-personnes-tuees-en-moins-de-trois-jours-dans-la-chefferie-de> (hämtad 2020-03-04)

Radio Okapi, *Tanganyika: le gouvernement « déterminé » à en finir avec l'insécurité à Nyunzu*, 2020-03-09, <https://www.radiookapi.net/2020/03/09/actualite/securite/tanganyika-le-gouvernement-determine-en-finir-avec-linsecurite-nyunzu> (hämtad 2020-03-11)

The Secure Livelihoods Research Consortium (SLRC), *Provincial Tribalization: the Transformation of Ethnic Representativeness under Decentralization in the DR Congo*, juli 2018, https://www.researchgate.net/publication/329335935_Provincial_Tribalization_the_Transformation_of_Ethnic_Representativeness_under_Decentralization_in_the_DR_Congo (hämtad 2020-03-12)

Sida, *Democratic Republic of Congo, Humanitarian Crisis Analysis*, 2019, 2018-11-23, <https://www.sida.se/globalassets/sida/eng/how-we-work/humanitarian-aid/hca-2019/hca-drc-2019.pdf> (hämtad 2020-03-13)

SIPRI, *Securing legitimate stability in the DRC: External Assumptions and local perspectives*, september 2019, https://www.sipri.org/sites/default/files/2019-10/0919_policy_study_drc.pdf (hämtad 2020-03-16)

Utrikesdepartementet (UD), *Demokratiska republiken Kongo - Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer: situationen per den 30 juni 2019*, 2019-12-18, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentAttachmentId=47169> (hämtad 2020-03-16)

Utrikespolitiska institutet (UI), *Landguiden, Kongo-Kinshasa, Befolkning och språk*, 2019-01-25, tillgänglig via betaltjänst: <https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/afrika/kongo-kinshasa/befolkning-och-sprak/> (hämtad 2020-03-26)

UI, *Landguiden, Kongo-Kinshasa, Oro efter kriget*, 2018-08-28, <https://www.ui.se/landguiden/konflikter/kongo-kinshasa/oro-efter-kriget/> (hämtad 2020-03-26)

USA, Congressional Research Service (CRS), *Democratic Republic of Congo: Background and U.S. Relations*, 2019-04-30, <https://fas.org/sgp/crs/row/R43166.pdf> (hämtad 2020-03-26)

USA, US Department of State, Overseas Security Advisory Council (OSAC), *Democratic Republic of the Congo 2019 Crime & Safety Report*, 2019-04-04, <https://www.osac.gov/Content/Report/09b61b82-602a-43fa-8dfb-15f4aec11692> (hämtad 2020-01-20)

USA, US Department of State, *2019 Country Reports on Human Rights Practices: Democratic Republic of the Congo*, 2020-03-11, <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/03/CONGO-DEM-REP-2019-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf> (hämtad 2020-03-26)

Tryckta källor

Berwouts, Kris, *Congo's Violent Peace. Conflict and Struggle since the Great African War*, ZED Books, London, 2017

Prunier, Gérard, *From Genocide to Continental War*, Hurst and Company, London, 2011

Stearns, Jason K., *Dancing in the Glory of Monsters*, Public Affairs, New York, 2012

Muntliga källor

Anonym källa A, möte i östra DRK, 2015-10-05

Anonym källa B, möte i internflyktingläger i Nordkivu, oktober 2015

Chef för icke-statlig organisation i Goma, möte i Goma, 2015-10-08

FN, UNJHRO, möte i Goma, 2015-10-06

FN, OCHA – Nordkivu, möte i Nordkivu, 2015-10-05

Forskare i östra DRK, möte i östra DRK, oktober 2015

Internationell icke-statlig organisation i Goma, möte i Goma, 2015-10-07

Internationell kvinnoorganisation, möte i Kinshasa, 2015-10-01

Internationell organisation i Kinshasa, möte i Kinshasa, 2015-09-28

Medarbetare på FN-organ i Goma, Nordkivu, möte i Goma, 2015-10-07

Norwegian Refugee Council, möte i Goma, Nordkivu, oktober 2015

Politisk analytiker i Goma, möte i Goma, 2015-10-05

Västerländsk ambassad A, möte i Kinshasa, 2015-10-01

Västerländsk ambassad B, möte i Kinshasa 2015-09-29